

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet u Osijeku

Diplomski studij informatologije

Tanja Krstanović

Označavanje teksta pomoću TEI-a u digitalnoj knjižnici Edicija

Diplomski rad

Mentor: doc. dr. sc. Boris Bosančić

Osijek, 2014.

Sadržaj

Sažetak	2
1. Uvod.....	3
2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a	4
2.1. Općenito o TEI-u	4
2.2. O postupku označavanja teksta.....	8
2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta	8
2.2.2. Općenito o XML-u.....	9
2.3. Inačice TEI smjernica	10
2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (Best Practices for TEI in Libraries).....	14
3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta.....	16
4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija	22
4.1. O Ediciji	22
4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji.....	23
4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja	25
4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija	25
5. Zaključak.....	31
Literatura.....	33
Prilozi.....	36
Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevice Slovinska	36
Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Szvetoga Troisztva.....	73
Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml).....	100

Sažetak

U ovome radu dan je prikaz razvoja TEI-a (*Text Encoding Initiative* -TEI), Inicijative za označavanje teksta, od njenih početaka do danas. Pozornost je usmjerena na osnutak TEI konzorcija i posebnih interesnih skupina, s posebnim naglaskom na onu koja se bavi knjižnicama. Ujedno predstavljeni su i *Poughkeepsie* principi na kojima se temeljila izrada TEI smjernica za označavanje teksta, te razvoj i osnovne značajke XML-a, kao i projekti označavanja teksta pomoću TEI-a. Definiran je i sam pojam označavanja teksta te je dan pregled TEI smjernica za označavanje teksta (svih 5 inačica) s posebnim naglaskom na posljednju inačicu P5. Kao jedna od najpopularnijih TEI prilagodbi, za konkretnu provedbu postupka označavanja teksta u praksi, predstavljen je *TEI Lite*. Po razinama označavanja teksta su opisane i smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine *Best Practices for TEI in Libraries*. Dan je i pregled sedam faza projekta označavanja teksta prema *Women Writers Project* vodiču za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada, prema kojima je planiran i projekt označavanja teksta u digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija koji je tematiziran ovim radom. Uz opis Edicije, digitaliziranih knjiga koje sadrži te načina pretraživanja digitalne knjižnice, praktični dio rada obuhvaćao je označavanje teksta putem TEI-a dvije digitalizirane knjige u Ediciji: *Abecevice Slovinske* i *Od Pri Szvetoga Troisztva*. Dodatno su označene, i prethodno označene knjige *Abecevice*, *Oprosstenja Osobita* i *Xivot Svetoga Petra Regalata*, na način da su označena osobna i geografska imena koja su spominjana u tekstu.

Ključne riječi: označavanje teksta, TEI, TEI smjernice, XML, digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija.

1.Uvod

TEI (*Text Encoding Initiative - TEI*) kao standard za prikaz najčešće izvorno tekstualne građe u digitalnom obliku putem postupka označavanja ili enkodiranja teksta (engl. *text encoding*) svojom relativno jednostavnom i razumljivom strukturom omogućava učinkovitu obradu teksta u elektroničkom okruženju. Prvotna svrha istoimene organizacije koja stoji iza TEI-a, Inicijative za označavanje teksta, bila je razviti standard za označavanje teksta temeljen na SGML-u (*Standard Generalized Markup Language*). Pomoću TEI-a moguće je prikazati strukturu teksta u svojoj kompleksnosti označavajući ga unaprijed definiranim skupom elemenata u najobičnijem programu za uređivanje teksta poput Notepad-a++ koji se koristio prilikom izrade praktičnog dijela ovog rada.

Svrha ovog rada je prikazati kako se pomoću TEI-a označava tekst na primjeru označavanja teksta digitaliziranih knjiga u Digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija. Edicija trenutno sadrži pet digitaliziranih knjiga, od kojih dvije nisu bile označene postupkom označavanja teksta pomoću TEI-a. Prvi cilj ovoga rada je označiti tekst preostale dvije knjige: Abecevice Slovinske i Od Pri Szvetoga Troisztva jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokriva strukturalna i grafička svojstva teksta. Drugi cilj rada odnosi se na označavanje obilježja teksta koji su navedeni u odjeljku „Oznake“¹ na mrežnoj stranici Edicije, a koji se tiču osobnih i geografskih imena u svih pet knjiga digitalne knjižnice (uključivo, dakle, i Abecevicu, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata.) Radom se nastoje stvoriti korisni dokumenti za daljnje znanstveno istraživanje koji će predstavljati okvir i za daljnji razvoj ove digitalne knjižnice.

U teorijskom dijelu rada osim samog razvoja TEI-a i TEI smjernica, svojevrsnih uputa za označavanje teksta koje predstavljaju specifikaciju navedenog standarda, prikazat će se provedba samog projekta Edicije prema sedam faza projekta označavanja teksta koje su izvedene iz *Women Writers Project* vodiča za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada. Kao uvod u praktični dio rada razjašnjeni su i elementi korišteni prilikom označavanja teksta u digitalnoj knjižnici.

¹ Edicija:oznake. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/digitalnaZbirka/oznake.php>

Ovim radom želi se pokazati da se označavanjem teksta starih knjiga 18. stoljeća pomoću TEI-a stvaraju važni dokumenti koji mogu biti od velike pomoći širokoj zajednici korisnika i istraživača zainteresiranih za njihovo proučavanje.

2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a

2.1. Općenito o TEI-u

Sam osnutak TEI-a dogodio se nedugo nakon pojave SGML-a (metajezika odnosno jezika za definiranje označiteljskih jezika odnosno jezika koji propisuje sintaktička pravila drugih označiteljskih jezika) te je predstavljao jedan od najznačajnijih događaja u razvoju nove discipline u okviru humanističkih znanosti - digitalne humanistike.² Na Sveučilištu Vassar u Poughkeepsiju, New York 1987. osnovana je Inicijativa za označavanje teksta TEI.³ Sljedeće organizacije sudjelovale su u osnivanju TEI-a:

- Udruženje za računala i humanistiku (*the Association for Computers and the Humanities - ACH*);
- Udruženje za literarno i jezično računarstvo (*the Association for Literary and Linguistic Computing - ALLC*);
- Udruženje za računalnu lingvistiku (*the Association for Computational Linguistics - ACL*).

Projekt je imao veliku potporu Nacionalne zaklade za humanističke znanosti (*National Endowment for the Humanities - NEH*), Uprave komisije europske zajednica (*Directorate XIII of the Commission of the European Communities - CEC/DG-XIII*), Kanadskog vijeća socijalne znanosti i humanističkog istraživanja te Zaklade Andrew W. Mellon.⁴ Cilj je TEI-a bio osigurati uspješnu razmjenu humanističkih tekstova u istraživanjima i sugerirati principe označavanja teksta. Prema osnovnoj inicijativi, TEI standard dužan je:

² Znanstvena grana koja se bavi ulogom računala u znanstveno-istraživačkom radu.

³ Usp. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal of the American Society for Information Science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail=3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxbmc9aHImc210ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Business Source Complete

⁴ Usp. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL: http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)

- obuhvaćati sve tekstualne značajke na koje pažnju obraća znanstveno istraživanje;
- biti jednostavan, jasan i konkretan;
- biti neovisan o softveru;
- omogućiti stroge definicije i učinkovitu obradu tekstova;
- biti u skladu sa postojećim i novim standardima.⁵

Struktura TEI-a se vremenom mijenjala pa tako TEI iz 1990-ih ima centraliziranu strukturu, u kojoj sav posao obavlja vrlo mali broj ljudi pod nadzorom organizacija koje su sudjelovale u samom osnutku ovog standarda, dok se danas TEI zasniva na distribuiranoj strukturi u kojoj zadatak održavanja i razvoja smjernica obavlja više ljudi iz široko uspostavljene zajednice.⁶

Kako bi se TEI popularizirao i razvijao, na sveučilištu Virginia i sveučilištu Bergen 1999. u Norveškoj osniva se međunarodna udruga pod nazivom TEI konzorcij čiji je zadatak skrb o TEI-u, odnosno njegovo održavanje, razvoj i promociju u svijetu. Konzorcij je neprofitna organizacija sastavljena od akademskih institucija, istraživačkih projekata i pojedinih znanstvenika diljem svijeta. Pruža mnoge izvore informacija za učenje TEI-a, informacije o projektima koji koriste TEI, bibliografije TEI publikacija i softvere razvijene za korištenje TEI-a.⁷ Članovi konzorcija sastaju se jednom godišnje kako bi raspravljali o trenutnim problemima označavanja teksta, te kako bi odabrali nove članove konzorcija. U sklopu TEI-a djeluju i posebne interesne skupine (*Special Interest Groups - SIGs*) koje se sastoje od pojedinaca sa sličnim interesima kojima je, ovim putem, omogućena razmjena ideja. Neke od tih skupina su: *Music SIG*, *Education SIG*, *TEI Tools SIG*, *TEI Manuscripts Special Interest Group* te posebna TEI interesna skupina koja se bavi uporabom TEI-a u knjižnicama *Libraries SIG*. Ova skupina ima za cilj raspravljati o temama korištenja TEI-a u knjižnicama te poboljšanju i ažuriranju smjernica za označavanje teksta prema potrebama knjižničnih projekata. Svaka interesna skupina ima mrežnu stranicu u okviru TEI mrežnog mjesta, poseban *wiki* te mogućnost sastanka na godišnjem sastanku TEI članova. Sve interesne skupine otvorene su za javnost.

⁵ Usp. Barnard, D.T.; Ide, N.M. Nav.dj. str. 622-623.

⁶ Usp. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://jtei.revues.org/811> (2014-04-20)

⁷ Usp. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)

Inicijativa za označavanje teksta dogovorila je principe pri izradi TEI smjernica odnosno *Poughkeepsie* principe koji služe za pripremu smjernica za označavanje teksta za književna, jezična i povijesna istraživanja. Principi su sljedeći:

1. Smjernice bi trebale osigurati standardni format za razmjenu podataka u humanističkim istraživanjima.
2. Smjernice bi trebale sugerirati principe za označavanje teksta u istom formatu.
3. Smjernice bi trebale:
 - definirati preporučenu sintaksu za format dokumenata;
 - definirati metajezik za opis formata;
 - opisati novi format dokumenata i postojećih standarda.
4. Smjernice trebaju predložiti skup pravila označavanja teksta prigodan za različite aplikacije.
5. Smjernice trebaju uključiti minimalan skup pravila za označavanje novih tekstova.
6. Smjernice izrađuje odbor na temelju:
 - tekstualne dokumentacije;
 - tekstualne reprezentacije;
 - tekstualne interpretacije i analize;
 - definicije metajezika i opisa postojećih i predloženih standarda.
7. Kompatibilnost sa postojećim standardima održat će se što je više moguće.
8. Velik broj tekstualnih arhiva složio se podržati smjernice u svojoj funkciji kao format za razmjenu označenih dokumenata.
9. Konverzija postojećih strojno čitljivih tekstova u novi format uključuje prijevod njihovih pravila u sintaksu novog formata.⁸

Iz *Poughkeepsie* principa zaključeno je da bi TEI smjernice trebale predstavljati standardni format za razmjenu podataka te biti vodič za označavanje teksta u ovom formatu. Trebalo bi dati podršku označavanju svih vrsta tekstova i svih obilježja teksta koje proučavaju znanstvenici te osigurati njihovu učinkovitu obradu.

⁸ Usp. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)

TEI mrežna stranica pruža mnogo važnih poveznica o samom označavanju teksta, tutorijale, vježbe te izvore osnovnih informacije o TEI-u. Poveznice su prilagođene početnicima, te pružaju vrlo jednostavne primjere i definicije osnovnih značajki TEI-a. Ujedno nude i mnoštvo poveznica na druge korisne sadržaje o TEI-u. Neke od vrlo korisnih poveznica su mrežne stranice o projektima koji koriste TEI, mrežne stranice *TEI wikija*, mrežno mjesto *TEI by example* te službeni časopis TEI-a - *Journal of the Text Encoding Initiative*.

TEI wiki mrežnu stranicu stvorili su TEI korisnici za druge TEI korisnike. Na stranici se mogu pronaći razne korisne poveznice koji upućuju na daljnje informacije o TEI-u.⁹

TEI by example nudi niz besplatno dostupnih online tutorijala za upoznavanje s postupkom označavanja teksta u TEI-u te tutorijale tipa 'korak po korak', primjerice, tutorijal koji istraživača vodi kroz osam koraka različitih aspekata elektroničkog označavanja humanističkih tekstova. *TEI by example* nudi i testove, vježbe i primjere (za početnike i napredne korisnike) te alat za testiranje ispravnosti dokumenata *TEI validator* i *XML toolkit*.¹⁰

Journal of the Text Encoding Initiative je službeni časopis TEI konzorcija. Objavljuje odabrane radove godišnjih TEI konferencija i susreta članova, posebne teme od interesa za zajednicu, posebna događanja te sastanke povezane s TEI-em. Radove recenziraju ugledni stručnjaci. Glavni cilj časopisa je širiti što je moguće više informacija od TEI-u. Časopis objavljuje izvješća o trendovima u području TEI označavanja teksta te područjima povezanima s TEI praksom, npr. digitalnoj obradi znanstvenih radova i predmeta znanstvenog proučavanja, lingvističkoj analizi, izradi jezičnog korpusa, masovnoj digitalizaciji i slično. Časopis se objavljuje jednom godišnje.¹¹

Na TEI mrežnoj stranici također je moguće pronaći informacije o mnoštvu projekata označavanja teksta pomoću TEI-a. Jedan od njih je Projekt spisateljica sveučilišta Brown (*Brown University Women Writers Project - WWP*) koji pruža dokumentaciju i upute za označavanje starih tiskanih knjiga (radi se o zbirci preko 200 engleskih tekstova ženskih autora iz perioda 1450-1850).¹² Projekt koji je također vrijedan spomena je Orlando projekt koji kreira digitalnu povijest tekstova britanskih spisateljica na sveučilištima Alberta i Guelph koristeći SGML. Ovaj

⁹ Usp. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)

¹⁰ Usp. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)

¹¹ Usp. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)

¹² Usp. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

projekt donio je ideju o potpuno novom obliku znanstvenog pisanja.¹³ Jedan od najvećih projekata zajednice stručnjaka koji se bave označavanjem teksta je Arhiv tekstova sveučilišta Oxford (*Oxford Text Archive - OTA*). Osnovan je 1976 i svrha mu je prikupljanje, katalogiziranje, čuvanje i distribuciju elektroničkih proizvoda istraživanja i znanosti u svim područjima tekstualnih, književnih i jezičnih studija. Sadrži veliku zbirku elektroničkih tekstova na različitim jezicima koji su od interesa znanstvenika u humanističkim zajednicama. Ti izvori su besplatni te se mogu preuzeti ili naručiti preko mrežne stranice.¹⁴ Jedan od projekata koji sadrži prijepise i prijevode mnogih grčkih, latinskih i renesansnih radova na engleskom jeziku te mnogo izvora vezanih za umjetnost i arheologiju je *Perseus* projekt. Ukupno sadrži oko 25 000 slika arhitekture, skulpture, kovanica, vaza, atlasa i mapa. Planiranje *Perseus* projekta započelo je 1985. *Perseus* je digitalna knjižnica koja se trenutno fokusira na drevni grčki svijet. Prvo izdanje za Macintosh računala objavljeno je na CD-ROM-u 1992, a drugo koje radi na PC i Macintosh platformama 2000. godine.¹⁵ Uz navedene projekte, postoje još brojni drugi projekti koji se bave označavanjem teksta pomoću TEI-a: *American Verse Project*, *British National Corpus*, *Chronicon*, *Cambridge University Press*, *Croatiae auctores Latini*, *Cursus project*, *Digital Archives and Pacific Cultures*, *FreeDict*, *ProQuest* i drugi.¹⁶

2.2. O postupku označavanja teksta

2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta

Kod korištenja pojma označavanje teksta, termin tekst odnosi se isključivo na elektronički tekst. Elektronički tekst je elektronička reprezentacija književnog teksta u računalnoj datoteci koja omogućuje kontekstualno pretraživanje ili pretraživanje po ključnim

¹³ Usp. Hockey, S. *The History of Humanities Computing. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth.* Wiley-Blackwell, 2004. URL: http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.i d=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁴ Usp. University of Oxford Text Archive, URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)

¹⁵ Usp. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)

¹⁶ Usp. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)

riječima.¹⁷ Označavanje teksta poseban je dio digitalne humanistike pomoću kojega je moguće djelo, koje je katalogizirano i opremljeno standardnim bibliografskim metapodacima, prikazati na način da se njegov tekst označi posebnim oznakama pomoću kojih je moguća izrada rječnika, konkordanci, kazala i slično. Označiti je moguće različite elemente poput vrste oštećenja, inicijale, minijature, oznake vlasništva i slično.¹⁸ Mnogi znanstvenici i urednici smatraju da označavanje teksta pomoću TEI-a daje najbolji i najpotpuniji prikaz teksta u svojoj kompleksnosti, dopuštajući kreatoru ili uredniku da označi hijerarhijske strukture te mnoštvo drugih značajki pronađenih u tekstu.¹⁹ Početak provedbe postupka označavanja teksta datira iz 1949. kada je otac Roberto Busa počeo koristiti IBM bušene kartice za indeks djela Tome Akvinskoga. Stoga se može reći da je označavanje teksta gotovo iste starosti kao digitalno računarstvo.²⁰ Termin *markup* definira se kao informacija koja se formalno razlikuje od slijeda znakova digitalnog prijepisa teksta i služi za identifikaciju logičkih ili fizičkih svojstava. Termin dolazi iz tradicionalnog izdavaštva u kojem urednik obilježava rukopis dodavanjem anotacija ili simbola na papirnu kopiju teksta ukazujući izravno ili neizravno kako bi nešto trebalo izgledati u tisku.²¹ Na termin *markup* nadovezuje se i termin *mining* koji se odnosi na proces analiziranja teksta zbog skupljanja korisnih informacija za određene svrhe.

2.2.2. Općenito o XML-u

TEI standard je ispočetka bio baziran na SGML-u sve dok se iz njega nije razvila njegova poznatija inačica XML (*eXtensible Markup Language*). XML je označiteljski jezik koji služi za pohranu, strukturiranje i razmjenu podataka. Vrlo je sličan HTML-u, iako je prvenstveno namijenjen za opis podataka, za razliku od HTML-a koji služi za prikaz podataka. Može se koristiti besplatno bez plaćanja autorske naknade, te je neovisan o hardveru i softveru. XML je pojednostavljena inačica SGML-a, prilagođena mrežnom okruženju. XML-a verzija 1.0 prvi je put objavljena 1998, te obuhvaća 25 stranica, za razliku od specifikacije SGML-a koji obuhvaća

¹⁷ Usp. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁸ Usp. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 23. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)

¹⁹ Usp. Willet, P. Nav.dj.

²⁰ Usp. Renear, A. H. Nav.dj.

²¹ Usp. Isto.

155 stranica. Ista ta verzija zadnji put je ažurirana 2008. XML verzija 1.1 prvi je put objavljena 2004, a 2006. objavljeno je drugo izdanje te verzije (trenutno posljednje).²² Verzija 1.0 je uglavnom zbog svoje raširenosti više zastupljena od verzije 1.1. XML uređuje i vodi W3C (*World Wide Web Consortium*).

Što se tiče strukture dokumenta, DTD (*Document Type Definition*) određuje koji se elementi i atributi mogu koristiti te kojim redoslijedom u XML dokumentu. Kao skup deklaracija kojim se definiraju elementi, atributi i entiteti u okviru XML dokumenta, DTD se može nalaziti unutar XML dokumenta ili se može koristiti kao zaseban dokument. *XML Schema (XML Schema Definition - XSD)* je alternativa DTD-u, odnosno noviji način određivanja strukture XML dokumenta. Iako su pomoću *XML Scheme* proširene mogućnosti opisa strukture dokumenta jedan od velikih nedostataka je njezina vrlo složena sintaksa. XML sam po sebi ima stroga sintaktička pravila kojih se treba pridržavati kako bi XML dokument bio valjan. XML dokumentima nije dozvoljeno izostaviti nijednu oznaku (završnu oznaku elementa), mala i velika slova se razlikuju, elementi se ne smiju preklapati, potrebno je koristiti korijenski element, te ga, po potrebi, proširiti podelementima. Vrijednosti atributa moraju biti navedene u navodnim znakovima.²³ XML podržava *Unicode* odnosno standard za prikaz slova neovisan o jeziku. Zadani način kodiranja je UTF-8. Zbog svoje fleksibilnosti i mogućnosti proširenja ovaj označiteljski jezik ima vrlo široku primjenu te u potpunosti potiskuje korištenje SGML-a u TEI-u.

2.3. Inačice TEI smjernica

Utjecaj i opseg TEI-a premašio je sva očekivanja. Objava TEI smjernica poklopila se sa razvojem digitalnih knjižnica koje sadrže cjelovite tekstove različitih djela, te se rad na

²² Usp. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // *Libellarium*: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 76-77. URL: <http://hrcaj.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)

²³ Usp. Renear, A. H. Text encoding. // *A companion to digital humanities* / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)

projektima digitalnih knjižnica stoga bazirao na TEI-u.²⁴ TEI smjernice predstavljaju prvi pokušaj prikaza teksta u elektroničkom obliku za potrebe istraživanja koji:

- nije ograničen ni na jednu instituciju;
- pokušava pokriti sve vrste tekstova, na svim jezicima i pismima, iz svih razdoblja;
- pokušava podržati sve vrste istraživanja (nije ograničen samo na određene discipline).²⁵

Poughkeepsie principi definirali su projekt razvoja TEI smjernica za označavanje teksta. Ubrzo nakon toga, osnovan je upravni odbor te izabrana dva urednika: Michael Sperberg-McQueen i Lou Burnard. Prvi nacrt TEI smjernica (P1) od 275 stranica objavljen je u lipnju 1990; slijedile su ga objave izmjena i proširenja odnosno druga verzija smjernica (P2). Ova verzija sadržavala je mnogo novog materijala te je objavljivana poglavlje po poglavlje od 1992 do kraja 1993. Prva službena verzija smjernica (P3) objavljena je u svibnju 1994. na međunarodnoj konferenciji u Montreuxu, dok je zadnja revidirana verzija P3 smjernica, u kojoj su ispravljene greške prethodno objavljene verzije te dodan jedan novi element, objavljena 1999. Smjernice su imale dva sveska odnosno dijela od ukupno 1300 stranica u kojima je definirano oko 600 SGML elemenata koji se mogu kombinirati na različite načine.²⁶ Četvrtu verziju smjernica (P4) objavio je, u međuvremenu novoosnovani, TEI konzorcij 2002. Nova verzija je većinom bila nepromijenjena verzija P3 smjernica, osim što je koristila XML sintaksu pored SGML sintakse. TEI konzorcij je 2003. pozvao sve posebne interesne skupine da revidiraju određena poglavlja smjernica i predlože promjene. Peta i za sada zadnja važeća verzija TEI smjernica (P5) objavljena je 2007. Te smjernice koriste isključivo XML kao sintaksu za označavanje teksta.²⁷

Kao uvod smjernicama, izvorno je zamišljen *TEI Lite* koji opisuje 145 elemenata. Objavljen je 1995, te postao jedan od najpopularnijih TEI prilagodbi. Zbog svoje jednostavnosti i lakoće učenja široko je prihvaćen u TEI zajednici. Arhiv tekstova sveučilišta Oxford i Centri za

²⁴ Usp. Hockey, S. Nav.dj.

²⁵ Usp. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL: <http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)

²⁶ Usp. Burnard, L. Nav.dj.

²⁷ Usp. Renear, A. H. Nav. dj.

elektroničke tekstove na sveučilištu u Virginiji i na sveučilištu u Michiganu koriste *TEI Lite*. Sadašnja verzija *TEI Lite* izvedena je iz P5 smjernica.²⁸

Novosti u P5 verziji smjernica očituju se kroz uvođenje novih elemenata, te reorganizaciju elementa u module koji olakšavaju bolju prilagodbu korisnicima. TEI smjernice su napisane i održavane kao veliki TEI dokument koji odgovara na temeljne potrebe širokog kruga korisnika: istraživača u računalnoj lingvistici, humanistici, prirodnim i društvenim znanostima, izdavačima, knjižničarima i zainteresiranima za pretraživanje i pohranu dokumenata.²⁹ U zadnjoj inačici TEI ima 503 elementa i 210 atributa koji su organizirani kroz 21 modul standarda. Smjernice su podijeljene na poglavlja i pokrivaju širok raspon tema počevši s tri uvodnika koja se tiču općeg opisa smjernica, kratkog uvoda u XML, te kratkog prikaza korištenja jezika kao skupa znakova u elektroničkom okruženju. Daljnja poglavlja su podijeljena prema modulima u kojemu je svaki modul posebno opisan s obzirom na vrstu teksta koji se označava. Prva četiri poglavlja obuhvaćaju osnovne module TEI-a, dok se ostalih šesnaest poglavlja odnosi na module koji pokrivaju specifične aspekte postupka označavanja teksta. Predzadnje i zadnje poglavlje govore o dokumentiranju TEI prakse označavanja teksta. Sva poglavlja TEI smjernica nadopunjena su raznim dodatcima referentnog materijala.

Osnovni i obvezni TEI moduli su:

1. TEI infrastruktura (modul *tei*) - definira glavne elemente i attribute za postupak označavanja teksta. U okviru ovog modula za svaki TEI element definirani su neobavezni globalni atributi:
 - @xml:id – jedinstveni identifikator elementa;
 - @n – broj ili neki drugi znak koji pobliže označava element kojem je pridružen i koji nije nužno jedinstven (npr. broj poglavlja);
 - @xml:lang – označava jezik sadržaja elementa;
 - @rend – označava kako je element prikazan ili prezentiran u izvorniku;

²⁸ Usp. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/tei5_en.html (2014-04-20)

²⁹ Usp. Ide, N. Nav.dj.

- @rendition – upućuje na opis prikaza ili prezentacije korištene za ovaj element u izvorniku;
 - @xml:base – pruža osnovnu URI adresu pomoću koje računalne aplikacije mogu relativnu URI adresu pretvoriti u apsolutnu;
 - @xml:space – naznačuje na koji način se tretiraju praznine u tekstu.³⁰
2. TEI zaglavlje (modul *teiHeader*) - elementi koji čine dio zaglavlja TEI dokumenta. TEI zaglavlje se sastoji od četiri dijela: bibliografskog opisa elektroničkih tekstova (*fileDesc*), detalja o postupku označavanja teksta (*encodingDesc*), ne-bibliografskih detalja vezanih uz tekst (*profileDesc*) i povijesti izmjena nastalih tijekom označavanja teksta (*revisionDesc*).
 3. Elementi dostupni u svim TEI dokumentima (modul *core*) – to su elementi koji se mogu pojaviti u bilo kojem TEI dokumentu, bez obzira na žanr. Ti elementi odnose se na označavanje odlomaka, naglašanih dijelova teksta i citiranje, pogreški, dopuna, imena, adresa, datuma, brojeva i kratica, bibliografskih referenci, popisa itd.
 4. Osnovna struktura teksta (modul *textstructure*) – sadrži elemente i attribute koji opisuju tekst i određuju strukturu TEI dokumenta. TEI struktura dokumenta definirana je elementom <teiHeader> te elementom <text>. Potonji se može sastojati od sadržaja poput naslovnih stranica, posveta i predgovora označenih u okviru elementa <front>, glavnog dijela teksta koji je označen unutar elementa <body> te sadržaja poput priloga i popisa literature koji se mogu javiti u okviru elementa <back>.

Ostali TEI moduli su:

- zastupljenost nestandardnih znakova i simbola (modul *gaiji*);
- poetski tekstovi (modul *verse*);

³⁰ Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

- tekstovi dramskih izvedbi (modul *drama*);
- transkripcija govora (modul *spoken*);
- rječnici (modul *dictionaries*);
- opis rukopisa (modul *msdescription*);
- primarni izvori (modul *transcr*);
- kritični aparat (modul *textcrit*);
- imena, datumi, ljudi i mjesta (modul *namesdates*);
- tablice, formule i grafika (modul *figures*);
- jezik (modul *corpus*);
- povezivanje, segmentacija i poravnavanje teksta (modul *linking*);
- jednostavni analitički mehanizmi (modul *analysis*);
- značajke strukture teksta (modul *iso-fs*);
- grafovi, mreže i stabla (modul *nets*);
- sigurnost i odgovornost (modul *certainty*);
- elementi dokumentacije (modul *tagdocs*).³¹

2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (*Best Practices for TEI in Libraries*)

Ove su smjernice kreirane kako bi se koristile u projektima digitalizacije knjižnične građe, te se na temelju razine 4 i 5 ovih smjernica proveo postupak digitalizacije knjiga u

³¹ Usp. Isto

digitalnoj knjižnici Edicija, o čemu će se nešto više govoriti u poglavlju o samom planiranju projekta. Postupkom digitalizacije vrši se prijenos sadržaja i forme građe u digitalni oblik najčešće pomoću skeniranja. Građa koja nastaje ovim postupkom reprodukcija je izvornika u digitalnom obliku. Produkt digitalizacije naziva se digitalni faksimil. Digitalni faksimil može predstavljati kopiju reprodukcije izvornika u različitim rezolucijama. Po potrebi je moguće određena tekstualna objašnjenja povezati sa slikovnim podacima.³² Ove smjernice je kreirala knjižnična posebna interesna skupina *Libraries SIG* u okviru TEI-a koja u njima razlikuje pet razina označavanja teksta:

- Razina 1 – tekst je podvrgnut optičkom prepoznavanju znakova (*Optical Character Recognition - OCR*) te je podređen digitaliziranoj slici izvornika (nije u mogućnosti stajati samostalno kao elektronički tekst bez digitalizirane slike).
- Razina 2 – tekst također nastaje putem OCR-a i podređen je digitaliziranoj slici izvornika, no zadržani su načini označavanja naslova i podjele teksta.
- Razina 3 – tekst nastaje postupkom OCR-a ili unosom preko tipkovnice. Neki strukturalni elementi su označeni. Tekst se može koristiti sa ili bez digitalizirane slike izvornika.
- Razina 4 – tekst nastaje ili kroz njegovo ispravljanje (korigiranje) putem OCR-a ili prilikom unosa putem tipkovnice te može stajati samostalno bez digitalizirane slike izvornika. Mogu ga koristiti studenti, znanstvenici i ostali zainteresirani korisnici.
- Razina 5 – za ovu razinu vrijede isti načini nastanka i samostalnosti teksta, osim što još uključuje sudjelovanje predmetnih stručnjaka u postupku označavanja teksta iz područja kojemu tekst pripada.³³

³² Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

³³ Usp. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta

Women Writers Project vodič za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada razlikuje sedam specifičnih koraka odnosno faza u provedbi jednog projekta označavanja teksta. Te faze uključuju planiranje, projektnu analizu, analizu dokumenata, transkripciju i označavanje, provjeru grešaka, naknadnu računalnu obradu (tzv. 'post-obradu') teksta i fazu dokumentacije.³⁴

U prvoj fazi planiranja potrebno je odlučiti o:

- razini označavanja teksta prema knjižničnim smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries* koja može biti određena financijama, problemima korisnika, stručnošću osoblja ili metodologijom rada.
- vrsti označavanja teksta kojom se odlučuje kako će se označavanje teksta i transkripcija provoditi, ručno ili automatski, te od strane koga.
- poslu urednika koji podrazumijeva donošenje odluka o detaljima transkripcije³⁵ i modernizaciji teksta, kako tretirati greške u tekstu i nestandardizirane znakove te kako prikazati slike i ostale grafičke elemente.
- dodatnim informacijama vezanim uz sadržaj teksta koje treba zabilježiti (npr. objašnjenja za nepoznate riječi, bibliografske informacije o ljudima, povijesni kontekst i sl.)

Nakon donošenja ovih odluka potrebno je napraviti realnu procjenu svrhe i cilja projekta.

U fazi projektne analize važno je utvrditi:

- kratkoročne i dugoročne planove projekta - koliko će trajati projekt, ima li određen datum završetka ili je riječ o otvorenom projektu koji se razvija u vremenu. Ako se planira projekt kroz duže vremensko razdoblje i koji od početka

³⁴ Usp. Encoding guide for early printed books. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)

³⁵ Transkripcija je postupak u kojemu se bilježi svaka riječ koja se pojavljuje u izvorniku.

ima zacrtane ciljeve, moguće je zaposliti osobu zaduženu za označavanje teksta, tzv. 'enkodera'.

- namjenu i cilj cjelokupnog projekta - koji su razlozi za označavanje odabranih materijala, hoće li se stvarati znanstvena izdanja, te digitalizirati sadržaji iz lokalnih arhiva i sl.
- ciljanu grupaciju korisnika - odrediti jasno tko su korisnici rezultata projekta, njihov stupanj obrazovanja i što im je potrebno (u kojem smjeru se većinom treba usmjeriti kako bi se ispunila očekivanja korisnika).
- sudionike na projektu - treba donijeti odluke o tome tko će provoditi postupak označavanja teksta. O vremenskom trajanju rada 'enkodera' ovisi koliko će stručno posao označavanja teksta biti obavljen. Osoblje koje je stručno u području rada kojim se bavi projekt također određuje kvalitetu rada s obzirom na lakoću prepoznavanja određenih značajki u materijalima.
- korisnost projekta - za koga su isključivo namijenjeni tekstovi te je li cilj osigurati samo dostupnost ili omogućiti napredniju analizu teksta.

U fazi analize dokumenta važno je obratiti pažnju na:

- homogenost teksta - jesu li tekstovi međusobno slični i je li posjeduju ista svojstva ili se razlikuju jedan od drugoga. Ako se radi o maloj zbirci sličnih tekstova lakše ih je označiti jer je moguće raditi po određenom predlošku označavanja teksta.
- vrstu odnosno žanr teksta koji je zastupljen, jer o žanru ovisi kako će se označavati tekst odnosno koji će se dio TEI modula koristiti.
- kronologiju - spadaju li tekstovi kronološki u isto povijesno razdoblje s obzirom na činjenicu da je kroz projekt važno pružiti određeni stupanj ujednačenosti svih tekstova. Ako se koriste tekstovi iz različitih razdoblja, između kojih je veliki vremenski raspon, može doći do promjene pravopisa, različitih naziva osobnih imena i mjesta te promjene u samom stilskom oblikovanju teksta.

- jezik - u tekstu se može javiti i više od jednog jezika ili sustava pisanja zbog čega je potrebno ustvrditi o kojim je jezicima riječ te u skladu s tim svaki dio teksta odgovarajuće označiti.
- tiskanu knjigu ili rukopis - ovisno o tome označava li se inačica tiskane knjige ili rukopisa potrebno je obratiti pažnju na smjernice za označavanje upravo te vrste teksta.
- čitljivost teksta - je li tekst oštećen ili mu nedostaju slova te je li ga teško čitati zbog lošeg tiska ili rukopisa.

Što se tiče faza transkripcije i označavanja teksta važno je naglasiti kako su ova dva postupka većinom dio istog procesa, odnosno stvaranja TEI označenog dokumenta. Označavanje teksta putem TEI-a daje priliku za označavanje svakog obilježja teksta, poput podcrtane, masno otisnute, riječi ili riječi u kurzivu. Prvi korak prilikom transkripcije je prepisivanje odnosno konvertiranje teksta u digitalni oblik. To se postiže na dva načina:

- ručnim prepisivanjem koje obavlja sudionik projekta ili nositelj autorskog prava teksta odnosno dokumenta;
- skeniranjem (dobivanjem digitalnog faksimila) i OCR-iranjem (dobivanjem strojno čitljive inačice teksta) dokumenta.

Prilikom ručnog prepisivanja tekst se unosi direktno u računalo. Ovaj način prepisivanja primjenjiv je na svaki tekst iako se u pravilu koristi kad je riječ o rukopisima, oštećenom tekstu te ako je tekst rijedak i vrlo star. Skeniranje i OCR su automatizirani postupci kojima se tekst prenosi u digitalni oblik. Tekst se skenira kao digitalna slika, koja se zatim obrađuje u softveru koji prepoznaje oblik slova i bilježi ih kao tekst. Ovaj način primjenjiv je na dokumentima koji su ispravno i jasno tiskani te se pomoću njega vrlo brzo obrađuju velike količine dokumenata. Mnogi softvereri stvoreni su kako bi bili od pomoći pri stvaranju i uređivanju XML dokumenata jer imaju mogućnost prepoznavanja strukture dokumenta te mogu otkriti sintaktičke pogreške. Neki od tih XML uređivača teksta su <oXygen/>, emacs, jEdit i XMLSpy.³⁶

³⁶ Usp. Isto.

U fazi provjere grešaka i lekture najčešće nailazimo na tipografske greške zbog čega je važno lektorirati TEI dokument u cijelosti. Prilikom provjere grešaka tekst koji se ispravlja uspoređuje se s izvornom kopijom. Uz tipografske greške mogu se javiti i greške u sintaksi koje je najlakše spriječiti koristeći dobar XML uređivač teksta koji ih može uočiti. Iako pomaže prilikom ispravljanja greški u sintaksi, XML uređivač teksta ne može pomoći ako se prilikom označavanja teksta upotrijebio pogrešni element u krivom kontekstu. Dodatne metode za uklanjanje grešaka su:

- korištenje dodatnih XML alata koji mogu, primjerice, provjeriti zadane vrijednosti unutar elementa ili hijerarhijsku strukturu dokumenta, poput *Schematrona* koji to čini na osnovi deklaracija elemenata u DTD-u ili *XML Schemi*. Primjerice, ako se koristi element <persName> uz njega će se zahtijevati korištenje elemenata <firstname> i <lastname>.³⁷
- alati za prikaz koji kreiraju dokument koji naglašava pojedine elemente i dijelove označenog teksta kako bi greške bile uočljivije.
- ručno pregledavanje odnosno čitanje dokumenta - iako je ova metoda najbolja za uklanjanje grešaka nije financijski pogodna ako je potrebno pregledati velik broj dokumenata.

U fazu naknadne računalne obrade (tzv. 'post-obrade') teksta spada svaki način obrade izvršen nakon što je početno označavanje teksta završeno. U 'post-obradu' spada nekoliko procesa:

- automatsko označavanje teksta – umetanje oznaka u tekst s vrlo malo ili nimalo ljudske intervencije detektirajući određene potrebne tekstualne značajke poput imena ili datuma na temelju oblikovanja. Ako se svi datumi sastoje od četiri znamenke te nema drugih brojeva u tom obliku u tekstu, automatski označiti sve datume čini se jednostavnim. Isto se može uraditi i s osobnim imenima detektirajući ih traženjem riječi napisanih velikim slovima.³⁸ Ovaj način označavanja teksta nije koristan prilikom označavanja starih tekstova jer u većini

³⁷ Usp. Isto.

³⁸ Usp. Isto

takvih tekstova nema ujednačenosti po pitanju toga jesu li riječi napisane malim ili velikim slovima.

- Poluautomatsko označavanje teksta – pretraživanjem teksta softver pomaže otkriti pojedine značajke riječi nakon čega 'enkoder' može odabrati način na koji će ih označiti (osobna imena, mjesta i slično).
- otkrivanje pogreški i njihovo ispravljanje – lektura koju provedi odgovorna osoba vrlo je bitna, no postoje razni alati koji se koriste za pronalaženje greški koje je ljudskom oku teško uočiti. Jedan od najvažnijih je *XML validator* koji uočava greške u sintaksi i pomaže 'enkoderu' dokument dovesti u ispravno stanje. Više o ovom problemu govorilo se u prethodnom poglavlju.
- transformacija u druge formate pohrane – može se upotrebljavati samo jednom ili kroz proces ponavljanja ako dolazi do izmjena dokumenta. Neki od najčešćih formata su:
 - HTML – označiteljski jezik koji prevladava u mrežnom izdavaštvu, te se javlja kao najčešći oblik formata pohrane u mrežnom okruženju;
 - ne-arhivski XML – TEI XML dokument koji nastaje prilikom procesa označavanja teksta ponekad nije idealan oblik za određene svrhe objavljivanja. Ako se označavaju prijelomi redaka pomoću elementa `<lb />` neki preglednici za pretraživanje neće biti u mogućnosti naći riječi koje su prelomljene pomoću navedenog elementa. Stoga se može stvoriti format u kojemu se `<lb />` element može ukloniti;³⁹
 - format pogodan za razmjene i dijeljenje dokumenata među korisnicima – ako se javi želja za zajednički projekt označavanja teksta s drukčijom praksom označavanja ili doprinos podacima na zajedničkom repozitoriju;
 - ne-XML format – kao što je na primjer PDF format za pregled i ispis dokumenta.

³⁹ Usp. Isto

Završna faza dokumentacije je možda najvažniji dio projekta, no ujedno i dio koji je najviše zanemaren s obzirom na činjenicu da se smatra kako je važnije digitalizirati sve zacrtane tekstove nego pisati o tome kako se to napravilo. Kako bi se dokumentiranje što bolje obavilo potrebno je usredotočiti se na:

- TEI prilagodbu (*TEI Customization*) dokumenta⁴⁰ - potrebno je dokumentirati TEI prilagodbu standarda koja se koristila u postupku označavanja teksta, navesti koji su se TEI moduli koristili, te elementi i vrijednosti atributa; Po mogućnosti, u dokumentaciju bi trebao ući odgovarajući DTD ili *XML Schema* dokument;
- označiteljsku praksu - također je potrebno dokumentirati kako se koristio standard. Kako bi se osigurala dosljednost u postupku označavanja teksta potrebno je dokumentirati koji su se elementi koristili i za koju svrhu, po kojem kriteriju se vršio odabir obilježja teksta koje je trebalo označiti;
- uredničku praksu – ovaj dio dokumentacije trebao bi sadržavati informacije o praksi transkripcije odnosno kako su se rješavali slučajevi nečitljivosti, kako su se tretirale praznine u tekstu, da li se pravila razlika između malih i velikih slova i slično;
- korišteni alati i procedure – bilo koji alat razvijen za vlastitu upotrebu u provedbi projekta označavanja teksta trebao bi biti dokumentiran, te razjašnjeno zbog čega je bio korišten i kako se njime koristilo. Isto vrijedi i za procedure kako bi se osigurala što bolja dosljednost u postupku označavanja teksta, kao i za svaku daljnju pomoć pri prisjećanju zašto se određeni tekst obrađivao upravo na taj način.

⁴⁰ Mogućnost prilagodbe TEI standarda vlastitim potrebama (korištenje isključivo samo određenih TEI elemenata i atributa). Ovaj proces dopušta brisanje nepotrebnih elemenata, preimenovanje elemenata, promjene atributa i njihovih unaprijed definiranih vrijednosti itd.

4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija

4.1. O Ediciji

Prema C. L. Borgman digitalne knjižnice skup su elektroničkih izvora i njima srodnih tehničkih mogućnosti za stvaranje, pretraživanje i uporabu informacija. One su produžetak i nadogradnja sustava za pohranu i pretraživanje informacija koji rukuju digitalnim podacima na bilo kojem mediju. Sadržajno gledano, digitalne knjižnice obuhvaćaju podatke i metapodatke.⁴¹

Suvremeni projekti označavanja digitaliziranih tekstova TEI oznakama vrlo su bitan pomak u digitalizaciji, prezentaciji i obradi rijetke i stare građe. Jedan od takvih projekata je i Edicija. Edicija je digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine i predstavlja ishod znanstvenog projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske naziva „Digitalna knjižnica hrvatske baštine tiskane do 1800.:izvedbene pretpostavke“ Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku. Svrha projekta ogleda se u korisnosti za potrebe znanstveno-istraživačkog rada različitih istraživača, povjesničara hrvatske književnosti i hrvatskog jezika, povjesničara knjige, nakladništva i tiskarstva, znanstvenicima i studentima srodnih znanstvenih grana.⁴² Edicija je prvi put predstavljena na LIDA (*Libraries in the Digital Age*) konferenciji 2010. u Zadru. Sljedeće godine predstavljena je na SEEDI (*The Sixth SEEDI Conference. Digitization of Cultural and Scientific Heritage*) konferenciji, održanoj u Zagrebu 2011, te na studentskoj i međunarodnoj konferenciji Bobcatsss 2011. u Szombathelyu u Mađarskoj. Tijekom prosinca 2010. Edicija je podvrgnuta testiranju pristupa i pregleda sadržaja na iPad-u, nakon čega se dokazala njezina funkcionalnost i sklad s W3C standardom. Edicija je uvrštena na stranice nacionalnog projekta digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe „Hrvatska kulturna baština“.⁴³

U Ediciji je omogućeno intertekstualno pretraživanje tekstova. Digitalna knjižnica nudi čitateljima sadržaj u slojevima čime omogućuje uvid u digitalizirani tekst knjige, zatim,

⁴¹ Usp. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // *Information Processing & Management* 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepta. // *Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL: <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)*

⁴² Usp. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

⁴³ Usp. Isto

prezentaciju teksta u slikovnom, ali i tekstualnom obliku, te preuzimanje sadržaja teksta u HTML, PDF, TEI i ePub formatima pohrane. Knjižnicu je moguće pretraživati na više razina, a tu se misli pomoću kazala djela, kataloga, pretraživanja cjelovitog teksta i pretraživanja pomoću oznaka. Oznake informiraju čitatelje o pojmovima, osobnim i geografskim imenima te simbolima sadržanim u djelima, te bez obzira na neujednačenosti u pravopisu, omogućuju intertekstualno pretraživanje. Dodatna pomagala za istraživanje tiskane baštine u Ediciji su bibliografija knjiga i članaka iz povijesti književnosti i povijesti knjige, djela kojima su istekla autorska prava (sekundarna literatura iz povijesti književnosti i knjige) i informacije o važnijim hrvatskim i svjetskim projektima digitalizacije te literaturi iz tog područja.⁴⁴

Pet je kriterija (5P) koji vrednuju uspješnost Edicije (pripremljenost, pristupačnost, pretraživost, pouzdanost i potpunost). Kako bi se hrvatskim istraživačima omogućio lakši pristup potencijalno zanimljivim djelima Edicija je digitalizirala pet djela iz Nacionalne knjižnice Széchényi u Budimpešti: Abecevicu, Abecevicu slovinsku, Oprostenja osobita, Xivot Svetoga Petra Regalata i Od Pri Szvetoga Troisztva.

4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji

U prvoj fazi planiranja projekta određena je razina označavanja teksta, vrsta označavanja, kontrolirani rječnici termina i obilježja teksta za označavanje. Prilikom označavanja teksta za digitalnu knjižnicu Edicija odlučeno je da se koristi postupak ručnog označavanja teksta zbog manjeg broja knjiga koje je bilo potrebno označiti. Uostalom, riječ je o starim knjigama na hrvatskom jeziku iz 18. stoljeća. Od razina označavanja teksta prema smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries*, odabrane su razine 4 i 5. U obradi teksta, kao dodatne informacije koje će biti zastupljene pored označenih dokumenata, navedeni su kontrolirani rječnici osobnih imena i mjesta (toponimi).

U drugoj fazi, fazi projektne analize određeni su kratkoročni i srednjoročni planovi projekta, njegova svrha, te korisnici i sudionici. Kratkoročni plan se odnosio na označavanje tekstova do pet starih knjiga na razini 4 koje propisuju smjernice *Best Practices for TEI in Libraries*. Srednjoročni plan se odnosio na označavanje još sedam starih knjiga, uz mogućnost

⁴⁴ Usp. Isto

označavanja teksta pojedine knjige na razini 5 na zahtjev pojedinog znanstvenika, a za potrebe njegova znanstveno-istraživačkog rada. Korisnici digitalne knjižnice Edicija su povjesničari knjige, specijalni knjižničari, lingvisti, latinisti i stručnjaci za zaštitu građe; osim toga i oni stručnjaci i istraživači koji su zainteresirani za prijevod starije inačice jezika u novu razumljiviju inačicu, za oznake mjesta i osobnih imena u tekstu te bibliografskih informacija pohranjenih u TEI zaglavlju dokumenta. Takvim korisnicima potrebno je osigurati katalog kako bi imali uvid u bibliografske informacije o knjigama. Svrha projekta je učinkovito pregledavanje elektroničkih tekstova starih knjiga na hrvatskom jeziku do 1800. prema potrebama gore navedenih korisnika različitih znanstvenih zajednica uz poboljšanje znanstvene komunikacije unutar i između tih korisnika. Sudionici projekta su Zoran Velagić kao voditelj projekta, urednik i lektor, Boris Bosančić kao 'enkoder' odnosno osoba zadužena za provedbu postupka označavanja teksta (ujedno i mentor ovoga rada), Tomislav Jakopec kao programer, Milijana Mićunović kao lektor i prevoditelj, te Ivana Čadovska i Tihomir Vranješ kao studenti koji su provodili postupak optičkog prepoznavanja znakova (OCR) prethodno skeniranog izvornika.

U trećoj fazi, fazi analize dokumenta provedena je analiza homogenosti i žanra teksta, kronologija, jezik, čitljivost tekstova, te stavljen naglasak na to da se radi o tiskanim knjigama. Što se tiče homogenosti, tekstovi su slični i posjeduju ista svojstva. Po žanru su to stare knjige 17. i 18. stoljeća tiskane na hrvatskom jeziku, odnosno sve knjige pripadaju jednom povijesnom razdoblju. U tekstovima se koriste latinski jezik i hrvatski koji se rabio u 18. stoljeću. U pojedinim knjigama tekst je teže čitati jer je na nekim mjestima oštećen ili nedostaju slova.

U četvrtoj fazi transkripcije i označavanja teksta starih knjiga govori se o metodama za dohvaćanje digitalnog sadržaja što je u slučaju digitalne knjižnice Edicija skeniranje + OCR u HTML-u, kreiranje predloška za XML TEI dokumente te kreiranje *XSLT stylesheet* datoteka za prikaz XML TEI dokumenta.

U petoj fazi provjere grešaka, greške u sintaksi rješavao je XML uređivač teksta Oxygen. Ostale greške (najčešće tipografske) otklonjene su lektoriranjem teksta odnosno detaljnim ručnim pregledavanjem dokumenta.

U šestoj fazi naknadne obrade teksta govori se o automatskom označavanju koje se ne preporučuje kod starih, slabo čitljivih knjiga te se u slučaju projekta Edicija nije ni provodio. Što se tiče transformacije TEI XML dokumenta u druge formate, Edicija omogućuje pristup istom sadržaju kroz HTML, PDF i ePub format pohrane.

U sedmoj i zadnjoj fazi dokumentacije vrlo je važno dokumentirati način na koji su tekstovi starih knjiga u Ediciji transkribirani i označeni. Ovaj diplomski rad može se uzeti kao prilog dokumentaciji projekta. Nažalost, od izrade cjelovite dokumentacije projekta prema *Woman Writers Project* vodiču na kraju se odustalo. U međuvremenu, i znanstveni projekt je dovršen (početkom 2014).

4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja

Svrha praktičnog dijela rada ogleda se u označavanju teksta pomoću TEI-a digitaliziranih starih knjiga u digitalnoj knjižnici Edicija. Kao rezultat praktičnog dijela rada, nastali označeni tekstovi starih knjiga moći će se učinkovitije koristiti za daljnja znanstvena istraživanja.

Ciljevi rada su:

- kreirati TEI XML dokumente u kojima je pomoću TEI-a označen tekst dvije knjige iz digitalne knjižnice Edicije (*Abecevice Slovinska* i *Od Pri Szvetoga Troisztva*) jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokrivaju strukturalna i grafička obilježja teksta;
- proširiti postupak označavanja teksta u preostale tri (već označene) knjige (*Abecevice*, *Oprosstenja Osobita* i *Xivot Svetoga Petra Regalata*) na označavanje osobnih i geografskih imena u tekstu prema 'oznakama' na mrežnoj stranici Edicije.

Postupak označavanja teksta kao korištena metodologija u ovom radu provodio se u programu Notepad++, u potpunosti oslonjen na upute za označavanje teksta zadnje inačice TEI smjernica P5. Svi TEI XML dokumenti dijele isto zaglavlje koje su prethodno kreirali sudionici projekta.

4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija

Na stranici digitalne knjižnice Edicija nalazi se, kako je to već prethodno navedeno, pet digitaliziranih knjiga. Tri su već označene pomoću TEI-a, a preostale dvije knjige označene su za

potrebe ovoga rada. Za knjige Abecevice Slovinska (69 stranica) i Od Pri Szvetoga Troisztva (107 stranica) kreirane su TEI XML datoteke (vidi Priloge 1 i 2) u kojima su pomoću TEI-a označena strukturna i grafička svojstva teksta. U TEI XML datotekama u kojima je označavanje istih obilježja teksta već provedeno (Abecevice, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata) naknadno su označena osobna i geografska imena koja su navedena pod 'oznakama' na mrežnim stranicama Edicije. Isti postupak je na kraju proveden i za Abecevicu Slovinsku i Od Pri Szvetoga Troisztva.

Kod knjige Abecevice Slovinska nastao je problem oko određivanja poglavlja i potpoglavlja zbog nedostatka stilskog oblikovanja i isticanja navedenih elemenata. Naime, bilo je nemoguće sa sigurnošću utvrditi je li riječ o potpoglavlju ili samo nastavku teksta u cjelini. Obje knjige su vrlo opsežne stoga su označene samo jednostavnim skupom TEI oznaka koje su bazirane na strukturnim i grafičkim svojstvima teksta. S obzirom na količinski obim teksta nakon završetka postupka javio se problem neispravnosti dokumenata. Greške je bilo vrlo teško uočiti samostalnim pregledom, stoga je uvelike pomogao TEI validator. Greške koje su se javljale većinom su se odnosile na nedostatak zatvarajućeg taga elementa ili na krivi redoslijed zatvaranja elemenata. Svi tekstovi koji sada prolaze provjeru ispravnosti i valjanosti u TEI validator-u⁴⁵ obrađivani su u besplatnom uređivaču teksta Notepad ++, verzija 6.6.8.

Svi tekstovi imaju istu osnovnu TEI strukturu koja je već unaprijed bila definirana u označenim knjigama digitalne knjižnice. U daljnjem prikazu dan je uvid u opis osnovne strukture TEI XML dokumenata. Korijenski element je <TEI>. Atribut @xml:lang koji definira jezik naveden je u <teiHeader> elementu, odnosno elementu zaglavlja koji se sastoji od elemenata:

- <fileDesc> sadrži podatke o naslovu (<titleStmt>), izdanju (<publicationStmt>) i izvorniku (<sourceDesc>)
 - U okviru <titleStmt> su navedeni podatci o odgovornosti (<respStmt>)
- <encodingDesc> sadrži podatke o postupku označavanja (u slučaju digitalne knjižnice Edicija riječ je i o informacijama o provedenom postupku optičkog prepoznavanja znakova, OCR-u)
- <profileDesc> sadrži podatke o ne-bibliografskim informacijama vezanim uz tekst (npr. godini nastanka dokumenta i jeziku koji se rabi u tekstu)

⁴⁵ URL: <http://teibyexample.org/xquery/TBEvalidator.xq>

- `<revisionDesc>` sadrži podatke o izmjenama u postupku označavanja teksta.

U tekstu starih knjiga koje su ušle u Ediciju označena su sljedeća svojstva odnosno obilježja teksta: numeriranje stranica teksta uz dodatno označavanje poveznice svake stranice teksta sa svojom reprezentacijom u obliku digitalnog faksimila, primarni tekst, poglavlja i potpoglavlja, odlomci, prijelaz u novi red, tipografski i retorički označen tekst, slike, tablice te oznake (osobna i geografska imena).

Pomoću elementa `<facsimile>` označene su slike izvornika. Ovaj element pripada modulu `<transcr>` te je riječ o elementu koji sadrži reprezentaciju teksta u formi jedne ili više slika odnosno digitalnih faksimila. Kako bi se pomoću ovog elementa označile sve slike izvornika koristi se element `<graphic>` i atribut `@url` u obliku `<graphic url="" />`. Ovaj element pripada modulu `<core>` te putem naziva slike upućuje na njezinu lokaciju. Element `<facsimile>` javlja se nakon TEI zaglavlja, a prije elementa `<text>` u obliku:

```
<facsimile>
  <graphic url="" />
  <graphic url="" />
</facsimile>
```

Element `<text>` pripada modulu `<texstructure>` te definira opću strukturu teksta. Unutar ovog elementa koristi se element `<body>` koji također pripada istom modulu. U okviru elementa `<body>` označen je primarni tekst te su smješteni svi ostali elementi kojima se označavao tekst u ovom radu:

- U tekstovima je pomoću komentara u obliku `<!-- broj stranice -->` označeno gdje koja stranica u tekstu točno počinje, te su pomoću elementa `<pb />` numerirane stranice teksta. Element `<pb />` pripada modulu `<core>`. Riječ je o praznom elementu odnosno elementu koji nema zatvarajući tag. Javlja se na početku stranice koju označava. Kako bi se pomoću ovog elementa numerirale stranice koristi se atribut `@n` u obliku `<pb n="" facs="" />` gdje `@n` označava brojeve stranica teksta, dok atribut `@facs` označava lokaciju odnosno putanju do slike izvornika.
- Element `<head>` pripada modulu `<core>` te označava bilo koju vrstu naslova (naslov poglavlja, podpoglavlja, itd.) u obliku `<head> </head>`. Ovaj element koristi i element `<title>` koji pripada istom modulu. Element `<title>` pomoću

atributa @main označava glavni naslov, a pomoću atributa @sub podnaslov. Unutar elementa <head> pomoću elementa <title> označeni su naslovi poglavlja i podpoglavlja u obliku:

```
<head>
  <title type="main"> </title>
  <title type="sub"> </title>
</head>
```

- Tekst je podijeljen na odlomke korištenjem elementa <div> koji pripada modulu <textstructure>. Element <div> koristi attribute @type, @n i @xml:id u obliku: <div type=" " n=" " xml:id=" "> </div>

Atribut @type naznačuje je li riječ o knjizi, poglavlju ili podpoglavlju dok atribut @n označava broj poglavlja, podpoglavlja ili knjige. Atribut @xml:id u svakom <div> elementu sadrži kanonsku referencu u formi „DK1800-XX-YY-ZZ“ gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno je li riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <type> je neodređen (*undetermined*).⁴⁶ Element <div1> označava knjigu, dok <div2> označava poglavlja, a <div3> potpoglavlja. Važno je na ispravan način u sljedećem obliku vršiti zatvaranje ovih elemenata kako bi dokument bio validan:

```
<div1>
  <div2>
    <div3>
      </div3>
    </div2>
  </div1>
```

- Paragrafi teksta označeni su sa elementom <p> koji pripada modulu <core> te označava tekst u obliku <p> </p>.
- Tipografski tekst (veliko početno slovo) označen je elementom <hi> u obliku <hi> </hi>. Ovaj element pripada modulu <core> te označava riječi ili fraze koje

⁴⁶ U skladu s praksom i preporukom TEI zajednice vrijednosti TEI atributa navođeni su na engleskom jeziku.

se razlikuju od teksta kojim su okružene. Korištenjem atributa @rend u obliku <hi rend=" " > </hi> može se naglasiti je li tekst, primjerice, u kurzivu ili centriran.

- S elementom <emph> označen je retorički označen tekst (tekst pisan velikim slovima) u obliku <emph> </emph>. Ovaj modul također pripada modulu <core> i koristi atribut @rend u obliku <emph rend=" " > </emph>.
- Element <lb /> korišten je prilikom prijeloma redaka. Ovaj element je poput elementa <pb /> prazan element koji nema zatvarajući tag. Ovim elementom su izričito naznačeni prijelomi gdje je rečenica ili sam naslov teksta pisan kroz nekoliko redova, a dio je jedne smislene cjeline. Pripada modulu <core>.
- Elementom <figure> označene su slike unutar teksta uz korištenje elementa <graphic url=" " /> koji je već razjašnjen u okviru elementa <facsimile>. Element figure pripada modulu <figures> te sadrži i elemente <head> i <figDesc>. Element <figDesc> daje kratak opis slike. Slike se većinom javljaju na početku ili na kraju poglavlja.
- Tablice su označene elementom <table> koji također pripada modulu <figures>. Pomoću ovog elementa označen je tekst koji se u izvorniku nalazi u obliku tablice. Element <table> sadrži element <row> koji predstavlja jedan red tablice i element <cell> koji predstavlja jednu ćeliju tablice. Element <row> koristi atribut @n kako bi se naznačio broj reda. Element <table> označava se u obliku:

```
<table>
  <row n=" " >
    <cell> </cell>
  </row>
</table>
```

Oznake u Ediciji obuhvaćaju: bibliografske jedinice, geografska imena, godinu tiskanja, jezik, kazalo pojmova i simbola, mjesto tiska, osobna imena, pravopis, prijevod, tiskara i tiskarske pogreške. U ovom radu (u knjigama Abecevice, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga

Petra Regalata) označene su isključivo oznake: geografska i osobna imena.⁴⁷ Navedene oznake označene su pomoću sljedećih elemenata iz modula `<namesdates>`:

- `<persName key=" " ref=" " > </persName>` gdje element `<persName>` sadrži podatke o osobi (najčešće ime i prezime). Ovaj element koristi atribut `@key` koji definira eksterno identificiran izvor koristeći neku vrstu kodirane vrijednosti i atribut `@ref` koji upućuje na taj izvor;
- `<placeName key=" " ref=" " type=" " > </placeName>` gdje element `<placeName>` sadrži podatke o geografskim imenima. Ovaj element također koristi attribute `@key` i `@ref`, te atribut `@type` koji definira da li je riječ o gradu, državi, selu ili je podatak nepoznat pa je vrijednost atributa nepoznata (*unknown*);
- `<date when=" " > </date>` gdje element `<date>` pomoću atributa `@when` sadrži podatke o godini tiskanja.

Označena osobna i geografska imena u osnovnim TEI XML datotekama navedenih knjiga povezana su sa datotekom `context.xml` koja se nalazi u Prilogu 3. U toj datoteci, koja preuzima ulogu kontroliranog rječnika termina, nalaze se detaljnije informacije o označenim osobnim i geografskim imenima.

⁴⁷ Ostatak oznaka zbog velikog obima posla nije označen.

5. Zaključak

U radu je prikazana provedba označavanja teksta pomoću TEI-a na primjerima iz digitalne knjižnice Edicija. Kroz rad su prikazani razni elementi koji su upotrijebljeni prilikom označavanja teksta. Kako stranica Edicije nudi čitateljima sadržaj u slojevima, omogućen je uvid u sam digitalizirani tekst izvornika usporedno s prezentacijom teksta u tekstualnom obliku što olakšava sam postupak označavanja i ukazivanja na stilske značajke teksta.

U teorijskom dijelu rada dan je prikaz razvoja TEI-a od samih početaka pa sve do danas, te je stavljen naglasak na provedbu označavanja teksta prema *Woman Writers Project* vodiču. Zadnja verzija TEI P5 smjernica, te ujedno i mnogobrojne mrežne stranice o TEI-u poput *TEI wikija*, *TEI by Example* te TEI službenog časopisa pružaju korisne informacije za sve one koje su zainteresirani za TEI i XML te su bile od velike pomoći prilikom teorijskog i praktičnog dijela ovog rada. Kroz TEI smjernice ujedno je i pobliže predstavljen uvod u glavne module i elemente tih modula koji su se koristili prilikom označavanja tekstova u praktičnom dijelu rada.

Prilikom označavanja teksta u praktičnom dijelu rada prepreku su predstavljala nejasno određena poglavlja i potpoglavlja u knjizi *Abecevice Slovinska*, te nemogućnost prikaza određenih stranica u knjizi *Od Pri Szvetoga Troisztva*, no oba su teksta na kraju uspješno označena. Kako su oba teksta poprilično opsežna, bilo je vrlo teško uočiti pogreške u sintaksi prilikom označavanja koje su na kraju uspješno savladane zahvaljujući TEI validatoru. U Ediciji je dostupno pet digitaliziranih knjiga, od kojih su tri već ranije bile označene putem TEI-a, te su poslužile kao ogledni primjerci prilikom označavanja.

U pogledu homogenosti tekstova može se zaključiti kako vlada ujednačenost među dokumentima. Od teškoća koje su pratile postupak označavanja teksta jedna se odnosi na korištenje besplatnog programa za uređivanje teksta, *Notepad ++* koji, iako vrlo koristan prilikom označavanja teksta i jednostavan za upotrebu, nema neke dodatne mogućnosti poput, recimo, samostalnog zatvaranja elemenata koje bi uvelike olakšale ovaj postupak.

Kroz detaljan pregled razvoja TEI-a i svih njegovih dosadašnjih inačica, te dva zastupljena standarda (SGML i XML) dolazi se do zaključka kako se u svijetu tehnologije svakim danom sve više napreduje, te se stvari na području web-a vrlo brzo mijenjaju i nadopunjavaju. Stalne

potrebe za izmjenama donose nove boljitke koji pogoduju kako razvoju TEI standarda tako i samom području digitalne humanistike.

Literatura

1. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal of the American Society for Information Science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622-629. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail=3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxhbmc9aHlmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Business Source Complete
2. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 65-82. URL: <http://hrcak.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)
3. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // Information Processing & Management 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepta. // Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL: <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)
4. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://jtei.revues.org/811> (2014-04-20)
5. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/teiu5_en.html (2014-04-20)
6. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)
7. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

8. Encoding guide for early printed books. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)
9. Hockey, S. The History of Humanities Computing. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
10. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL: http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)
11. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)
12. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)
13. Renear, A. H. Text encoding. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)
14. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL: <http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)
15. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)
16. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)
17. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)
18. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

19. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)
20. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)
21. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 21-24. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)
22. University of Oxford Text Archive, URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)
23. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
24. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

Prilozi

Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevice Slovinska

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="http://www.tei-c.org/ns/1.0/xsl/xhtml/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:/D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

  <teiHeader xml:lang="hr">
    <fileDesc>
      <titleStm>
        <title>Abecevice Slovinska: elektronička verzija</title>
      </titleStm>
      <editor>
        <persName>Zoran Velagić</persName>
      </editor>
      <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
      <principal>Zoran Velagić</principal>
      <respStm>
        <persName>Milijana Mičunović</persName>
        <resp>lektoriranje</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Boris Bosančić</persName>
        <resp>konverzija u TEI format</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Tomislav Jakopec</persName>
        <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Ivana Čadovska</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Tihomir Vranješ </persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStm>
    </fileDesc>
    <editionStm><p></p></editionStm>
    <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->
    <publicationStm>
      <idno>DK1800-III</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
      <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
      <pubPlace>Osijek</pubPlace>
      <address>
        <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
        <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
      </address>
      <availability><p></p></availability>
      <date when="2010"></date>
    </publicationStm>
    <notesStm>
      <note></note>
    </notesStm>
    <sourceDesc>
      <biblStruct> <!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
        <monogr>
          <author>
```

```

    <persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
  </author>
  <title level="m" type="marc245a">Abecevicna Slovinska</title>
  <imprint>
    <pubPlace></pubPlace>
    <publisher></publisher>
  </imprint>
  </monogr>
  <note></note>
  </biblStruct>
  </sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
  <projectDesc>
    <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
  </projectDesc>
  <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
    <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstom.</p>
    <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
    <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
    <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
  </editorialDecl>
  <tagsDecl>
    <!-- CSS za oznaku poravnanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
    <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
    <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
    <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
      <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
    </namespace>
  </tagsDecl>
  <refsDecl>
    <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
    <p>Atribut <att>xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
  </refsDecl>
  <appInfo>
    <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
    <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
      <label>Abby FineReader</label>
    </application>
  </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
  <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
  <creation>1748</creation>
  <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
  <langUsage>
    <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
    <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
  </langUsage>
  <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOV I i SIMBOLI -->
    <keywords scheme="">
      <term></term>
    </keywords>
  </textClass>
  <!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEČNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
  <particDesc>
    <listPerson type="historical">
      <person n="1" xml:id="PN01">
        <persName>
          <forename>Petar</forename>

```

```

<surname>Regalat</surname>
<addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
<addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
<roleName>svetac</roleName>
<roleName>španjolski franjevac</roleName>
<state type="life" from="1390" to="1456"></state>
</persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
<persName>
<forename>Franjo</forename>
<surname>Asiški</surname>
<roleName>svetac</roleName>
</persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
<persName>
<forename>Abraham</forename>
<roleName>patrijarh</roleName>
</persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
<placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
<settlement type="city">Valladoid,</settlement>
<country>Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
<settlement type="country">Španjolska,</settlement>
<country>Španjolska</country>
<bloc type="continent">Europa</bloc>
</placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc> <!-- npr. kad Marijana pošalje bibliografski opis i on bude ugrađen u <biblStruct> -->
<change who="#MARIJANA" when="2010-05-25">Header generated from export of MARC record</change>
</revisionDesc>

</teiHeader>

<facsimile>
<graphic url="002.jpg"/>
<graphic url="003.jpg"/>
<graphic url="004.jpg"/>
<graphic url="005.jpg"/>
<graphic url="006.jpg"/>
<graphic url="007.jpg"/>
<graphic url="008.jpg"/>
<graphic url="009.jpg"/>
<graphic url="0010.jpg"/>
<graphic url="0011.jpg"/>
<graphic url="0012.jpg"/>
<graphic url="0013.jpg"/>
<graphic url="0014.jpg"/>
<graphic url="0015.jpg"/>
<graphic url="0016.jpg"/>
<graphic url="0017.jpg"/>
<graphic url="0018.jpg"/>
<graphic url="0019.jpg"/>
<graphic url="0020.jpg"/>
<graphic url="0021.jpg"/>
<graphic url="0022.jpg"/>
<graphic url="0023.jpg"/>
<graphic url="0024.jpg"/>
<graphic url="0025.jpg"/>

```

<graphic url="0026.jpg"/>
<graphic url="0027.jpg"/>
<graphic url="0028.jpg"/>
<graphic url="0029.jpg"/>
<graphic url="0030.jpg"/>
<graphic url="0031.jpg"/>
<graphic url="0032.jpg"/>
<graphic url="0033.jpg"/>
<graphic url="0034.jpg"/>
<graphic url="0035.jpg"/>
<graphic url="0036.jpg"/>
<graphic url="0037.jpg"/>
<graphic url="0038.jpg"/>
<graphic url="0039.jpg"/>
<graphic url="0040.jpg"/>
<graphic url="0041.jpg"/>
<graphic url="0042.jpg"/>
<graphic url="0043.jpg"/>
<graphic url="0044.jpg"/>
<graphic url="0045.jpg"/>
<graphic url="0046.jpg"/>
<graphic url="0047.jpg"/>
<graphic url="0048.jpg"/>
<graphic url="0049.jpg"/>
<graphic url="0050.jpg"/>
<graphic url="0051.jpg"/>
<graphic url="0052.jpg"/>
<graphic url="0053.jpg"/>
<graphic url="0054.jpg"/>
<graphic url="0055.jpg"/>
<graphic url="0056.jpg"/>
<graphic url="0057.jpg"/>
<graphic url="0058.jpg"/>
<graphic url="0059.jpg"/>
<graphic url="0060.jpg"/>
<graphic url="0061.jpg"/>
<graphic url="0062.jpg"/>
<graphic url="0063.jpg"/>
<graphic url="0064.jpg"/>
<graphic url="0065.jpg"/>
<graphic url="0066.jpg"/>
<graphic url="0067.jpg"/>
<graphic url="0068.jpg"/>
<graphic url="0069.jpg"/>
<graphic url="0070.jpg"/>
</facsimile>

<text>

<body>

<pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="4" xml:id="DK1800-III-00">

<!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

<div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-III-i">

<head>

<title type="main">

<emph>ABECEVICA SLOVINSKA,</emph>

</title>

<title type="sub">

<emph rend="center">DRAGOJ DITCSICI KORISTNA, I POTRIBNA, Z-BLAGODARNOM POMOCSJOM VISSOKO
POSCTOVANOGA GOSPODINA

NICOLE KRALYICS,

Kod Cerkve Sviuh Svetih, Za Slavu Boxju, i Mariansku, kano i za Dufcaa Spaffenye

DUHOVNOGA PASTIRA velle skerbyivoga, Od Lyudih velike Fale, â Od Boga Nebeske Krune Vridnoga.

Tlacfena po Ivanu Weitz, ú Zagrebu. God. Golp. 1748.</emph>

</title>

</head>

</div2>

<!-- 2. STRANICA -->


```

<pb n="2" facs="003.jpg"/>
<div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-III-ii">
  <figure>
    <graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
  </figure>
  <head></head>
  <figDesc></figDesc>
  <head>Pridgovor.</head>
  <p><hi>D</hi>Aftemi zdrava Pridraga obojega spola Ditefica! Setofam znao najkorisfniega; tofam vam u ovu malenu Knyixicu poftavio. Ako od mene vecs nauka xelite; pogledajte Pifsaniczu Duhovnu Slovinsku a Horvathsku: Pofzel Apofstolzki, i Skolu Kristuffevu. Ako cfebate Molitava, i Bogolyubnoga ponukovanya; togate nahodi u Duhovnoj Hrani, kojufam prid lani nacfmio. A fada evo vam Abcecevetica! gdife nahodi u kratko Nauk Kerftjanski, malo od izpovidi, Molitve Jutarnje, i Vecferne, Litanie Gofpine, Miniftracie, nacfn malo za brojiti, i proefapiti. Dakle ovu dragovolno primite, tere zame, i za ovoga vafcega Velikoga Dobrocfnitelya, a moga Dragoga, u dviuh Skulah Ucfenika, virno Boga molite. Oftajem u Zagrebu na Dan 9. Maja. 1748. Vam gotov na dalje posluxiti.</p>
  <p><hi>JURAJ MULIH</hi>, Druxtva Iffufovoga Miffnik, Miffionar Apofctolski.</p>

```

```
</div2>
```

```

<!-- 3. STRANICA -->
<pb n="3" facs="004.jpg"/>
<div2 type="undetermined" n="3" xml:id="DK1800-III-iii">
  <p>A B C D E F G H I K L M</p>
  N O P Q R S T U V X Y Z.</p>
  <p>A B C D E F G H I K L M</p>
  N O P Q R S T U V X Y Z. </p>
  <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f</p>
  lz fs t u v x y z. ae oe &amp; ct ft &amp; c</p>
  <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f</p>
  lz fs t u v x y z. ae oe &amp; ct ft &amp; c.</p>

```

```

<p>
  <table>
    <tr>
      <td>Ab eb ib ob ub.</td>
      <td>&#160;</td>
      <td>Ba be bi bo bu.</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>Ac ec ic oc uc.</td>
      <td>&#160;</td>
      <td>Ca ce ci co cu.</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>Ad ed id od ud.</td>
      <td>&#160;</td>
      <td>Da de di do du.</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>Af ef if of uf.</td>
      <td>&#160;</td>
      <td>Fa fe fi fo fu.</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>Ag eg ig og ug.</td>
      <td>&#160;</td>
      <td>Ga ge gi go gu.</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>Ah eh ih oh uh.</td>
      <td>&#160;</td>
      <td>Ha he hi ho hu.</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>Aj ej ij oj uj.</td>
      <td>&#160;</td>
      <td>Ja je ji jo ju.</td>
    </tr>
  </table>

```

```
<row>
  <cell>Ak ek ik ok uk.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ka ke ki ko ku.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Al el il ol ul.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>La le li lo lu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Am em im om um.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ma me mi mo mu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>An en in on un.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Na ne ni no nu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Ap ep ip op up.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Pa pe pi po pu.</cell>
</row>
```

```
  <cell>Ar er ir or ur.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ra re ri ro ru.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>As es is os us.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Sa se si so su.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>At et it ot ut.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ta te ti to tu.</cell>
</row>
```

```
  <cell>Av ev iv ov uv.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Va ve vi vo vu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Ax ex ix ox ux.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Xa xe xi xo xu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Az ez iz oz uz.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Za ze zi zo zu.</cell>
</row>
```

```
</table>
</p>
```

```
<!-- 4. STRANICA -->
<pb n="4" facs="005.jpg"/>
<row>
```

```
<row>
```

```

<p>
<table>
  <row>
    <cell>Bab beb bib bob bub bac bad baf bog</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>bah bal bar bas bav bax baz bok.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Cab cal cel com cir cos cax caz cor.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Dab daf dag doh dok dol dar dav dat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Fob faf fag fah fal fon far fax fat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Gab gad gah gal gar gas gav gax got.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Hab hac had hag ham hap hat hax haz</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Jad jag jat jal jak jap jer jat jaz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Kab lac laf lah lal lan lar lob lav.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Lab kod kag kaj kam kap kat kax kaz</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Mac mad maf mag man map mar mat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Nab nad nah nal naj nam nas nav niz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Pab pac paf pag pak pam pap pat pax.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Rab rad rah raj rak ral rav rat rez.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Sab fac faf fag fah fan fap far fat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Tab tad tak tal tam tar tat tav taz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Vac vad vag vah val vap vas vav vat.</cell>

```

```

</row>
<row>
  <cell>Xah xid xaf xai xak xam xav xas xat.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Zab zad zaf zah zaj zal zav zax zaz</cell>
</row>
<!-- 5. STRANICA -->
<pb n="5" facs="006.jpg"/>
<row>
  <cell>Bda bla bma bna bra bre bri bro bru.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Cla cle cli clo clu cna cra cta cti.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Dla dma dna dra dva dve dvi dvo dvu</cell>
</row>
<row>
  <cell>Fla fle fli flo flu fma fna fre fra.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Gda gde gla gma gna gra gva gri gro.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Hla hma hna hra hva hve hvi hti hto.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Kla kma kna kra kta kva kve kvi kvu.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Mla mna mra pha pla pna pra pfa pta,</cell>
</row>
<row>
  <cell>Qa que qui quo qu? quae quin quan</cell>
</row>
<row>
  <cell>Ska sla sma sna spa fra fta fva fte.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Tka the tla tma tna tra tva tve tvi tri.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Vka vla vma vna vta vra vri vro vru.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Babs bebs brod bram bran bras brad.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Ceps clam cran cras crad craz clad.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Drag dlan dlas flam fras frat frav.</cell>
</row>

```

<row>	<cell>Glah gmaz gnoj grad hman hval hrih.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Klar klam knam kvam kvar kvat kris.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Mlad mraz mlat plah plav prud praz.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Quas quis quae quod quam quem q?ú.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Slar fmer fnur fpan fruk fvek ftor.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Tmen tram tren tvoj tlam tvah t?av.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Vran vrad vdan zlan zvan zvon</cell>
</row>	
<row>	<cell>Groff grozd gruft vkvar fefzt fvenk.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Strum ftrax ftrok klafz fzlan fzmert.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Sztvar fztvor trefzk blifzk.</cell>
</row>	

```

</table>
</p>
<!-- 6. STRANICA -->
<pb n="6" facs="007.jpg"/>
<p>
A da mus, <persName key="PN31" ref="context.xml#PN31">Eva</persName>, An to ni us, Bal tba
far, Bar ba ra, Coe ci li a, Ca tha ri na, Ca ro li na, Fran ci fca, Gre go ri us, Jo fe pha, I gna ti us, Jo an nes, Jo ab, Ju li a na, Lau ren ti us, Mar cus,
Ni co la us, Ro fa li a, Ste pha nus, Ve ro ni ka, Xa ve ri us, Za chae us. I to jef za Diake dofta.
</p>
</div2>

```

```

<div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01">
<head></head>
<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01-01">
<head><hi rend="italic">Ovafzu pako ú Slovinskom Jeziku offobita.</hi></head>
<p>
Ac ec ic oc uc. Otac, Stric,
Ca ce ci co cu. Carigrad, ditce.
Niki Harvati pifcu: Otacz, Sztricz.
Czar, poczulicza. Czeliczu, diteza,
Acs, ecs. placs, becs, krics, bics.
Cfa cfe, Cfarka, Cfelo, Cfovik.
Horvati: Plach, bech, krich, noch.
Charam, chelo, chlovek, Chvarak.
Aly, ely: Kraly, cily fpafsitely, xuly.
Lya, lye: Sablya, lyut, lyudi, kralyica
Any, eny: Ogany, kony, pany,

```

Nya, nye : Konya, nyih nyega.
Gya, gye. gyuro orfagyki, vangyelia
Rogyak vigyen, naregyen, ofugyen.</p>

<!-- 7. STRANICA -->

<pb n="7" facs="008.jpg"/>

<p>

<hi rend="italic">Ali bolyejest ovako pifati:</hi> Kradyen.

Rodyak, vidyen, narodyen, ofudyen.

Pha, phe: kanof. Pharao, Propheta,

Joseph, Seraphin, Nicephor, Philofophus.

Afc. nafc, cfarafc, Dufe, bafc.

Sca, fce: Scaran, nafce, fckvorc.

Scta, fcte: fctap, Klofctar. fctoje.

Xa, xe: xaba, xelud, xivot, Boxji. xut.

Ax, ex: lax, laxes, xaloft, tuxna.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-01-02">

<head><hi>U Ime + Otca, + i Sina, i Duha + Svetoga Amen.</hi></head>

<p>

<hi>H</hi>Odi ô Dufce Sveti, i Serdca tvojih Vmih napuni. Profvitli razum moj, okripi pamet moju, i uxexi ogany lyubavi tvoje ú ferdcu momu. Udilimi miloft tvoju, da mogu napridovati ú Nauku, i ú dobrotah Kerftianskih. Tebi Bogu na falu, blixnyemu momu na pomocs, i meni na fpaeny. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-01-03">

<head><hi rend="italic">Molitva Gofpodinova.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi>Tcfe nafc, koji jefi na nebefih, fvetife Ime tvoje. Pridyi Kralyefstvo tvoje. Budi volya tvoja,

<!-- 8. STRANICA -->

<pb n="8" facs="009.jpg"/>

kako na nebu, tako i na zemlyi. Kruh nafc fvgdanyi daj namga danas. I odpufstinam duge nafce, kako i mi odpufctamo duxnikom nafcim. I ne uvedi nas ú napaft, da izbavi nas oda zla, Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-01-04">

<head><hi rend="italic">Pozdravlyenye Angyeosko.</hi></head>

<p>

<hi>Z</hi>Drava Mario, milofti puna: Gofpodin ftohom, blagofovlyena Ti medyu xenami, i blagofovlyen Plod od Utrobe tvoje Ifus, Sveta Mario, Majko Boxja, moli za nas grifcnike fada, i ú vrime fmerti nafce. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-01-05">

<head><hi rend="italic">Virovanye Apofctolsko.</hi></head>

<p>

<hi>V</hi>irujem ú Boga Otca Svemogucfega, Stvoritelya neba, i zemlye. I ú Jfufakerfa Sina nyegova jedinoga Gofpodina nafsega. Koji zacset jefst po Duhu Svetomu, rodyen od Dvice Marie. Mucfen pod <persName key="PN29" ref="context.xml#PN29">Ponciom Pilatom</persName>, propet, umro, i pokopan. Snidyne nad Pakao, tretyi dan uskerfnuh od mertvih. Uzidyne na nebefa, fidi obdefnu Boga Otca fvmoguchega. Od tuda ima doj

<!-- 9. STRANICA -->

<pb n="9" facs="0010.jpg"/>

tyi fuditi xive, i mertve. Virujem ú Duha Svetoga. Svetu Cerkvu Katolicfiansku, Szvetih obcfinu. Odpufctenye grihah. Puti uskerfnutye. I Xivot Vicfny. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-01-06">

<head><hi rend="italic">Defetere Zapovidi Boxje.</hi></head>

<p>

<table>

<row>

<cell><hi rend="italic">Perva.</hi> 1. Jafam Gofpodin Bog tvoj, nejmaj tugyi Bogova pridamnom.</cell></row>

<row>

<cell><hi rend="italic">Druga.</hi> 2. Neprimaj Ime Gofpodina Boga tvoga ú izpraznoft.</cell></row>

<i>Tretya.</i>	3. Spomenife da pofvetife Dan fvecfani.
<i>Cfetverta.</i>	4. Pofctuj Otca, i Mater.
<i>Peta.</i>	5. Ne úbi.
<i>Scefta.</i>	6. Ne zagrifci bludno.
<i>Sedma.</i>	7. Ne ukradi.
<i>Ofima.</i>	8. Ne govori kriva fvidocfanftva protiva iskernyemu tvomu.
<i>Deveta.</i>	9. Nepoxeli xene iskernyega tvoga.
<i>Defeta.</i>	10. Nepoxeli nikakva blaga iskernyega tvoga.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="7" xml:id="DK1800-III-01-07">
<head><hi rend="italic">Petere Zapovidi Cerkvene.</hi></head>
<p>

1. Sve Svetce naredyene, i zapovidane od fzvete Matere Cerkve pomlyivò fvetkuj.
<!-- 10. STRANICA -->
<pb n="10" facs="0011.jpg"/>
2. Svaki Svetac Svetu Milfu, bogomolyno sluŒcaj.
3. Korizmene, Kvaterne, i oftale Cerkvene PoŒte fverŒcenò poŒti, niti po Petki, i po Subotah MeŒa nejadi.
4. Svakufe godinu naj manye jedan pút tvomu vlašitomu PaŒturu, ali drugomu Scnyegovim dopuŒfcenyem izpovidi, i okolo Uskerfa kod nyegaŒe pricfeŒti.
5. Nepiruj ú Vrieme zabranyeno; defetinu pako obicfajnu virnò placfaj.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-III-01-08">
<head><hi rend="italic">Sedam Sveti Sakramenta.</hi></head>
<p>

1. KerŒfceny. 2. Krizmany. 3. PricŒfcanye, illiti Tilo IfukerŒtovo. 4. Ifpovid. 5. PoŒlidnye pomayanye. 6. Sveti Red. 7. Xenitba. NaucŒtely. SctojeŒe reci: Sedam Sakramenata?
<hi rend="italic">UcŒfenik.</hi> RecŒicŒe: danam je GoŒpodin IfukerŒt oftavio fedam Polvetilifctaa, illiti nacŒinaa, skojimih (kadajih Cfovik doŒtojnò prima) GoŒpodin Bog duŒcu nyegovu razfvitlyuje, i u Svakomu Sakramentu,
<!-- 11. STRANICA -->
<pb n="11" facs="0012.jpg"/>
tu ofobitu miloŒt daje; navlašito pako ove:
<hi rend="italic">U Svetomu KerŒcŒenyu:</hi> DaŒe Cfovik kanoti priporodi, jer od griha iztoŒcnoga cŒiŒt oftaje, i iz grifcnika, Sin Boxi poŒtaje.
<hi rend="italic">U S. Krizmanyu:</hi> DaŒe Cfovik ú Viri KerŒtianskoj utemelyi, na dobar xivot podpomoxe.
<hi rend="italic">U S. PricŒfcŒenyu.</hi> DaŒe Cfovik kanoti sduhovnom ráhnom na fvako dobro, fuпроти grihu okripi, i ú fvetinyi podraŒte; Ofobitim pako nacŒinóm ú cŒiŒtoŒi DuŒce, i tila.
<hi rend="italic">U S. Izpovidi.</hi> DaŒe Cfovik, pravi Pokornik, od fviuh grihah odrifci, i kripkii poŒtane, od nyife cfuvati, i uklanyati.
<hi rend="italic">U S. PoŒlidnyemu Pomazanyu.</hi> DaŒe BoleŒnik oslobodi, od pedepŒe, kojubi morebiti duxan bio podneŒti za Œvoje (premda morebiti odpuŒctene) grihe illi oude, illi ú miŒtu od ocŒifcŒenya, i fvoju boleŒt laŒnie podnofi, i da ali ozdravi, ali na Œmert napafŒ dyavaosku laŒnie pridobie.
<!-- 12. STRANICA -->
<pb n="12" facs="0013.jpg"/>
<hi rend="italic">U Svetomu Redu.</hi> Da Redovnik dobivŒci ofobitu oblaŒt kano pravi NamifŒtnik IfukerŒtov polak derxanya fvoga bitya doŒtojno xiviti more.

<hi rend="italic">U Xenidbi.</hi> Da Mux, i Xena lyubeznivo, virnò, ufterplyeno, i sloxnò polak obecfanja fvojega do fmerti xiviti, i fvoju diteu ú ftrahu Boxjemu odrahniti mogu.

<hi rend="center; italic">Ove milofiti tribaje dobro znati, jerbi mersko bilo, da Kerfelfanin neznade, koliku ima Korift, iz Svetih Sakramenatah.

N. Kada nie Redovnika, á diteje ú pogiby, moreli onda slobodno fvitovni Cfovik Kerfítiti.</hi>

U. More slobodno fvaki na fvitu, ako ima odluku lfukerftovu, i fвете Matere Cerkve, te ako fpravom naravnom vodom Dite oplivajucí ovako izgovori: Ja te kerftim ú Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. I kojefe ovako okerfti, i umre, takife fpafi, i morefe ú fvetomu miftu ukopati.</p>

<!-- 13. STRANICA -->

<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

<p>

N. <hi rend="italic">Od kolikofu verftih grifi?</hi>

U. Od troje Verfti. 1. Grih iztoefni. 2. Grih fmertni. 3. Grih mali.

N. <hi rend="italic">Kolikoje glavni griha?</hi>

U. Sedam. 1. Oholoft. 2. Lakomoft. 3. Bludnoft. 4. Nenavidnoft. 5. Proxderloft. 6. Serditoft. 7. Linoft.

N. <hi rend="italic">Kojefu Kripofti glavnim grihom fuprotivne?</hi> U. Jefu ofobite ove: Oholofiti, Ponixenoft. Lakomofiti, Blagodomoft. Bludnofti, Cfiftocha. Nenavidofiti, Dobroftivnoft. Proxderlofti, Triznoft. Serditofti, Ufterplivnoft. Linofiti, Bogolyubnoft.

</p>

<p>

N. <hi rend="italic">Kolikoje griha proti Duhu Svetomu?</hi>

U. Sceft. 1. ú milofcfufe Boxju ufajuch grificiti. 2. ú milofchi Boxjoj; illiti odpuftcenyu grihah ufanye izgubiti. 3. Poznanu iftinu progoniti. 4. Iskernyemu darove Boxje nenaviditi. 5. Protiva dobromu Svitovanyu ferdece utverdokoriti. 6. U nepokajanyu do fmerti oftati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje grihah, koji ú Nebo vicfu?</hi>

<!-- 14. STRANICA -->

<pb n="14" facs="0015.jpg"/>

U. Cfetiri. 1. Povolyno Ubojftvo. 2. Grih Sodomitanski. 3. Pritifnutye Uboгих Lyudih, Vdovicah, i drugih Sirotah. 4. Zasluxene placfe uzderxanye.

N. <hi rend="italic">Kolikoje grihah túgyih?</hi> U. Devet, 1. Drugoga na grih fvitovati. 2. Drugoga na grih nagoniti. 3. Rad imati, da drugi grifici. 4. Drugoga na grih vabiti. 5. Tugye grihe faliti. 6. Mucfati, da drugi grifici. 7. Nepokarati kad drugi grifici. 8. Dopuftiti, da drugi grifici. 9. Zatajiti tugye grihe, kadbi, i komubi valyalo ocfitovati.

N. <hi rend="italic">Odkolikofu verftih dobra Dila?</hi>

U. Od pet Verftih. 1. Pofit. 2. Zatuxbina. 3. Molitva. Od kojih Duh Sveti govori: Dobraje Molitva s-Poftom i Zaduxbinom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa Miloferdja tilefnoga?</hi>

U. Sedam: 1. Gladne nahaniti. 2. Xedne napojiti. 3. Gole zaoditi. 4. Tamnicfare odkuplyivati. 5. Nemocfne pohoditi. 6. Putnike na ftan primati. 7. Mertve pokapati.

<!-- 15. STRANICA -->

<pb n="15" facs="0016.jpg"/>

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa miloferdya duhovnoga?</hi> U. Sedam: 1. Grifnike karati. 2. Neumne ucftiti. 3. Sumnyive fvitovati. 4. Za iskernye Boga moliti. 5. Xalofne razgovoriti. 6. Krivice ufterplyeno podnofiti. 7. Uvridnyena prafefati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripoftih Bogoslovnih?</hi>

U. Tri: 1. Vira. 2. Ufanye. 3. Lyubav.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripoftih ftoxernih, illi glavnih.</hi> U. Cfetiri. 1. Razbornoft 2. Pravica. 3. Triznoft. 4. Jakoft.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Darova Duha Svetoga?</hi>

U. Sedam. 1. Mudroft. 2. Razum. 3. Svitovanye. 4. Znanye. 5. Jakoft. 6. Bogomolynoft. 7. Strah Boxji; kojife zove: pocfetak Mudrofti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Plodova Duha Svetoga; illiti dilaa duhovnih, po milofiti Duha Svetoga

Ucfínyenih, á tilefnim upravo fuprotivnih?</hi> U. Dvanajeft: 1. Lyubav. 2. Vefelye. 3. Mir. 4. Ufterplyenye. 5. Dugoterplyenye. 6. Dobrota. 7. Blagoftivoft. 8. Krot

<!-- 16. STRANICA -->

<pb n="16" facs="0017.jpg"/>

koft.

9. Virnoft. 10. Skuplyenoft. 11. Uftegnutye. 12. Cfiftocha.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilah tilefnih, duhovnim fuprotivnih?</hi> U. Devetnajeft ofobitih, od S. Pavla imenuvanih, i od Boga odmetnutim Lyudma obicfajnih. 1. Bludnoft. 2. Kurvaluk. 3. Necfiftocfa. 4. Nepoftenye. 5. Putena poxuda. 6. Krivih Bogovah sluxba. 7. Zacfaranye. 8. Nepriatelyftvo. 9. Inad. 10. Nadtcanye. 11. Serdyba. 12. Kaar. 13. Nesklad. 14. Nevirnoft. 15. Nenavidofit. Ubojftvo. 17. Pianftvo. 18. Proxdorloft. 19. Lakomoft, i mloga druga ovim prikladna.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Nacfnah Kerftianskoga Ufterplyenya?</hi> U. Sceft: 1. Suprotivctine dobrovolynò podnofiti. 2. Ofvete neizkati. 3. Na protivnike nemeziti. 4. Protivnike lyubiti. 5. Nyemu dobro cfiniti. 6. Za nyegovo fpafenje Boga moliti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Blaxenftvaa Evangyelskih?</hi> U. Ofam. 1. Blaxeni Ubozi duhom, jerje nyiovo Kralyefstvo

<!-- 17. STRANICA -->

<pb n="17" facs="0018.jpg"/>

Nebesko. 2. Blaxeni krotki, jereche oni zemlyu pofidovati. 3. Blaxeni, koji placfu; jerecfefe oni utifciti. 4. Blaxeni, koji gladuju, i xedyaju pravde; jerecfefe oni naftititi. 5. Blaxeni miloferdni: zafctocfefefe oni sinovi Boxji zvati. 6. Blaxeni

cifctoga ferdca, zafctocfe oni Boga viditi. 7. Blaxeni mirni, zaftocfefe oni Sinovi Bosji zvati. 8. Blaxeni, koji progonftvo terpe radi pravde, zafcto nyinovo jeft Kralyefto Nebesko.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Svetuvanyaa Evangyelskih?</hi> U. Tri. 1. Uboftvo povolyno. 2. Cifftocha vikovita. 3. Posluh zaradi Boga pod Duhovnim Poglavarom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje poslednyih Csovicfijh?</hi>
U. Jefu cfetvera. 1. Smert. 2. Súd. 3. Pakao. 4. Nebo. Od kojih Duh Sveti opominya: ú fvih poslovih tvojih, fpomenise od poslednyih tvojih, i nigda necfes fagrifciti.

<!-- 18. STRANICA -->
<pb n="18" facs="0019.jpg"/>
N. <hi rend="italic">Falyen budi Ifukerft?</hi>
U. Uviki; ali Amen.
N. <hi rend="italic">Prikerftife.</hi> U. U Ime Otca, i Sina, i Duba Svetoga Amen.
N. <hi rend="italic">Tkofi ti?</hi> U. Jafam po milofti Boxjoj Cfovik.
N. <hi rend="italic">Tkoje Csovik?</hi> U. Jeft fvaki oni, koji godi ú fvojemu tilu ima Dufcu na

Bosji Kip ftvorenu, illiti budi muftcko, illiti xensko.
N. <hi rend="italic">Kakovefi ti Vire?</hi> U. Jafam Kerftyanin (ka) Vire Katolicfanske.
N. <hi rend="italic">Tkoje Kerftyanin Vire Katolicfanske?</hi> U. Jeft oni, koji jeft fvetim Kerftom okerftcen, i jofctkomu viruje, i izpovida fve ono, fcto S. Mati Cerkva Rimfka Apofctolska viruje, i ucfi po fvemu fvitu jednako.
N. <hi rend="italic">Pocfemufe poznaje pravi Kerftyanin Katolik?</hi> U. Po Zlamenyu S. Krixa, i po dobromu Kerftjanskomu xivotu.

N. <hi rend="italic">Tkoje tebe, i fve druge ftvari ftvorio?</hi> U. Gofpodin Bog Otac Nebeski.
N. <hi rend="italic">Zafctoteje Gofpodin Bog stvorio?</hi>
<!-- 19. STRANICA -->
<pb n="19" facs="0020.jpg"/>
U. Zato, daga poznajem, lyubim, i damu na ovomu fvitu virno sluxim, i potáfce nacfn fpafim.
N. <hi rend="italic">Zaftofe fvi lyudi nelpafe ?</hi> U. Zato, jerbose griha neuklanyaju, i Bogu pravò nesluxe.

N. <hi rend="italic">Zakógafu fve druge ftvari ftvorene?</hi> U. Za nas, danam budu napomocs zauzderxati ovi xivot, i zadobiti vicfnye fpafenye.
N. <hi rend="italic">Scctofmo zato Bogu duxni?</hi> U. Svaku nami mogucfu Lyubav, falu, i poftceny.

N. <hi rend="italic">Odkógaje Bog poftao?</hi> U. Nie od nikoga, negoje fam od febe ú vik bio, i bude na vike blaxen, i fvega dobra pun.
N. <hi rend="italic">Moreli Bog fagrifciti, lagati, ali krivò ucfniti?</hi> U. Nemore: Zafctoboje Bog ifta cfifta Svetoft, vikovita iftina, i Pravica.
N. <hi rend="italic">Kolikoje Bogova?</hi> U. Jedan je Bog, à trifu Kipa, illi Sobftva: Otac, i Sin, i Duh Sveti. Koji Kipi, illi Sobftva jefu ú fvakoi izvarfcenofiti jednaka, i fva tri zajedno

<!-- 20. STRANICA -->
<pb n="20" facs="0021.jpg"/>
zovufe: Prifveto Trojftvo.
N. <hi rend="italic">Buducfi fvako Sobftvo Bog, zafcto dakle nifu tri Boga?</hi> U. Zato; jerbo fva tri Sobftva imaju jedno biteye, i jednu Naravu Boxanftvenu.
N. <hi rend="italic">Imali Bog Tilo, kano i mi?</hi>
U. Nejma nikakva, nego je Bogu ú febi jedan pricfifti Duh, koji jeft na Nebu i na zemlyi, i ú fvakomu miftu vazda, fvaka zna, i fvaka vidi, kôga nifctanemanye mi na ovomu fvitu viditi nemoremo.
N. <hi rend="italic">Jeli nifctanemanye Bog náfce Tilo uzeo, i Csovikom poftao?</hi> U. Jeft: ali fafvim tim jeft zajedno i Bog oftao.

N. <hi rend="italic">Jeli fve prifveto Trojftvo náfce tilo uzeo, i Cfovikom poftalo?</hi> U. Nie, nego famo drugo Sobftvo, tojeft: Sin Otca Boga, kojfe zove: Ifus, Ifukerft, i jeft pravi Bog, i pravi Cfovik.
N. <hi rend="italic">Kakoje Sin Boxji Cfovikom poftao?</hi> U. Po Kripofiti Duha fvetoga, uzeo jeft iz Utrobe Pricfifte Device Marie Tilo Cfovicsje, koje nejma Otca, nego famu Mater, zafctoboje od

<!-- 21. STRANICA -->
<pb n="21" facs="0022.jpg"/>
me Cfifte Kervi Blaxene Device Marie: i za jedno ú ovo Tilo, uzeoje Dufcu Cfovicsju od Boga ftvorenu.

N. <hi rend="italic">Zafctoje Sin Boxji Csovikom poftao?</hi> U. Zato, da nas od griha, i od pakla odkupi, i danam po fvomu Nauku ú Nebo pút ukaxe, i nas fpafi.
N. <hi rend="italic">Tkoje tebe odkupio?</hi> U. Sin Boxji Ifukerft.
N. <hi rend="italic">Kakoteje Ifukerft odkupio?</hi> U. Mukuje podnefao, kerv prolio, i na Krixu umro zanafce fpafenye.

N. <hi rend="italic">Koliko naravaa ima Ifukerft?</hi> U. Ima dvi: Boxanftvenu, i Cfovicfiansku; tojeft: daje pravi Bog i pravi Cfovik.
N. <hi rend="italic">Jeli Ifukerft Muku podnefao i na Krixu umro polag Narave Boxanftvene?</hi> U. Nie, nego famo polag Narave Cfovicfianske; jer Boxanftvo nemore nifta od nikoga terpiti, niti umerti.
N. <hi rend="italic">Gdie fada Ifukerft?</hi> U. Ifukerft polag Narave Boxanftvene jeft ú fvakomu miftu na nebu, i na zemlyi, kanoti Otac, i Duh sveti: à polag Narave Cfovicfianske; tojeft: Tilo

<!-- 22. STRANICA -->
<pb n="22" facs="0023.jpg"/>
nyegovo, niè ú fvakom miftu, nego ú Nebu Obdefnu Otcza Nebeskoga vidyenim nacfnom, i ú Svetomu Oltarskomu Sakramentu nevidyenim nacfnom.

N. <hi rend="italic">Jeli višje Tila Ifukerftova ú višeh Ostiah , nego ú jednoj?</hi> U. Nie nimalo višje zafctoboje ú fvakoj povfctefenoj Oftii, i ú fvakoj mervici pravi, xivi, i cio Ifukerft.
N. <hi rend="italic">Sctoje ova Oftia prie; negoju Mišnik povfcteti?</hi> U. Jeft pravi, i isti Kruh, kanoti i ú Kalexu Vno.

N. <hi rend="italic">Kadafe razlomi povfctefena Oftia, razlomilise, i Tilo Iukerftovo?</hi> U. Nerazlomi, nego fama prilika Kruha, â Tilo Ifukerftovo sve cilo oftane ú fvakomu dilku, illiti mervici.

N. <hi rend="italic">Jeli sve ono ú Oftii pod prilikom Kruha, fctoje u Kalexu pod prikom Vina; to jeft: jeli i ú Oftii, i ú Kalexu xiv, i cio Ifukerft Bog, i Cfovik?</hi> U. Jeft, Zafctoboje ú povfctefenoj Oftii xivo Tilo, dakle mora biti i Kerv, buduchi da Cfovicfansko Tilo nemore xiviti brez Kervi. I niti Kervi

<!-- 23. STRANICA -->

<pb n="23" facs="0024.jpg"/>

Ifukerftove nie brez Tila, niti Tila brez Kervi.

N. <hi rend="italic">Sctoje ono, fcto fvitovnyi Lyudi na Pricfctenyu od Mišnika primaju?</hi>

U. Jeft ú onoj Oftii pod famom prilikom Kruha fakriveno pravo, xivo, i iftinito Tilo, i Kerv Ifukerftova; to jeft: xivi i cio Ifukerft Bog, i Cfovik.

N. <hi rend="italic">Jeli ono Kerv Ifukerftova, fctofe lyudma piti daje po Pricfctenyu?</hi> U. Nie niti Kerv, niti prilika Kervi Ifukerftove', nego priprofto, i nepovfctefeno Vno, ali Voda, za probaviti lašniè S. Oftiu, i poprati ufta kômuje vzeti volya.

N. <hi rend="italic">Vidimoli ú Oftii pravo Tilo, i u Kalexu Kerv, illiti pravoga Ifukerfta?</hi> U. Nevidimo, nego ú Oftii vidimo priliku Kruha, â ú Kalexu priliku Vina, premda pod jednom, i drugom veršjom jeft fakriveno xivo Tilo, i Kerv, illiti Ifukerft, kojife nišctanemanye nemore ocšito viditi, nego virovati.

N.<hi rend="italic">Tkocšenas taki pošmerti, i na fver

<!-- 24. STRANICA -->

<pb n="24" facs="0025.jpg"/>

hi fvita fuditi?</hi> U. Drugo Sobštvo Prifvetoga Trojštva; tojeft: Sin Boxji Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Sctocfe nam onda dati?</hi> U. Dobrim, i Virnim fvojim daticfe za placu ú nebu uxivanye fvakoga dobra: â zlim, i nepokornim daticfe ú paklu muke vikovite.

N. <hi rend="italic">Pokojiše nacšim more Kralyefštu Nebesko dobiti?</hi> U. Zapovidi Boxje pomlyivò obšluxujušji; to jeft: zlaše uklanyajušji: â zadobrim našto ecši.

N. <hi rend="italic">Moremolise' fami od febe griha cfuvati, i dobro dilovati?</hi> U. Nemoremo brez milošti Boxje, i pomocí nyegove.

N. <hi rend="italic">Pocšemufe more pakao zasluxiti?</hi> U. Po fvakomu, premda jedinomu šmertnomu grihu, ú kojemu akofe dogodi šovoga fšvita priminuti, nemoreše dika nebeska dobiti. I zato grih jeft najvešce zlo, kojefe cšoviku na ovomu fšvitu more dogoditi.

N. <hi rend="italic">Moremolife po šmertí griha, ali pakla ošloboditi?</hi> U. Nemoremo ni

<!-- 25. STRANICA -->

<pb n="25" facs="0026.jpg"/>

kada; jere po fšmerti nišmo vešce napútu zato nemoremo niti dobra, niti zla cšiniti, niti Neba, niti

Pakla Zasluxiti.

N. <hi rend="italic">Ššto mora Cfovik razuman znati, i virovati za dobiti špašenye?</hi> U. Mora virovati fvo ono, fctofe darxi ú Viri Boxjoi, i fcto viruje, i ucši Šsveta Mati Cerkva Rimška Apoštolska.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-III-01-09">
<head><hi rend="italic">Ova pako mora, i Virovati, i znati; Navlaštito:</hi></head>
<p>

1. Daje jedan Gošp. Bog ú Boxanštvu, Štvoritely, i Ravnitely švega fšvita: â troji ú Sobštvih: Otac, i Sin, i Duh Šsveti.

2. Da drugo Sobštvo Prifvetoga Trojštva; to jeft: Sin Boxji ú pricšifštoj Utrobi B. D. Marie, po Kripošti Duha fšvetoga jeft Cfovikom poštao, i nas na Krixu švojom mukom, Kervjom, i šmertšjom odkupio.

3. Da fšvakoga, ko i ú šmertnomu grihu umre; hocše Ifukerft ú Pakao ošfuditi, da onde vikovicšnye muke podnoší: â koji umre brez šmert

<!-- 26. STRANICA -->

<pb n="26" facs="0027.jpg"/>

noga griha; nyega ú nebo, da z-Bogom vicšnye vefelye uxiva.

N. <hi rend="italic">Jeli Cfovik fcto višje duxan znati, i fvoje mladye ucšiti?</hi> U. Jeft duxan znati, i razumiti sve ono, fctofe zdarxi ú Virovanyu Boxjemu, ú Otcše nacšu, i zdravoj Marii, ú Defet zapovidih Boxjih, u pet Cerkvenih, ú fedam Šakramenti, i ú pravici Keršctyanšzkoj.

N. <hi rend="italic">Zafctoje to sve Cfovik duxan znati, i razumiti?</hi> U. Zato; Jerbofe ú Virovanyu Boxjemu zdarxi ono, fcto ofobito moramo virovati: ú ocšenašcu i zdravoj Marii ono, fctofe moremo od Boga uffati, i prošfiti: ú Zapovidih Boxjih, i Cerkvenih ono, fcto moramo cšiniti, i od fctafe moramo uklanyati, da ukaxemo Lyubav Bogu, i iskernyemu nacšemu: u Šakramentih, kako moramo fšvetinyu xivotu dobiti, i ú nyojšfe ukorenuti: ú Pravici Keršctyanškoj, kakofe moremo zla uklanyati, i dobro cšiniti, akofe xelimo špašiti.

N. <hi rend="italic">Kojefu Dobrote, illiti Kripošti naj

<!-- 27. STRANICA -->

<pb n="27" facs="0028.jpg"/>

vešfe, i najplemenitje.</hi> U. Jefu ove tri: Vira, Uffanye, i Lyubav, kojefe Boxanštvane zato zovu,

jerbo za švoj cily imaju šamoga Boga.

N. *Zafcto virujes fve ono, fctofe ù Virovanyu Boxjemu darxi, i fcto ucfi fveta Mati Cerkva?* U. Zato; Zafctoboje. Gofp. Bog rekao, i Svetoj Materi Cerkvi objavio fvaka ona, koji fvaka zna, i jeft iftinit, i nemore nifcta drugo, nego iftinu recfi, jerje ifta iftina, i mudroft.

N. *Sctofe uffas, dacfeti Gofp. Bog dati?* U. Uffamfe dachemi dati fvoju milof, adrifcenyegrihaa, i fpaenje, i fve ono, fctomi je potribito za dobiti fpaenye.

N. *Za fctofe ù Boga uffas, dacheti fve to dati?* U. Zatofe uffam: jerboje Gofpodin Bog fvaka ova obechao, koji more fvaka dati, koja obecha; jer je fvmoguch, i hocfe dati, jer je milofivan, i Viran ù fvomu obechanyu: N. Zafcto Gofp. Boga lyubis, verhu fviuh fvarih? U. Lyubim zato, jerboje Gofp. Bog ù febi najveche do

<!-- 28. STRANICA -->

<pb n="28" facs="0029.jpg"/>

bro i ifta dobrota. I radi toga vridan fve moxne lyubavi, i pofctenya od fvake fvari, verhu fviuh fvarih.

N. *Sctocfe recfi: lyubim Boga verhu Sviuh stvarih?* U. Recfiefce: da volim fvako dobro izgubiti, i fvako zlo podniti; negofe Bogu zamiriti.

N. *Pocfemufe poznaje, da Cfovik pravò lyubi Boga?* U. Po ovomu: ako virnò obsluxeje Zapovidi Boxje, i fvako zlo dobrovolynò terpi, i fvako dobro, febi moxno poradi Boga dragovolyno cfini.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-III-01-10">

<head><i>Obchinska Izpovid.</i></head>

<p>

<i>I</i> Zpovidamfze Bogu Svemoguchemu, Blaxenoi Marii vazda Divici, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenomu Mihovilu Arkangyelu</persName>, <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Blaxenomu Ivanu Kerfitelyu</persName>, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Svetim Apofctolom Petru</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulu</persName>, fvim Svetim, i Sveticam Boxjim, i tebi Otcfe duhovni jerlam veoma fagrifcio (la) fmifclynem, govorenem i cfinyenem moi grih! moj grih! moj priveleki grih! Zato molim Blaxenu Mariu vazda Divicu, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenoga Mihovila Arkangyela</persName>, Bla

<!-- 29. STRANICA -->

<pb n="29" facs="0030.jpg"/>

xenoga <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Ivana Kerfitelya</persName>, Svete Apofctole <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Petra</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paula</persName>, fve Svete, i tebe Otcfe Duhovni, moliti fame Gofpodina Boga nafcega Amen.</p>

<p><i>center; italic>Skrufcenyegrihe.

Skojimfe u pogibeli xivota najvecfi grifcnik more fpafti akobife rad izpoviditi, á nejmajuchi Redovnika, ovakofe ù ferdcu pokaje, akobi nemogao ni govoriti.</i></p>

<p>

<i>A</i> H Boxe moj, virujem ù te jedinoga Boga, i od tebe fvaka ona, kojame ucfi Sveta Mati Cerkva Katolicfanska. Jerbofi ti fvaka znajuca, i iftiniti Bog rekao, i objavio, koji nemores drugo; nego iftinu recfi. Uffamfe ù te, dachefmi po doftojanftvu lfukerftovu grihe oproftiti, tvoju milof, i diku nebesku dati. Jerbofi ti obechao, kojifi fvmoguch, milofivan, i viran ù tvojemu obechanyu. Lyubimte fafvim ferdcem, verhu fviuh fvarih, jerbofi ti ù tebi ifta neprifexna Dobrota, i Vridnoft, vridan fvmoxne Lyubavi. I zato kajemfe iz pravoga ferdca za fve

<!-- 30. STRANICA -->

<pb n="30" facs="0031.jpg"/>

grihe moje, zato najvecfima: zafctobofam tebe pridragoga Boga uvidio (la) obechajem ftanovito na bolye xivota moga prominyenye, da chufe fpomochjom tvojom, nie famò fvakoga griha oftaviti; nego i od grifcnih pogibelih uklanyati, i ù prvoj priliki, ako ikako bude mogucae, pravò izpoviditi, i doftojnu pokoru na ovomu fvitu ucfniti. O Boxe moj fmilujmife, i oproftimi fve grihe moje. JESUS, Maria, Jofeph.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="11" xml:id="DK1800-III-01-11">

<head><i>Skrufcenyegrihe ù vechoj Pogibeli.</i></head>

<p>

<i>A</i> H Boxe moj, kajemfe fpravim ferdcem za fve grihe moje, zato najvecfima, jerbofam tebe dobroga Boga uvidio (la) obeclajem ftanovito pobolcanyegriha xivota moga, i ako mogucae bude, ucfnitiefu doftojnu pokoru. Dakle fmilujmife! ô JESUS, Maria, Jofeph.</p>

<p><i>center; italic>NB. Pazi dobro: lafnobife puko ù fili, i pogibili od ovoga skrufcenyegriha, illiti pokajanya zaboravio, kojibi neimao obicfaj ovakoje cfefchè, á navlaflito fvaku Vecfer

<!-- 31. STRANICA -->

<pb n="31" facs="0032.jpg"/>

pokajati. Zato dafefmerit ù grihu nedogodi, dobro je ovo napamet znati, i vifcje putaa ponoviti.</p>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="12" xml:id="DK1800-III-01-12">

<head><i>Nauk od Ifpovidi.</i></head>

<p>

<hi rend="italic">N. Sctofe priftoji cfiniti, dafse dobrò pripraviv k-Ispovidi?</hi> U. Najpervo priftojife zafaliti Gofpodinu Bogu za za fve dare, â navlafito zato, da mie dao miloft od grihafa izpoviditi, i pokoru ucfniti.

<hi rend="italic">N. Kakofe priftoji zafaliti, morebiti na Otcfenaſce molechi?</hi> U. Nie, nego iz ferdca uzdficucfi fovimih ali prlicfnimih ricmah.</p>

<p><hi>O</hi> Dobri Gofp. Boxe faluti uzdamem poniznò, za fve tvoje darove, skojimfime od poftanya moga obilato nadario, navlafito pako, falati zato, dafime dolada na pokoru miloftivo cfekao. Molim, dame jofc pocfekas, dokle doftojnu pokoru za grihe moje ucfnim.

Drugo. <hi rend="italic">Priftojife profiti, fvitloft Duha fvetoga dafè mogu od griha ofititi, fovimi, ali ſprilicfnimih ricmah:</hi></p>

<!-- 32. STRANICA -->

<pb n="32" facs="0033.jpg"/>

<p><hi>O</hi> Miloftivi Gofpodine Boxe, Ti znas, â i ja poznajem slaboft pameti moje, dafè brez tvoje pomocfi nemogu ofititi od grihah mojih, dakle pomozime, dafè mogu dobrò fmisliti za grihe moje, i od nyihfe pravò pokajati, jerfè xelim, i odlucufjem tebi ugodno, â meni koriftno izpoviditi.

Tretye. <hi rend="italic">Priftojife promisliti fve grihe, to jeft: mifclenye, govorenje, cfinyenye, i fvoga posla zapufctenye. Od grihafa pako najlasnie cfovik ofititi more, ako protrefe Zapovidi Boxjeh, Cerkvene, i duxnofiti fvoga deryanya, grihe glavne, tucye, i pricfete. Jofc k-tomu valya ocfitovati broj, i verftu grihah, navlafito akofu ſmertni.</hi>

Cfetverto: <hi rend="italic">Valyafe pokajati iz fvoga ferdca za fve grihe fvoje, i na grihe merziti, zato najvecfma: jerbofmo pridragoga Boga uvidili, i tofe moxe ucfniti fovimih, ali ſprilicfnimih ricmah.</hi></p>

<p><hi>O</hi> Dragi Gofpodine Boxe! iz Lyubavi tvoje kajemfe ſavim ferdcem mojim, najvecfma zato: jerbo

<!-- 33. STRANICA -->

<pb n="33" facs="0034.jpg"/>

ſam najvecfè dobro, tebe pridobroga Boga uvidio (la) kogafam verhu fviuh ſtvarih vazda duxan (na) lyubiti, i pocftovati. Ah xaomie! dafè jofc bolyè nemogu kajati.

Peto: <hi rend="italic">Valyafe obeçfati tverdnò, dacfemo vas xivot na bolyè prominiti, i zbxiomfè pomochjom ſvakoga griha oftaviti, i gricfni pogibelih uklanyati, i to fovim nacfnom:</hi></p>

<p><hi>O</hi> Gofzpodine Boxe moj! obeçfajemti tverdnò, dafè ſpomocfjom tvojom hocfu ſvakoga griha oftaviti, i vas moj xivot zaiſto pobolfcati. Volim ſmert, i ſvako zlo ovoga fvita podniti; nego tebe od fada znanò, i hotè uviditi. Poniznote molim! dajmi tvoju Svetu miloft, da odfele poſzvaki nacfn xivot moj na bolyè prominim.

N. <hi rend="italic">Kadafe dobro K-Ispovidi pripraviv, fcto onda cfinis?</hi> U. Idem poniznò prid Redovnika, i necfekam, dokme pocfne on pitati, nego fovim, ali z-drugim ſlicfnim nacfnòm velim:

Otcfe Duhovni, koji ſidite na Box

<!-- 34. STRANICA -->

<pb n="34" facs="0035.jpg"/>

jemu miſtu, profimvas dajtemi Sveti Blagoslov, da mogu fve moje grihe pravednò izpoviditi, i za nyefe doftojnò pokajati: ifpovidio (la) ſamfe... Pokorufam izverfcio (la) i od onoga vrimenta tuximfe, dafam dobroga Boga moga zgrifih mojih uvidio (la) protiva prvoj Zapovidi.... Drugoj.... Ali kòmuje volya, ovako: ſmifclenjem... govorenjem.... Cfinyenjem.... Zapufctenjem....

N. <hi rend="italic">Kada fve ocfitujes fcto onda cfinis?</hi> U. Onda akome Izpovidnik vecfe niſcfa nepita iz ferdca bogolyubnò ovako, reclèm:

Otcfe Duhovni jafe vecfe ú drugomu za fada nemogu ſpoznati; nego za ove, i za fve druge znane, i neznanè grihe moje, i uſluxbi Boxjoj nepomlye kajemfe poniznò (ovde udariſe ú Perfa) i veomami je xao za fve male, i velike grihe moje, najvifcfe zato: fctofam neprocinyenu dobrotu Boxju toliko putaa tako ruxnò, i gerdobnò uvidio (la) obe

<!-- 35. STRANICA -->

<pb n="35" facs="0036.jpg"/>

cfujem ifitinito, i temelyito pobolfcanye fvoga xivota moga, dacfuſe ſpomocfjom Boxjom od ſvakoga griha cfuvati, i gricfnih prigodah uklanyati. Otcfe Duhovni, molim vas poniznò, dajtemi koriftnu Pokoru, i odrifcenyè grihah.

Za ovim pako pripravlyajſe na ſveto Pricfcfcenyè da vridnò, i doftojnò primifc xivo Tilo, i Kerv pridragoga Ifukerſta pod Kruſenom prilikom ſakrivena.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="13" xml:id="DK1800-III-01-13">

<head><hi rend="italic">Opomena od Pricfcfcenyè.</hi></head>

<p>

1. Kojife nahodi ú ſmertnomu grihu, duxanſeje cfiſtò izpoviditi.
2. Mora biti od po nocfi natafcfe (ofim bolefnika ú pogibii xivota) i doftojnò k-Angyeoskomu Stolu priftpiti.

3. Promifcljati, tkoje, kòga hocfe primiti, ú ferdcu probuditi Viru, Uffanye, i Lyubav Boxju, ponoviti ſkrucenyè od griha, i obeçfanye bolyega ú napridak xivota. Pak duboko ú ferdcu imati ponixenſtvo, miſlecfi od fvoje nevrifdnofiti, illiti

<!-- 36. STRANICA -->

<pb n="36" facs="0037.jpg"/>

nedoſtojanſtva; zatim priklonitò, i uljudnò uftaa otvoriti, na donyu uſnicu jexik namifititi, i pametnò probaviti: â popranyeje na volyu uzeti.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="14" xml:id="DK1800-III-01-14">

<head><hi rend="italic">U Jutro uſtajucs.</hi></head>

<p>

<hi rend="center">U Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.</hi>
<hi>U</hi> Ime Gospodina nafcega Ifukerfta gorife uftajem, kojimeje fvojom pridragom kervjom odkupio, on nekame blagofovi, ravna, i u xivot Vicfnyj uvede. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="15" xml:id="DK1800-III-01-15">
<head><hi rend="italic">Kadafe opravlyas.</hi></head>
<p>
<hi>A</hi>H Gospodine Boxe! Kad ja sovom fvitovnom opravom grifcno tilo moje opravlyam; ti milofitvò opravi Dufcu moju s-milofcfom tvojom, i pomozime, da od fada tebi povolyniè, i Svetim tvoim prilicfniè xivem. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="16" xml:id="DK1800-III-01-16">
<head><hi rend="italic"></hi>Zatim kleknufci.</head>
<p>
<hi>O</hi> Svemoguchi Vikovicfnyj Gospodine Boxe! Otcfe moj Nebeski, Stvoritelju fvita, i fvega dobra Pofcetniè, i Darovnicfe lyublyeni! kojega ovde i u fvakomu miftu pri

<!-- 37. STRANICA -->
<pb n="37" facs="0038.jpg"/>
bivajuchega iftinitò poznajem, i ftanovito virujem. Jatife poniznò klanyam Boxe moj! falati, da fime ftvorio, odkupio, i Svetim Kerftom pofvetio, i s-mnogimih darih od poftanya mojega blagodarnò nadario. Navlaftito pako, da me ovu noch od nágle fmerti, i druge nefricfe miloferdnò obcfvuao. Virujem u te! uffamfe u te! i lyubimte! fafvim ferdcem mojim, verhu fviuh fvarih. Ah digni k-tebi prislabo ferdce moje! profvitli razum, i pamet moju, dame putt, i kerv neoblada, dame himbeni fvit, i kratka slava nyegova neprivari, i dame duh pakleni pod fvoju oblaft nedobie, nego kojifimi dao pofcetak ovoga danka frichno docfekati; time takogyer ftvojom ofobitom kripofiom dan danafnyj, i u napridak tako cfuvaj, i ravnaj; dafe na nikakov grih nepriatelju momu nedam navefti. Zato prikazujemti fve moje danafnye mifclenye, govorenye, cfinyenye, i podnofenye, fve slufceno,

<!-- 38. STRANICA -->
<pb n="38" facs="0039.jpg"/>
i ujedinyeno s-vridnofiom Ifukerfta, i B. D. Marie. Jerboti xelim vridno, i doftojnò sluxiti, i u fvem u fvedu tvoju Volju izpuniti, iskernyemu momu na radoft biti, i doftojnu pokoru za grihe moje ucfiniti, i fve danas moxno profcetenye za me, i za Dufce u miftu od ocifcetenya zadobiti.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="17" xml:id="DK1800-III-01-17">
<head><hi rend="italic">Otcfe nafc, Zdrava Maria, i Virovanye.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Ifufe fpafitelyu moj propeti, u prifvete tvoje Rane priporucfam fve moje danafnye posle, trude, i brige, da pacfe fvako Dufce, i tila ganutyè, nekafe na tvoju vecsju falu pofcfe, i dofpie, i neka bude ftanovito slamenye, date fafvim ferdcem lyubim i da mislim Tebi ugodnò, à slugam tvojim prilicfnò cfak do fverhe xiviti, i za nyima k-tebi u diku nebesku dojtì, gdiè mnogò izverfniè xelim faliti, diefiti, i lyubiti na fve vike. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="18" xml:id="DK1800-III-01-18">
<head><hi rend="italic">Molitva, kojafe u fvako vrime priftoji.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Gospojo moja Sveta Mario, priodicfena Majko Boxja! u tvoju
<!-- 39. STRANICA -->
<pb n="39" facs="0040.jpg"/>
blagofovlyenu Viru, i ofobitu obranu, i u nidra miloferdya tvoga danas, i fvaki dån, i na cfafu od fmerti moje Dufcu, i Tilo moje priporucfam, fve uffanye i vefelye moje, fve nevolye, i tegote moje, xivot, i fverhu xivota moga tebi u ruke dajem, dafe po tvojoj Svetoj molbi, i doftojanftvu ravnaju, i razredyuju fva moja mifclenyè, govorenè, i cfinyenè polak tvoje, i tvojega Sinka volye. Amen.

Angyele Boxji, Cfufvaru moj nebelzki, kòmufam ja priporucfen (na) Time danas profvitli, cfuvaj, ravnaj, i vladaj. Amen.

Blagofovionas Svemoguchi Gospodin Bog Otac, i Sin, i Duh Sveti. Amen. I Virnih Dufce po miloferdyu Boxjemu, da pofcinu u miru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="19" xml:id="DK1800-III-01-19">
<head><hi rend="italic">Na Pofcelu Posla.</hi></head>
<p>
<hi>G</hi>Ospodine Boxe moj, jati prikazujem ovi moj trud, na falu, i diku tvoju, budi tvoja fveda Volya. Timi daj tvoj Sveti blagofov. U

<!-- 40. STRANICA -->
<pb n="40" facs="0041.jpg"/>

ime Otca, i fina, i Duha fvetoga. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="20" xml:id="DK1800-III-01-20">

<head><hi rend="italic">Na dofptku Posla.</hi></head>

<p>

<hi>D</hi>Ika budi Otcu, i Sinu, i Duhu Svetomu, kakoje bila ú pocfellu, tako i fada, i vazda, na fve

vike vikov. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="21" xml:id="DK1800-III-01-21">

<head><hi rend="italic">Kada zvoni na Pozdravlyenye.</hi></head>

<p>

I.

<hi>A</hi>Ngyeo Gofpodnyi navifti Marii, i zacfe po Duhu Svetomu.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>

2. Evo Sluxbenica Gofpodina, budi meni po ricfi tvojoj.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>

3. I rics put ucfinyena jeft, i pribivah u nas.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi></p>

navifctenyu Ifukerfta Sina tvoga uputchenye poznafmo; po mucí, i Krixu nyegovu na uskerfnutya slavu pri--redeni budemo. Po iftomu Ifuker

<!-- 41. STRANICA -->

<pb n="41" facs="0042.jpg"/>

ftu Gofpodinu nalcemu. Amen.

I Virnih Dufce po miloferdju Boxjemu da pocfinu u miru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="22" xml:id="DK1800-III-01-22">

<head><hi rend="italic">Blagofov prid Iedyekom.</hi></head>

<p>

<hi>G</hi>Ofpodine Boxe! blagofovi nas, i ove tvoje dare, koje xelimo uzeti, i grifcno tilo nalce na

sluxbu tvoju okripti.

<hi rend="center; italic">Otcfe nacs.</hi>

U Ime Otca, & c.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="23" xml:id="DK1800-III-01-23">

<head><hi rend="italic">Za falenye po Jedyeku.</hi></head>

<p>

<hi>F</hi>Alimoti G. Boxe za ove, iza fve darove tvoje. Profimote, dajnam tvoju miloft, da ovako okriplyeni tebi vazda zafalni budemo, i tebe nigda neuvridimo. Otcfe nalce.

I Virnih Dufce po miloferdyu Bosjemu da pocfinu umiru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="24" xml:id="DK1800-III-01-24">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od Vire ú Boga.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi>Prifveto, i nerazdilyeno Trojftvo! virujem ú te jednoga ú Boxanftvu, â trojega ú Sobftvih Boga Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Virujem takogyer, da drugo Sobftvo, illiti Sin, jeft Cfovikom poftao, i nas na Krixu odkupio, koji

<!-- 42. STRANICA -->

<pb n="42" facs="0043.jpg"/>

cfè na fzudu fvomu fvim Virnim dati vicfnye Blaxenftvo, â grifcenikom, i nepokornikom muke paklene. Virujem verhu toga fvaka ona, kojame uclí Sveta Mati Cerkva kotolicfánska, i ovo Virujem zato: zafctobofi ti fvaka znajucs, mudar, i iftiniti Bog tako ocfitovao, i virovati zapovidio, koji nemores nifcta drugo; nego iftinu govoriti; jerfi ifta, cfiffta, i vikovita iftina. Dakle pridragi Boxe! ú mnoxi, i okripi ovu moju Viru, dati mogu ú nyoí pravicfnò sluxiti, i ifricfnò fovoga fvita putovati. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="25" xml:id="DK1800-III-01-25">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od Uffanya ú Boga.</hi></head>

<p>

<hi>M</hi>Iloftivi Gofpodine Boxe moj! jafe ú te pritemelyito uffam, dacfelcemi po vridnofti, i doftojanftvu Muke Ifukerftove, i po mojih dobrih dilih fpomocsjom tvojom ucfinyeni, vfe moje grihe oproftiti, i verhu toga tvoju miloft, i pomocs miloferdnò dati, daihfè mogu lafnie uklanyati, i ufvemu tvoju fvetu volyu izpuniti. I ovofè uffam zato: zafcto

<!-- 43. STRANICA -->

<pb n="43" facs="0044.jpg"/>

bofi Ti obetcfao, koji fvaka mores dati, koja obecfalc; jerfi fvemogucs, i hocfcfc dati, jerfi miloftivan, i viran ú tvomu obecfanyu. Dakle pridobri Boxe! objacfi, i probudi ovo Uffanye moje, dafc ovo uffajucs, i tebi vimò sluxecs mogu na vike fpafiti. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="26" xml:id="DK1800-III-01-26">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od Lyubavi Bosje.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi> Boxe moj, i fve dobro moje! lyubimte iz fvega ferdca, duffc, i kripofti moje, zato najvecfma: zafctobofi ti ú tebi najvecfc dobro, i jefi vridan fvake lyubavi, i pofctenya od fvake ftvari, verhu fviuh flvarih. Ah veomafc kajem, dafam Tebe pridobroga Boga uvridio (la) volim hilyadu pútaa umerti, i fvako zlo podniti; nego tebe odfele fnajmanyim grihom znanò, i hottè uvriditi. Hochufe fpomocsjom tvojom pomlyivò brinuti, vazda tebi ugoditi, i doftojnu lyubav ukazati. Uxexi ú meni ogany tvoje lyubavi. Amen.

</p>
</div3>

<!-- 44. STRANICA -->

<pb n="44" facs="0045.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="27" xml:id="DK1800-III-01-27">

<head><hi rend="italic">Opomena.</hi></head>

<p>

Ova tri dilovanya vellefu Koriftna onomu, koji ô nyima fvaki dan naftoj: Dúg pako, illiti zavezanye ova dilovanya ucfniti (kako S. Naucfitelyi govore) jefi veliko, nauaftito.

<hi rend="italic">Najpervò:</hi> Dok Cfovik dogye na vrime od razuma.

<hi rend="italic">Drugò:</hi> Najmanyè jedan pút fvaku godinu.

<hi rend="italic">Tretyè:</hi> Kada Cfovik razuman hocfc, koji Sveti Sakramenat primiti, â ú

fmertnomfc grihu nahodi.

<hi rend="italic">Cfetvertò</hi> ú napafiti protiva Viri, duxan jê ponoviti dilovanye od vire; protiva

uffanyu: dilovanye od uffanya; protiva lyubavi: dilovanye od lyubavi.

<hi rend="italic">Peto:</hi> Na skradnyoj uri fvoga xivota: da pacfc i ú fvakoj pogibeli xivota,

navlaftito, akofc ú fmertnomu grihu cfuti.

Kakobi pako to onda ucfnio, ako nebi ú fvojemu zdravju obicfajan bio ova Sveta dilovanya vifcjc

púta ponoviti?

</p>
</div3>

<!-- 45. STRANICA -->

<pb n="45" facs="0046.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="28" xml:id="DK1800-III-01-28">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od klanyanya Bogu.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi> Priveliki, i Svemogucfi Gofpodine Boxe! tebi fc ja prid Obrazom Velicfanftva tvoga poniznò klanyam, i molimte za prifveto ime tvoje fmlujimifc fada, i vazda, i u dilimi toliko blagofova tvoga; kolikomie potribito na tvoju sluxbu, i na fpafenye Dufce moje. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="29" xml:id="DK1800-III-01-29">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od Zafaleny Bogu.</hi></head>

<p>

<hi>A</hi>H Boxe moj, i fve dobro moje falimti ponizno za fve Svete darove, i milofti tvoje, s-kojimfime od pofjanya moga brez fvakoga doftojanftva moga, po famoj neizrecfcnoj dobroti tvojoj na Dufci; i na tilu miloferdnò nakitio, i narefio. Priporucfujemfc i ú napridak ú tvoju fvetu miloft, dame ocfuvas od fvakoga zla, navlaftito pako od fmertnoga griha. I molimte, pomozime, dati mogu ú fvemu xivotu momu doftojnò zafaleny, i fpoznan biti.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="30" xml:id="DK1800-III-01-30">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od dobre Odluke.</hi></head>

<p>

<hi>P</hi>Ridobroftivi Boxe moj! jati prikazujem danas, i fvaki dan fve

<!-- 46. STRANICA -->

<pb n="46" facs="0047.jpg"/>

moje

mi fc lenye, govorenye, cfinyenye, i terplyenye, vazda slucfcno, i ujedinyeno fodlukom, mukom, i doftojanftvom pridragoga Sinka tvoga Ifukerfta, Blaxene Divice Marie, i fviuh Svetih tvojih. Tebi, i nyima na falu, diku, i pofctenye, â meni, i Dufcam ú miftu od ocifctenya na vikovito fpafenye. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="31" xml:id="DK1800-III-01-31">

<head><hi rend="italic">Molitve ú Vecfer prie Sna.</hi></head>

<p>

<hi>J</hi>Atife poniznò klanyam Boxe moj! falati za fve tvoje dare, navlastito zato: dafime ovi dan ocfuvaio. U te virujem, ú tefe uffam, tebe falvim ferdcem lyubim. Molimte poniznò, dajmi tvoju miloft, dafè mogu od mojih grihah olfítiti, i za fvekolike pravò pokajati.</p>

<p><hi rend="center; italic">Ovde Dufco draga protrefi tvoje misli, ricfi, dila, i derfanya, illiti posla tvoga nehajftvo. Pakfe fveferdnò pokajaj govorecfi.</hi></p>

<p><hi>A</hi>h fmlilujmife Boxe moj radi velike milofti tvoje! kajemfe falvim ferdcem za fve grihe moje, zato najvechma, dalamte uvridio (la) obecla

<!-- 47. STRANICA -->

<pb n="47" facs="0048.jpg"/>

jem fpomocfom tvojom ftanovito fvega xivota moga pobollfanye. Molimte za prifveto ime tvoje, cfuvajme ovu noch od nágle fmerti, i fvakoga griha. Hocfu polak Svete Volje tvoje opocfnuti, i na sluxbu tvoju grifcno tilo moje objacfiti. Mifhò doftojne fale, i molitve ú jedinofti pridragoga Ifufa doftojanfvtah, darivamti ferdce moga trepetanye, moja, i fviuh Pravovirmih tvojih dila. Am.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="32" xml:id="DK1800-III-01-32">

<head><hi rend="italic">Otcfe nafc, Zdrava Maria, Virovanye.</hi></head>

<p>

<hi>A</hi>Ngyele Boxji, koji jefti Straxanin moj, mene tebi priporucfena (nu) od privicfnye milofti Boxanfvtene, time ovu noch profvitli, cfuvaj, ravnaj, i upravlyaj. Amen.

U Ime Gofpodina nafcega Ifukerfta propetoga igyem fpavati, on nekame blagofovi, od fvega zla brani, i ú xivot vikovicfnyi dovede. Amen.

U Ruke tvoje Gofpodine priporucfujem Dufcu, i tilo moje, odkupiofi nas Gofpodine Boxe pravicfni.

Blagofovionas + Svemogucfi Gofpodin Bog Otac, i Sin, i Duh S. Ame.

<!-- 48. STRANICA -->

<pb n="48" facs="0049.jpg"/>

I Virnih Dufce po miloferdyu Boxjemu, da pocfnu ú miru. Amen.

<hi rend="center; italic">Pak uzmi fvete Vode, i kanoti ú grob bogomolynò igyi na opocfnak.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="33" xml:id="DK1800-III-01-33">

<head><hi rend="italic">Kada fpavat lexes.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi> Prifveto Trojftvo jedini Boxe! dajmi tvoju miloft, da fricfhò, i cfeftito fovoga fvita priminem. Priblaxena Divico Mario budimi na pomocho falvim Dvorom Nebefzkim, i cfuvajme od fvakoga zla nocfás, i vazda; â navlastito na cfafu od fmerti moje, da onda, kano i fada bogomolynò izrecfem: JEsus, Maria, Jofeph! ú Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.

</p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">

<head><hi>LITANIE</hi></head>

Blaxene D. Marie Lavretanske.

</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-02-01">

<head></head>

<p>

<hi>G</hi>Ofpodine Pomiluj,

Ifukerfte Pomiluj,

Ifukerfte Pomiluj,

Gofpodine Pomiluj.

Ifukerfte cfuj nas,

Ifukerfte uslifci nas.

<!-- 49. STRANICA -->

<pb n="49" facs="0050.jpg"/>

Otcfe Nebeski Boxe, pomiluj nas.

Sinu Odkupitelyu Svita Boxe, pomiluj nas.

Dufce Sveti Boxe, pomiluj nas.

S. Troico jedini Boxe, pomiluj nas.

[na ravnoj crti uz desnu marginu je okomiti tekst]: Moli Boga za nas.

Sveta MARIO,

Sveta Bogorodico,

Sveta Divo Divicah,

Majko Ifukerftova,
Majko Boxanftvene milofti,
Majko Pribiftra,
Majko Priciftra,
Majko Neoskvernyena,
Majko Nepotlacfena,
Majko Lyubezniva,
Majko Cfudna,
Majko Stvoritelya,
Majko Spafitelya,
Divico Primudra,
Divico Poftovana,
Divico Pripovidana,
Divico Moguchna,
Divico Miloftiva,
Divico Virna,
Ogledalo Praude,
Priftolye Mudrofti,
[na ravnoj crti uz desnu marginu je okomiti tekst]: Moli Boga za nas.

<!-- 50. STRANICA -->
<pb n="50" facs="0051.jpg"/>
Uzrocfe nafce Radofti,
Sude Duhovni,Sude Poftovani,
Sude velika Bogolyubftva,
Ruxico zlamenita,
Turne Davidov,
Turne Bilokoftni,
Kucfo Zlatna,
Korablyo Mira,
Vrata Nebeska,
Zvizdo Jutarnya,
Zdravje Nemocfnikah,
Utifcenyje Xaloftnih,
Pomocfnico Kerftiánska,
Kralyico Angyeoska,
Kralyico Patriarkah,
Kralyico Prorokah,
Kralyico Apofctolah,
Kralyico Mucfenikah,
Kralyico Iŕpovidnikah,
Kralyico Divicah,
Kralyico Sviuh Svetih.
Jagancfe Boxii, koji odnimas grihe Svita, oproftinam Gofpodine.
Jagancfe Boxji, koji odnimas grihe Svita uslifci nas Gofpodine,
<!-- 51. STRANICA -->
<pb n="51" facs="0052.jpg"/>
Jagancfe Bosji, koji odnimas grihe Svita, pomilujnas.</p>

<p><hi rend="center">
Ifukerfte cfui nas,
Ifukerfte uslifci nas,
Gofpodine pomiluj,
Ifukerfte pomiluj,
Ifukerfte Pomiluj,
Gofpodine Pomiluj.
</hi>
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02-02">

<head>Otcfe nafc, Zdrava Maria.</head>

<p>

<hi>P</hi>Od tvojuŕe Obranu uticfemo Sveta Bogorodico, od Nafcife molitvicah neogluŕci ú potribah nafcih, nego od fviuh pogibelyah oslobodinas vazda Divico slavna, i blagoslovlyena, Golpojo nafca, Medjugovrnico nafca, odvitnico nafca, s-tvojim Sinom nas pomiri, tvomu Sinu nas priporucfi, tvomu Sinu nas prikaxi.</p>

<p><hi rend="center">
?. Moliŕe za nas Sveta Bogorodico.
<hi rend="italic">?. Da doŕtojni budemo obecfanya Ifekerftova.</hi>
</hi>
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-02-03">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>M</hi>Iloft tvoju, molimote Gofpodine, ú Pameti nafce ulij, nekami koji po Angyeoskomu navifctenyu
<!-- 52. STRANICA -->

<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

Ifukerfta Sina tvoga uputyenye poznafmo; po mucí nyegovoj, i Krixu na uskerfnutyu slavu budemo privedeni,
po iftomu Ifukerftu Gofpodinu nafcemu. Amen.</p>

<p><hi rend="center">

?. Moli za nas <persName key="PN26" ref="context.xml#PN26">Sveti Jozipe</persName>,</p>

<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanja Ifukerftova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-02-04">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>P</hi>Rifvete Rodice tvoje Zaruchnika, molimo, Gofpodine z-doftojanftvom, dafé pomoxemo, i fcto nafca
moxnoftnie vridna; nyegovimi profenyamih nekafé nami daruje po Ifukerftu Gofpodinu nafcemu. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-02-05">

<head>Malitva k-Blafenój D. Marii.</head>

<p>

<hi>Z</hi>Drava Kralyico! Majko od miloferdya, xivot, slatkofti, i uffanye nafce zdravo! k-tebi vicfemo
iztirani Sinci Eve, k-tebi uzdfcemo, cvilechi, i placfuchi ú ovoj dolini od fuzah. Daj dakle Odvidnico nafca, one tvoje miloferdne Ocfi na nas
okreni, i Ifufá Blagofovlyenoga, Ploda od Utrobe tvoje nami za ovim progonom ukaxi. O miloftiva!

ó

<!-- 53. STRANICA -->

<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

Bogolyubna! ó slatka Divico Mario! Amen.</p>

<p><hi rend="center">

?. Molife za nas Sveta Bogorodico.

<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanya Ifekerftova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-02-06">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>S</hi>Vemogući vikovicfnyí Boxe! kojifí slavne Divice Majke Marie Tilo, i Dufcu (da doftojno Sinka
tvoga pribivalifctie poftane) po Duha Svetoga dílovanyu pripravio; dopuftinam: da po kojefe upomenutyu vefelimo; po bogolyubnojfe nyezinoj
molitvi od fvakdanyega zla, i fmerti vikovite oslobodimo. Po iftomu Ifukerftu Gofpodinu nafcemu, Amen.</p>

<p><hi rend="center; italic">Pazi dobro: Letanie Lauretanske mogufe, i ovako primetnucí pivati:</hi></p>

<p><hi rend="center">

Sveta Mario lipi Lilium,
Sveta Bogorodico a Draga ruxico.

Tifí fama vridna Bogorodica,
Ti nam vazda budi fvim pomochnica.

<!-- 54. STRANICA -->

<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

I tako po fviuh Litaniah.

Maria Mati Milofti,

Mati od Miloferdnofti,

Od nepriatelya brani nas,

I na cfás fmerti primi nas.

Ifufe Tebi budi slava,

Kojifí rodyen od Divice,

Z-Otcem i Duhom Prifvetim,

Na fve vike vikaa Amen.

Priè, ali posliè Blagofova.

Ifufe neoftavi nas,

Nego blagofovi nas,

I na ftan fprovodi nas,

Gdi od zla obrani nas,
K-Tebi ú nebo primi nas,
I ondi naftani nas.
</hi>
</p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03">
<head><hi>NACSIN</hi></lb>

POSLUXITI k-S. MISSI
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-03-01">

<head></head>

<p>

<hi rend="italic">Kad Knyigu na Otar metnes; onda na livo klekavfci, prikerftife z-Mifnikom ovako.</hi>
<hi>I</hi>N Nomine Patris, & Fili, & Spiritus Sancti, Amen.

<hi rend="center; italic">Prikerftife.</hi>

Sacerdos. <hi rend="italic">Introibo ad Altare DEI.</hi>

<!-- 55. STRANICA -->

<pb n="55" facs="0056.jpg"/>

<hi rend="italic">Minifter.</hi> Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

S. <hi rend="italic">Judica me Deus... dolofu crue me.</hi>

M. Quia tu es Deus fortitudo mea. quare me repulifti, & quare triftis incedo, dum affligit me inimicus?

S. <hi rend="italic">Emitte lucem tuam... tabernacula tua.</hi>

M. Et introibo ad Altare Dei: ad Deum, quilaetificat juventutem meam.

S. <hi rend="italic">Confitebor tibi... conturbas me.</hi>

M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, falutare vultus mei, & Deus meus.

S. <hi rend="italic">Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.</hi>

M. Sicut erat in principio, & nunc, & femper, & in faecula faeculorum. Amen.

S. <hi rend="italic">Introibo ad Altare Dei.</hi>

M. Ad Deum, qui letificat juventutem meam.

S. <hi rend="italic">Adjutorium nostrum in nomine Domini.</hi>

<hi rend="center; italic">Prikerftife.</hi>

M. Qui fecit coelum, & terram.

<!-- 56. STRANICA -->

<pb n="56" facs="0057.jpg"/>

S. <hi rend="italic">Confiteor Deo... Deum nostrum.</hi>

M. Mifereatur tui omnipotens Deus, & dimiffis peccatis tuis perducatur te ad vitam aeternam.

S. <hi rend="italic">Amen.</hi>

<hi rend="center; italic">Glavu nagnuvfci.</hi>

M. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariae femper Virgini, Beato <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëli Archangelo</persName>, Beato Joanni Baptiftae, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctis Apoftolis Petro</persName>, & <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulo</persName>, omnibus Sanctis, & Tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbó, & opere: mea culpa! mea maxima culpa! ideó precor Beatam Mariam femper Virginem, Beatum <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëlem Archangelum</persName>, Beatum Joannem Baptiftam, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctos Apoftolos Petrum</persName>, <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulum</persName>, omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominu Deum nostrum.

S. <hi rend="italic">Mifereatur veftri... ad vitam aeterna.</hi>

M. Amen.

S. <hi rend="italic">Indulgentiam... mifericors Dominus.</hi>

M. Amen.

S. <hi rend="italic">Deus tu converfus vivificabis nos.</hi>

M. Et plebs tua laetabitur in Te.

<!-- 57. STRANICA -->

<pb n="57" facs="0058.jpg"/>

S. <hi rend="italic">Oftende nobis Domine mifericors diam tuam.</hi>

M. Et falutare tuum da nobis.

S. <hi rend="italic">Domine exaudi orationem meam.</hi>

M. Et clamor meus ad te veniat.

S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>

M. Et cum Spiritu tuo.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon,</hi> M. Kyrie eleifon.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon,</hi> M. Chriftite eleifon.

S. <hi rend="italic">Chriftite eleifon,</hi> M. Chriftite eleifon.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon,</hi> M. Kyrie eleifon.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon.</hi>

S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>

M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na fverhi Molitve odgovori..</hi> Amen.
 <hi rend="italic">Na fverhi Epistole odgovori.</hi> Deo gratias.
 NB. <hi rend="italic">Ovde pazi: kada Mišnik odftupi od Knyige, takuju prinefi akoje vecfe rekao: Dominus
 vobifcum. Akoli pako nie, tako na mištu klecfi.</hi>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Initium. Ali fequentia Sancti Ev.</hi>
 M. Prikerftife: Gloria tibi Domine.
 <hi rend="italic">Na fverhi Evangelia odgovori:</hi>
 Laus tibi Chrifte. Klekni.
 <!-- 58. STRANICA -->
 <pb n="58" facs="0059.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na odkrivanye Kalexa, vino i vodu podaj, pako na ruke vodu ulii.</hi>
 S. <hi rend="italic">Orate Fratres.</hi>
 M. Klekavfci, i glavu nagnuvfci reci: Suſcipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, &am
 gloriam Nominis fui, ad utilitatem quoque noſtram, totiusque Eccleſiae ſuae ſanctae.
 S. <hi rend="italic">Per omnia Saecula Saeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Surfum corda.</hi>
 M. Habemus ad Dominum.
 S. <hi rend="italic">Gratias agamus Domino Deo noſtro.</hi>
 M. Dignum &am; juſtum eſt.
 <hi rend="italic">Na Sanctus tri púta pozvoni, na prikrixenye jedan pút, i na fvako podizanye jedan pút
 pozvoni. Kafulu derxecfi.</hi>
 Na Nobis quoque peccatoribus, malo odftupi.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 <!-- 59. STRANICA -->
 <pb n="59" facs="0060.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Et ne nos inducas in tentationem.</hi>
 M. Sed liberanos à malo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Pax Domini ſit ſemper vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Kadafe Mišnik pricfefti, podajmu vino. Akocfeſe pako tko drugi pricfeftiti, tako klekavfci
 reci:</hi> Confiteor Deo, &am; c.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 Na Ite miſſa eſt. Ali, na Benedicamus Domino. Odgovori. Amen.
 Na blagofov klekni.
 S. <hi rend="italic">Benedicat vos... Spiritus Sanctus.</hi>
 <hi rend="center; italic">Prekerftife.</hi>
 M. Odgovori. Amen. Gori uftani.
 S. <hi rend="italic">Initium Sancti Evangelii. ali Sequentia Sancti Evangelii.</hi>
 <hi rend="italic">M. Gloria tibi Domine.
 Prikerfti cfelo, ufta, i perfa.
 Na fverhi:</hi> Deo gratias.
 </p>
 </div3>
 </div2>
 <!-- 60. STRANICA -->
 <pb n="60" facs="0061.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-III-04">
 <head><hi>NACSIN BROITI.</hi><lb>
 Pervi Broj Harapski, ſadafe zove,<lb>
 Diacski: à drugi je Rimski.
 </head>
 <div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-04-01">
 <head></head>

```

<p>
      <table>
        <row>
          <cell>Jedan. 1. I.</cell>
          <cell>Petd. i dev. 59. LIX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Dva. 2. II.</cell>
          <cell>Sceftd. 60. LX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Tri. 3. III.</cell>
          <cell>Scertd. i dev. 69. LXIX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Cfetiri. 4. IV.</cell>
          <cell>Sedamdef. 70. LXX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Pet. 5. V.</cell>
          <cell>Ofamdef. 80. LXXX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Sceft. 6. VI.</cell>
          <cell>Devetd. 90. XC.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Sedam. 7. VII.</cell>
          <cell>Devet. i dev. 99. XCIX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Ofam. 8. VIII.</cell>
          <cell>Stotina. 100. C.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Devet. 9. IX.</cell>
          <cell>Sto. i jed. 101. CI.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Defet. 10. X.</cell>
          <cell>Sto. i defet. 110. CX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Jedanaift. 11. XI.</cell>
          <cell>Dvifto 200 CC.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Dvanaift. 12. XII.</cell>

```

<cell>Trifto 300 CCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trinaift. 13. XIII.</cell>
<cell>Cfet fto 400 CD.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cheternaift. 14. XIV.</cell>
<cell>Pet fto 500 D.</cell>
</row>
<row>
<cell>Petnaift. 15. XV.</cell>
<cell>Sceft fto 600 DC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sceftnaift. 16. XVI.</cell>
<cell>Sedam fto 700 DCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sedamn. 17. XVII.</cell>
<cell>Olam fto 800 DCCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Ofamn. 18. XVIII.</cell>
<cell>Devet fto. 900 CM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Dvadefet. 20. XX.</cell>
<cell>Hilyada 1000 M.</cell>
</row>
<row>
<cell>Tridefet. 30. XXX.</cell>
<cell>Hily. i fto 1100 MC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid. i pet 35. XXXV.</cell>
<cell>Dvi hily 2000. MM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid.i dev. 39. XXXIX.</cell>
<cell>Pet hily 5000. MMMMM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cfeterd. 40. XL.</cell>
<cell>Ofam hily 8000.</cell>
</row>

```

                <row>
                <cell>Cfet. i pet. 45. XLV.</cell>
                <cell>Devet hil. 9000.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>Cfet. i dev. 49. XLIX.</cell>
                <cell>Defet hil. 10000.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>Petdefet. 50. L.</cell>
                <cell>Sto hily 100000.</cell>
        </row>
        </table>

        <p>

</div3>

        <!-- 61. STRANICA -->
        <pb n="61" facs="0062.jpg"/>
        <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-04-02">
        <head>Nahodife kadkad i ovako.</head>
        <p>
                Sto. C. ali IC.
                Dvifto. CC. ali IIC.
                Pet fto. D. ali: VC. ali I??
                Devet fto. 900. CM. ali IX??
                Hilya. M. ali IM. ali ????.
                Dvi hilyade MM. ali IIM.
                Defet hilyad. 1000. ??????.
                Sto hilyad. 100000. ???????.
                Pet fto hilyad. 500000. D. M
                Hilyada hilyad. Million : 1000000. ali ??????????</p>

        <p><hi rend="center; italic">Nahodife kod starih, da Slovo A. valya jednoga. B. dva, C. tri... Ali pako kod
starih ovako:</hi>

        <p>

        <p>
        <table>
        <row>
                <cell>A. 500.</cell>
                <cell>L. I.</cell>
                <cell>R. 80.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>B. 300.</cell>
                <cell>S. 70.</cell>
                <cell>K. 50.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>C. 100.</cell>
                <cell>L. 50.</cell>
                <cell>T. 160.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>D. 500.</cell>
                <cell>M. 1000.</cell>
                <cell>V. 5.</cell>

```

```

</row>
      <row>
<cell>E. 250.</cell>
<cell>N. 90.</cell>
      <cell>X. 10.</cell>
</row>
      <row>
<cell>F. 40.</cell>
<cell>O. II.</cell>
      <cell>Y. 150.</cell>
</row>
      <row>
<cell>G. 400.</cell>
<cell>P. 400.</cell>
      <cell>Z. 2000.</cell>
</row>
      <row>
<cell>H. 200.</cell>
<cell>Q. 500.</cell>
</row>
      <!-- 62. STRANICA -->
      <pb n="62" facs="0063.jpg"/>
</table>
<p>
<p>
<hi rend="center; italic">Ako fe pako na Slovo metne linia; tako valya toliko hilyada, koliko broja
famo Slovo prieje valyalo, na priliku ovako:</hi>
<p>
<p>
<table>
<row>
      <cell>I. Jedna hilyada.</cell>
      <cell>H. Pet fto hilyada</cell>
</row>
<row>
      <cell>V. Pet hilyada</cell>
      <cell>M. Hilyada hilyada</cell>
</row>
<row>
      <cell>X. Defet hiljada</cell>
      <cell>O. Jedanaift hilyad.</cell>
</row>
<row>
      <cell>L. Petdefet hilya.</cell>
      <cell>Z. Dvi hiljade hilyad</cell>
</row>
<row>
      <cell>C. Sto hilyad.</cell>
</row>
</table>
<p>
<p>

```



```

<hi rend="center">I tako od drugih Slovaa.</hi>

<hi rend="center; italic">Niki pako broj na Slovo metnu.</hi>

</p>

<p>
<table>

<row>
<cell>2 3 4</cell>

</row>

</table>

</p>

<p>
Dvadefet X. tri flo C. Cfetiri hiljade M.
<hi rend="center; italic">Ali na broj metnu linu ovako:</hi>
2 Dvi hilyade. 10 Defet hiljad. 12 Dvanailf hiljad. 20 Dvadefet hilyad. 50 Pet defet hiljad.
Paziti valya: kadaje Diacskoga broja vecs. Tako iz defne ruke pervi izgovarase sam po febi. Drugi po
defet. Tretyi po flo, Cfetverti po hilyadah. Peti po defet hilyad. Scefti po flo hiljad. Sedmi po hilyade hilyad, ili milion.
U Broju Rimskom, vecsè obicfajnom: ako fe metne manji na livo prid vecfim; tako manji toliko
uzima od vecfega. Kanoti: I. prid V. ovako IV. valja pet manye jedan, dakle cfetiri. IX. devet. XL. cfeterdefet.
I tako na dalye.
</p>
<!-- 63. STRANICA -->
<pb n="63" facs="0064.jpg"/>
<p>
<hi rend="center; italic">Prilika radi broja Diacskoga, i Latinskoga, da vidis kakofe ima pifati i
izgovoriti.</hi></p>

<p>Od Narodnyenya Ifukerfta ima godifeta, hilyada, fedam flo,cfeterdefet, i ofam. To jeft 1748. ali
ovako: MDCCXXXVIII. ali ovako: MDCCXLVIII.
Od pocfela Lutheranaa 231. CCXXXI.
Od Pocfela Kalvinaa. 212. CCXII.
Od Pocfela Turaka. 1132. MCXXXII.
Setofu Patri Jefuite ú Pofegu dofcli godine Gofpodina. 1698. MDCXCVIII. Sada ima godin 50.
L.</p>

<p><hi rend="center">I to Neka bude od oviuh dofti.</hi>
</p>

</div3>

</div2>

<!-- 64. STRANICA -->
<pb n="64" facs="0065.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05">
<head><hi>NACSIN</hi></lb>
Velle Koriftan, kojegabi dobro na pamet</lb>
znati, za berzo proefapiti.</lb>
Jedan put, ali jenkrat jedan je jedan.
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-05-01">
<head></head>
<p>
<table>
<row>
<cell>1 krat 1 je 1</cell>
<cell>5 krat 5 je 25</cell>

</row>

```


$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 3 \text{ krat } 4 \text{ je } 12 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 7 \text{ krat } 7 \text{ je } 49 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 3 \text{ krat } 5 \text{ je } 15 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 7 \text{ krat } 8 \text{ je } 56 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 3 \text{ krat } 6 \text{ je } 18 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 7 \text{ krat } 9 \text{ je } 63 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 3 \text{ krat } 7 \text{ je } 21 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 7 \text{ krat } 10 \text{ je } 70 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 3 \text{ krat } 8 \text{ je } 24 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 8 \text{ krat } 8 \text{ je } 64 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 3 \text{ krat } 9 \text{ je } 27 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 8 \text{ krat } 9 \text{ je } 72 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 3 \text{ krat } 10 \text{ je } 30 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 8 \text{ krat } 10 \text{ je } 80 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 4 \text{ krat } 4 \text{ je } 16 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 9 \text{ krat } 9 \text{ je } 81 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 4 \text{ krat } 5 \text{ je } 20 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 9 \text{ krat } 10 \text{ je } 90 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	
$\langle \text{row} \rangle$ $\langle \text{cell} \rangle 4 \text{ krat } 6 \text{ je } 24 \langle / \text{cell} \rangle$	$\langle \text{cell} \rangle 10 \text{ krat } 10 \text{ je } 100 \langle / \text{cell} \rangle$
$\langle / \text{row} \rangle$	

```

        <row>
        <cell>4 krat 7 je 28</cell>

        <cell>10 krat 100 je 1000</cell>

</row>

        <row>
        <cell>4 krat 8 je 32</cell>

</row>

        <row>
        <cell>4 krat 9 je 36</cell>

</row>

        <row>
        <cell>4 krat 10 je 40</cell>

</row>

        </table>

        </p>

</div3>

        <!-- 65. STRANICA -->
        <pb n="65" facs="0066.jpg"/>
        <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-05-02">
        <head>NACSIN LASNO PROESAPITI</head>
        <p>

                <table>
                <row n="1">
                <cell>1</cell>
                <cell>2</cell>
                <cell>3</cell>
                <cell>4</cell>
                <cell>5</cell>
                <cell>6</cell>
                <cell>7</cell>
                <cell>8</cell>
                <cell>9</cell>
                <cell>10</cell>
                <cell>11</cell>
                </row>
                <row n="2">
                <cell>2</cell>
                <cell>4</cell>
                <cell>6</cell>
                <cell>8</cell>
                <cell>10</cell>
                <cell>12</cell>
                <cell>14</cell>
                <cell>16</cell>
                <cell>18</cell>
                <cell>20</cell>
                <cell>22</cell>
                </row>
                <row n="3">
                <cell>3</cell>
                <cell>6</cell>
                <cell>9</cell>
                <cell>12</cell>
                <cell>15</cell>
                <cell>18</cell>

```

```

<cell>21</cell>
<cell>24</cell>
<cell>27</cell>
<cell>30</cell>
<cell>33</cell>
</row>
<row n="4">
<cell>4</cell>
<cell>8</cell>
<cell>12</cell>
<cell>16</cell>
<cell>20</cell>
<cell>24</cell>
<cell>28</cell>
<cell>32</cell>
<cell>36</cell>
<cell>40</cell>
<cell>44</cell>
</row>
<row n="5">
<cell>5</cell>
<cell>10</cell>
<cell>15</cell>
<cell>20</cell>
<cell>25</cell>
<cell>30</cell>
<cell>35</cell>
<cell>40</cell>
<cell>45</cell>
<cell>50</cell>
<cell>55</cell>
</row>
<row n="6">
<cell>6</cell>
<cell>12</cell>
<cell>18</cell>
<cell>24</cell>
<cell>30</cell>
<cell>36</cell>
<cell>42</cell>
<cell>48</cell>
<cell>54</cell>
<cell>60</cell>
<cell>66</cell>
</row>
<row n="7">
<cell>7</cell>
<cell>14</cell>
<cell>21</cell>
<cell>28</cell>
<cell>35</cell>
<cell>42</cell>
<cell>49</cell>
<cell>56</cell>
<cell>63</cell>
<cell>70</cell>
<cell>77</cell>
</row>
<row n="8">
<cell>8</cell>
<cell>16</cell>
<cell>24</cell>
<cell>32</cell>
<cell>40</cell>
<cell>48</cell>
<cell>56</cell>
<cell>64</cell>
<cell>72</cell>
<cell>80</cell>
<cell>88</cell>

```

```

</row>
<row n="9">
  <cell>9</cell>
  <cell>18</cell>
  <cell>27</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>45</cell>
  <cell>54</cell>
  <cell>63</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>81</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>99</cell>
</row>
<row n="10">
  <cell>10</cell>
  <cell>20</cell>
  <cell>30</cell>
  <cell>40</cell>
  <cell>50</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>70</cell>
  <cell>80</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>100</cell>
  <cell>110</cell>
</row>
<row n="11">
  <cell>11</cell>
  <cell>22</cell>
  <cell>33</cell>
  <cell>44</cell>
  <cell>55</cell>
  <cell>66</cell>
  <cell>77</cell>
  <cell>88</cell>
  <cell>99</cell>
  <cell>110</cell>
  <cell>121</cell>
</row>
<row n="12">
  <cell>12</cell>
  <cell>24</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>48</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>84</cell>
  <cell>96</cell>
  <cell>108</cell>
  <cell>120</cell>
  <cell>132</cell>
</row>
<row n="13">
  <cell>13</cell>
  <cell>26</cell>
  <cell>39</cell>
  <cell>52</cell>
  <cell>65</cell>
  <cell>78</cell>
  <cell>91</cell>
  <cell>104</cell>
  <cell>117</cell>
  <cell>130</cell>
  <cell>143</cell>
</row>
<row n="14">
  <cell>14</cell>
  <cell>28</cell>
  <cell>42</cell>

```

```
<cell>56</cell>
<cell>84</cell>
<cell>98</cell>
<cell>112</cell>
<cell>126</cell>
<cell>140</cell>
<cell>154</cell>
</row>
<row n="15">
<cell>15</cell>
<cell>30</cell>
<cell>45</cell>
<cell>60</cell>
<cell>75</cell>
<cell>90</cell>
<cell>105</cell>
<cell>120</cell>
<cell>135</cell>
<cell>150</cell>
<cell>165</cell>
</row>
```

<row n="16">

```
<cell>16</cell>
<cell>32</cell>
<cell>48</cell>
<cell>64</cell>
<cell>80</cell>
<cell>96</cell>
<cell>112</cell>
<cell>128</cell>
<cell>144</cell>
<cell>160</cell>
<cell>176</cell>
</row>
```

<row n="17">

```
<cell>17</cell>
<cell>34</cell>
<cell>51</cell>
<cell>68</cell>
<cell>85</cell>
<cell>102</cell>
<cell>119</cell>
<cell>136</cell>
<cell>153</cell>
<cell>170</cell>
<cell>187</cell>
</row>
```

<row n="18">

```
<cell>18</cell>
<cell>36</cell>
<cell>54</cell>
<cell>72</cell>
<cell>90</cell>
<cell>108</cell>
<cell>126</cell>
<cell>144</cell>
<cell>162</cell>
<cell>180</cell>
<cell>198</cell>
</row>
```

<row n="19">

```
<cell>19</cell>
<cell>38</cell>
<cell>57</cell>
<cell>76</cell>
<cell>95</cell>
```

```
<cell>114</cell>
<cell>133</cell>
<cell>152</cell>
<cell>171</cell>
<cell>190</cell>
<cell>209</cell>
</row>
```

```
<row n="20">
```

```
<cell>20</cell>
<cell>40</cell>
<cell>60</cell>
<cell>80</cell>
<cell>100</cell>
<cell>120</cell>
<cell>140</cell>
<cell>160</cell>
<cell>180</cell>
<cell>200</cell>
<cell>220</cell>
</row>
```

```
<row n="21">
```

```
<cell>21</cell>
<cell>42</cell>
<cell>63</cell>
<cell>84</cell>
<cell>105</cell>
<cell>126</cell>
<cell>147</cell>
<cell>168</cell>
<cell>189</cell>
<cell>210</cell>
<cell>231</cell>
</row>
```

```
<row n="22">
```

```
<cell>22</cell>
<cell>44</cell>
<cell>66</cell>
<cell>88</cell>
<cell>110</cell>
<cell>132</cell>
<cell>132</cell>
<cell>176</cell>
<cell>198</cell>
<cell>220</cell>
<cell>242</cell>
</row>
```

```
</table>
</p>
```

```
<p>
NB. Ako trikrat 7. je 21. dakle takojer 7. krat 3. je 21. i tako na dalje efapi.
</p>
```

```
</div3>
</div2>
<!-- 66. STRANICA -->
<pb n="66" facs="0067.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="6" xml:id="DK1800-III-06">
```

```
<head><hi>NACSIN</hi>
```

```
</head>
```

```
<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-06-01">
```

```
<head>Pridavajucs Eƒapiti.</head>
```

```
<p>
```


<hi>M</hi>etni jedinke pod jedinke u ravan: â na livo defetke pod defetke, ftotine pod ftotine, pako pod nyima ucfni liniu, kako vidis kod Figure A. Pako od zdola, iz defna pocfni, i reci: 3. â l. jefu 4. pako gori malo viŒce 4. toje 8. dakle pod lin u piŒci 8. Zatim na drugom redku reci: 4. â 2. je 6. pako gori 3. dakle na livo piŒci 9. i tako na dalye.</p>

<p>Sada za Probu, da vidis, jefili dobro eŒapio, nachini Krix, kako vidis pod Fig. B. Pako u zdolnyem broju pod liniom, odmetni po 9. Œctoti oftane, ono piŒci na livo Krixa. 5. Potla nad liniom u broju, odmetajucs 9. nahodis 5. tere na defno Krixa poŒci 5. Dak

```
<!-- 67. STRANICA -->
<pb n="67" facs="0068.jpg"/>
lefi dobro eŒapio, jer drugacfiè nebi jednako izlazilo.
[Figure A, B, C i D]</p>
<p>Ovde drugih upitaj, navlaŒtito od Fig. C. koje Œada ne mogu govoriti.
</p>

</div3>
</div2>
```

```
<div2 type="chapter" n="7" xml:id="DK1800-III-07">
<head><hi>NACSIN</hi>
</head>
```

```
<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-07-01">
<head>EŒapiti odjimajucs.</head>
<p>
```

<hi>O</hi>Vde manyi broj metni na vecŒega. Tako radbi znati, koliko ima godin, Œctoje OfŒik bio Turcfm dobio, kadŒzeje piŒala godina 1627. nad ovu metni Œadafnyu godinu: 1748. pako pod ovima ucfni liniu, kako vidis Figuru F. tako reci: ako uzmem 7. od 8. ostane l. kojega pod liniu piŒci. Ako 2. od 4. oftanu 2. koje na livo pod liniom piŒci, i tako

```
<!-- 68. STRANICA -->
<pb n="68" facs="0069.jpg"/>
na dalye. Ali: dati je tko duxan forinti 1748 pakoje platio 1627. Dakle kolikoje joŒc duxan? to ifto ucfni kakoje recfeno: 7. od. 8. i tako na dalye. Jeli dobro, na Krix probai ovako: u abodvojem dolnyem broju odnimaj 9. i Œcto oftane pokraj Krixa piŒci na livo. Pako onda u Œamom gornyem 9. odnimaj, i Œcto oftane, piŒci na defno Krixa. Fig. G. Pako od ovih, i drugih vecs pitaj od drugih.
[Figure F, G, H i K]</p>
```

```
<p>Ako ova neumies, upitaj, navlaŒtito od Fig. K. od koje ovde nemogu dati nauka.
</p>
<figure>
<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
```

```
<!-- 69. STRANICA -->
<pb n="69" facs="0070.jpg"/>
<figure>
<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
```

<p>Sva ova neka budu Bogu na vecŒu Slavu, Marie na poŒtenye, vilaetu na korift, â virnih Lyudih na vichno Œpafenyè. Amen.

```
</p>
<figure>
<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
```

```
</div3>
</div2>

</div1>
</body>
</text>
</TEL>
```

Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Szvetoga Troisztva

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href=" ../xsl/xhtmll/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:/D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

  <teiHeader xml:lang="hr">
    <fileDesc>
      <titleStm>
        <title>Od Pri Szvetoga Troisztva: elektronička verzija</title>
        <editor>
          <persName>Zoran Velagić</persName>
        </editor>
        <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
        <principal>Zoran Velagić</principal>
        <respStm>
          <persName>Milijana Mičunović</persName>
          <resp>lektoriranje</resp>
        </respStm>
        <respStm>
          <persName>Boris Bosančić</persName>
          <resp>konverzija u TEI format</resp>
        </respStm>
        <respStm>
          <persName>Tomislav Jakopec</persName>
          <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
        </respStm>
        <respStm>
          <persName>Ivana Čadovska</persName>
          <resp>OCR teksta</resp>
        </respStm>
        <respStm>
          <persName>Tihomir Vranješ </persName>
          <resp>OCR teksta</resp>
        </respStm>
      </titleStm>

      <editionStm><p></p></editionStm>

      <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->

      <publicationStm>
        <idno>DK1800-IIII</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
        <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
        <pubPlace>Osijek</pubPlace>
        <address>
          <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
          <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
        </address>
        <availability><p></p></availability>
        <date when="2010"></date>
      </publicationStm>

      <notesStm>
        <note></note>
      </notesStm>

      <sourceDesc>
        <biblStruct> <!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
          <monogr>
            <author>
              <persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
            </author>
            <title level="m" type="marc245a">Od Pri Szvetoga Troisztva</title>
          </monogr>
        </biblStruct>
      </sourceDesc>
    </fileDesc>
  </teiHeader>

```

```

    <imprint>
      <pubPlace></pubPlace>
      <publisher></publisher>
    </imprint>
  </monogr>
  <note></note>
</biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
  <projectDesc>
    <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
  </projectDesc>
  <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
    <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstom.</p>
    <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
    <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
    <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
  </editorialDecl>
  <tagsDecl>
    <!-- CSS za oznaku poravnanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
    <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
    <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
    <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
      <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
    </namespace>
  </tagsDecl>
  <refsDecl>
    <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
    <p>Atribut <att>xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
  </refsDecl>
  <appInfo>
    <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
    <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
      <label>Abby FineReader</label>
    </application>
  </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
  <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
  <creation>1736</creation>
  <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
  <langUsage>
    <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
    <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
  </langUsage>
  <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOVI i SIMBOLI -->
    <keywords scheme="">
      <term></term>
    </keywords>
  </textClass>
  <!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEČNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
  <particDesc>
    <listPerson type="historical">
      <person n="1" xml:id="PN01">
        <persName>
          <forename>Petar</forename>
          <surname>Regalat</surname>
          <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
          <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
        </persName>
      </person>
    </listPerson>
  </particDesc>
  </profileDesc>

```

```

<roleName>svetac</roleName>
<roleName>španjolski franjevac</roleName>
<state type="life" from="1390" to="1456"></state>
</persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
<persName>
<forename>Franjo</forename>
<surname>Asiški</surname>
<roleName>svetac</roleName>
</persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
<persName>
<forename>Abraham</forename>
<roleName>patrijarh</roleName>
</persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
<placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
<settlement type="city">Valladoid,</settlement>
<country>Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
<settlement type="country">Španjolska,</settlement>
<country>Španjolska</country>
<bloc type="continent">Europa</bloc>
</placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc> <!-- npr. kad Marijana pošalje bibliografski opis i on bude ugrađen u <biblStruct> -->
<change who="#MARIJANA" when="2010-05-25">Header generated from export of MARC record</change>
</revisionDesc>

</teiHeader>

<facsimile>
<graphic url="002.jpg"/>
<graphic url="003.jpg"/>
<graphic url="004.jpg"/>
<graphic url="005.jpg"/>
<graphic url="006.jpg"/>
<graphic url="007.jpg"/>
<graphic url="008.jpg"/>
<graphic url="009.jpg"/>
<graphic url="0010.jpg"/>
<graphic url="0011.jpg"/>
<graphic url="0012.jpg"/>
<graphic url="0013.jpg"/>
<graphic url="0014.jpg"/>
<graphic url="0015.jpg"/>
<graphic url="0016.jpg"/>
<graphic url="0017.jpg"/>
<graphic url="0018.jpg"/>
<graphic url="0019.jpg"/>
<graphic url="0020.jpg"/>
<graphic url="0021.jpg"/>
<graphic url="0022.jpg"/>
<graphic url="0023.jpg"/>
<graphic url="0024.jpg"/>
<graphic url="0025.jpg"/>
<graphic url="0026.jpg"/>
<graphic url="0027.jpg"/>
<graphic url="0028.jpg"/>

```


<graphic url="0099.jpg"/>
<graphic url="0100.jpg"/>
<graphic url="0101.jpg"/>
<graphic url="0102.jpg"/>
<graphic url="0103.jpg"/>
<graphic url="0104.jpg"/>
<graphic url="0105.jpg"/>
<graphic url="0106.jpg"/>
<graphic url="0107.jpg"/>
<graphic url="0108.jpg"/>
</facsimile>

<text>
<body>
 <pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="5" xml:id="DK1800-IIIII-00">
 <!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

 <div2 type="undetermined" xml:id="DK1800-IIIII-front">
 <head>
 <title type="main">
 <emph>OD PRI SZVETOGA TROISZTVA</emph>
 </title>
 <title type="sub">
 To jeszt OCZA, SZINA, J DUHA SZVETOGA
 Pod SZLAVNIM, IMENOM I Rafzvienom Zafztavom, u Czerqvi Druftva Ifzuzfovogh, dâvnò
 zidânoj, i pravlyennoj, po fzvetoime Ladislau Krályu, ù Szlobodnome i Pervome Kralyévszkome Grádu <placeName key="GN5"
 ref="context.xml#GN05" type="city">Budimu</placeName>;
 Po, uzvfíenome Kralyévszkome Mácsárfzkóme Duóru, pozfli IfzuckerSztovogh porodgyénya, lita
 1725. drugi dán Nedilyni Mifzécza Ruina, Szlavnò podígnuté Congregátie Knyixicza.
 MDCCXXXVI.
 </title>
 </head>
 </div2>

 <div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-i">
 <head></head>
 <p>
 Stámpáno ú Gradu <placeName key="GN5" ref="context.xml#GN05"
type="city">Bndimu</placeName> po Ivanu Gerog Nottenftein, 1736.
 </p>

 </div2>
 <!-- 2. STRANICA -->
 <pb n="2" facs="003.jpg"/>
 <div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-IIIII-ii">
 <head></head>
 <p>
 Bláxeni Národ, komu jezt Gofzpodin Bogh nyegov; Púk, kogáe obrao za bacftinu febbi. Pfal.
 32.V.12.
 Na fályénje fzlavé milofztivnozti nyegové. Eph. 3.v.6.
 </p>
 </div2>

 <!-- 3. STRANICA -->
 <pb n="3" facs="004.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-01">
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>
 </figure>
 <head>PERVO POGLÁVJE.</head>
 <p>Od tomacsénya, ovogh Bratinzva, fzvété Troicze.</p>

 <div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-01-01">
 <head><hi rend="center">§. I.</hi></head>
 Stoje ovo Bratintzvo fzvetoiga Troiztva?

</hi></head>

<p><hi>O</hi>VO nie drugo, nego na ovome fzvitu, verno, náj fzlávníe, i prid Bogom náj dráxie Druftvo, ù komu, xivujuchiégħ i pravednogħ, (a) od vika, i uvike,

<!-- 4. STRANICA -->

<pb n="4" facs="005.jpg"/>

(b) vazda, fzvagdi buduchégħ Boxántzva, (c) nevidgenogħa necfujenogħa, i nepromignivlivogh bittia (d) fzvemoxnogħa jákogħa Moguztva, (e) verhovnogħa Gofzpodztva i blaxenztva, (f) fzváká videchiégħa Znánýa, neprivarlyivé mudrozti, (g) bezkrájne pravednofti i milofzerdnozti, (h) nedofztignuté lipoté i fzvetozti, (i) fvkójáké dobrote i fzver[?]tozti, (k) jedno Boxanztvene Náravi, á u trimá nerazdillyenij kipovij (l) JEDNOGA Boga, (m) tojezt: Boga ocza, fzina, i Duha fzvétoga, (n) neprifzrance, nochiom i dányom, (o) s Angyeofzkim fálenyii (p) fáli, z dobrima dili poftuje, (q) iz fzviu Náródá, i porogyénýá, puka fzvakogh, i fzviu jezíká, (r) obráni Náród, krályevsko Popovztvo fzveto porogyénýe, odkuplyeni púk, (s) tojeft na vicíni Xivot Ztvádni, i obráni Virmi (t) Xivujuchégħ Boga fzinovi, (u) kojeie Bogħ, napoklon, lyubavi fzvoe (x) primilovao (y) tojeft obrao

<!-- 5. STRANICA -->

<pb n="5" facs="006.jpg"/>

prie, negoje fzvit fztvorio, (z) i kádfzé joft nífzu rodili (aa) obrao za fzinove po Ifzufzu Ifzucarztu, o fzebi, po odluki vollyé fzvoje, za pofáiliti fzlavu milofzerdnozti fzvoje. (bb) Poszli porogyennia nyiovog, Boxána zverhu lyubav uli u fzerca nyiouá (cc) da jednákogħ fzerca buduchi, jednim uztna poftuju blágoga Boga. (dd) Iz ovoga Tomacfényá, gdfíze fáli, i kazuje: Stocħe rechi Brátintzvo fvté; oga Trojftva, dobri kerlyanine ftuuchi, rafumichies.

</p>

<p><hi rend="italic">Perui pút,</hi> Da ova rics diacski Congregatio dalmatinszki fzkupftina ovde drugo ne jávgla, nego poboxno jedno Bratintzvo, fabráno i fzfztavglyeno od muski glavá i Xenszki, u Kome Bratintzvu, na ovome fzvitu, iz megyu fzinová fzvita, po milofzti Boxioj, obráni (ee) Xivujuchégħ Boga fzinovi (ff) Boxántzvenóm lyubavju gánúti, fzveto Troitzvo jednoszercfno, s jednim uztna fále. (gg)

</p>

<!-- 6. STRANICA -->

<pb n="6" facs="007.jpg"/>

<p>Zato ovo Bratintzvo fzveto Troitzva moxelzé pravó rechi: Dajé Druftvo, fzkupftina, aliti Bratintzvo, uiko Verhovno, náj fzlávníe, i prid Bogom náj draxe pribráno, fzkladenó, i fzfztavlyeno od fzfámj fzinová Xivujuché Boga.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Ova fzvétá Congregatia, Kazujéfze Congregatia fzvétoga Troitzva, jer Virmi, Koyfze u nyoi Nahodé, prvi pút pod imenom i Záfztavom fzvétoga Troitzva zovu. Drugi pút, fzvétu Troiczu ofzobitim nácfinom fzlavé i falé. Trechi pút, nyegovu Boxánvenu Szlavu fzvuda gláfzé i fcfíre.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi> Daje ová fzvetoĝha Troitzva Congregatia, na fzvitu ovome, nájperva otudifze poznae, jer kakóĝod fzveta Troicza nadmeché fzve koliche fzvécze, tako i ova fzveta Congregatia nádmeché i nadvífuje fzve koliche ofztálé Congregatie, kojéfzu pod imeni fzvetik Boxii.

</p>

<!-- 7. STRANICA -->

<pb n="7" facs="008.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cfétverti pút,</hi>Ovoga fzvétogħa Troizva Congregatia kazujéfze náj fzlávnia Congregatia, jer u nyoi buduchi Virmi; ne fzamó ufztná ofzobitim nácfinom fále, nego i z, dobrima dilii fzlavé fzveto Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Péti pút,</hi>Ovoga fzvétogħa Troitzva Coogregatia kazujéfze prid Bogom náj dráxja Congregatia, jer fzvéta Troicza, fzvoje lyubovnike, fáli i poftenike, lyubi, (hh) i yubi- che na ovome fzvitu, i u Tílu i u Dufti cfíni blaxene, á na drugom fzvitu vechom fzlavom kruni.

</p>

<p><hi rend="italic">Séftzi pút,</hi>razumiches, da u ovoi fzvétogħ Troizva Congregatii, buduchi Virmi, u iftinu jéftu obráni fzinovi xivujuchégħ Boga, jér fzvétu Troiczu pravó lyubiti, fáiliti, i fzlaviti nitie otichega, nitie tercfechege, nego milujuchéga Boga (ii) tojezt: fzvétu Troiczu nitko nemoxe pravó fáiliti, niti lyubiti, niti fzláviti, nego fzamó oni, koga fzveta Troicza pri mi

<!-- 8. STRANICA -->

<pb n="8" facs="009.jpg"/>

lovála jeftz (kk) tojezt, obrála jezt prie negoje fzvit fztvoren (ll) na pofáliýénye fzlave milofztivnofzti nyégove (mm) i potim, pofzle nyegovogħa rodgyenýa (nn) boxanztvenu lyúbav lie u fzerce nyegovó (oo) da nyu lyubi, fáli i fzlavi. Otud Tkofzegod upifé u ovu fzveto Congregatiu, gánuvfífze iz ove Boxántzvene lyubavi, i potom, priko fzvegá xivota fzvoga, pored Regule, áiliti Uredgyénýá fzvété ové Congregatie, pravó lyubi, fáli, i fzlavi fzveto Troiczu, iztínito; czillo zlaménye jeft, daje on fzin xivujuché Boga, i baftinik kralýévtzva nebefzkóga.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 1. Thef. 1.v.9. (b) Dan. 6.v.26. (c) Bar. 3.v.25. (d) 1. Tim. 1.v.17. (e) Gen. 17.v.1. (f) Ifá. 3.v.1. (g) Dan. 13.v.42. (h) Joel. 2.v.23. (i) Jer. 32.v.19. (k) Exod. 33.v.19. (l) 1. Joan. 5.v.8. (m) Exod. 6.v.3. (n) Math. 28.v.19. (o) Apoc. 4.v.8. (p) Ifá. 6.v.8. (q) 2. Pet. 1.v.10. (r) Apoc. 7.v.9. (f) 1. Pet 2.v.9. (t) Apoc. 17.v.14. (u) Rom. 9.v.26. (x) Rom. 3.v. 24 (y) 1. Joan. 4.v.19. (z) Ephéf.

<!-- 9. STRANICA -->

<pb n="9" facs="0010.jpg"/>

1.v.4. (aa) Rom. 9.v.11. (bb) Ephes. 1.v.5. (cc) Rom. 5.v.5. (dd) Rom. 15.v.6. (ee) Rom. 3.v.24. (ff) Rom. 9.v.26. (gg) Joan. 15.v.5. (hh) Rom. 15.v.6. (ii) Prov. v.17. (kk) 9.16. (ll) Joan. 4.v.19. (mm) Ephes. 1.v.4. (nn) Ephes. x.v.5. (oo) Rom. 5.v.5.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-01-02">

<head><hi rend="center">§. II.</hi></head>

Kakvu fzerhu imádé ová fzvéta Congregatia?

</hi></head>

<p><hi>T</hi>ri fzeté i fzaránitelne fzverhe imádé ovo, fzveto Druftvo iliti Bratinzvo.

</p>

<p><hi rend="italic">Perva,</hi>Da u nyemu buduchi Virni fzvetu Troiczu, na ovome fzvitu, fonim náčinom fále, kakogod nyu fále na nebézi, vazda, neprifzftancze, nohom i danyóm Angyeli, i fzveti. Nato glédéchi, ová fzvetá Congregatia, hotiví fzvetú Troiczu, na priliku Angyeofzku fálití, i vidiví, da naovome fzvitu, nitko ne moxe od mloghi pozflová, nyu, né

<!-- 10. STRANICA -->

<pb n="10" facs="0011.jpg"/>

prifzftancze, nohom i danyom vazda fálití, uz ti uzrok kolikogodie u cziloj godini fzaati, aliti Urá, à imádéj 8760. onoliko Troroghi czedulicza, jezvu prigotovili, i na nyima fzve koliké one Ure aliti fzaate upifzali, i na te czedule fzvói pecfat uftampála, dajuch jednu po jednu Virnim, kadže koi upijífe, da fzvaki, po reguli aliti Urredbi, ove fzveté Congregatie, za jednu czilu Uru aliti fzaat fzvetu Troiczu fáli, i dajoifze moli i poklanya za one Virne, koifze nahodé u Congregatii ovoj fzvetoj. Náiprie za fzvaku tilesnu in Duhovnu dobrou fzrichu onizii, kojí xive. Izátim za laku i blaxenu fzmert onizii, koi u fzmertni bolefsti jezvu. Trechi pút Mertvim za Dúfe nyine. Odovud kádé u ovoí fzvetoi Congregatii buduchi Virni tolikofze umloxé, da ona Ura, aliti fzahat godifnyi, troiczi, jali fefztoriczi, jali i defztoriczi dopadné, kolikoche to

<!-- 11. STRANICA -->

<pb n="11" facs="0012.jpg"/>

Bogu drágo bitti, à i nami na fzpafzenyé, kade toliki neprifzftancze, nohom i danyóm fzvetú Troiczu, faliti budú, i za náfz nyu moliti! O Kolikoje blaxen, koi u ovakoj prifzvetéj i fzpáfzenoi Congregatii moxe bitti!

</p>

<p><hi rend="italic">Druga</hi>fzverha i odluka ove fzveté Congregatie jezft ová, da u nyoi buduchi Virni ne fzamo brezprifzftancze, vazda, fzvetu Troiczu, fále, nego dá i gláfzé i firé fálu nyeizinu fzvudé, navlafztitó u ovoj naffoi Zemlyi Macfarfzkoí. Po zarádi togá, dalze po ovoí fzvetoj Congregatii fzvude ráz firi fzlava i fála fzveté Troicze, u ovu fzvetu Congretiu, megyu fzinove xivujuče Boga. Muxi i xene od fzvakoga plemena, verfzte, i jezika upifzafze hoče. Na to glédi ova fzvéta Congregatia uzdfíuch xéli, da u ovoj fzvói Zemlyi naffoj, buduchi právi, dobri Duhovni Pafztiri fzámi fzebe,

<!-- 12. STRANICA -->

<pb n="12" facs="0013.jpg"/>

fza fzvoim Ovczami dadu upifzát u Knyígú bratinszku fzveté Troicze, i upifzáví fznami rávnim fzercem fále i fzlavé fzvetu Troiczu. O Kolikobi fzveto, i Bogu drago, à nami na fzpáfzenyé bilo, kadbi, ftojedod u Zemlyi ovoí náffoi Pafztirá Duhovni, fza fzvoim pozfzlufnim Ovczami, fzváké nedillyé i fzvákogh fzvécza falili fzvetú Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trecha</hi>fzverha, ove fsvete Congregatié ova jezft, da u nyoi buduchi Virni, Kakono prifacheni fzinovi Boxij, ne fzámo fzvetú Troiczu fále, i nyeizinu fzlavu fzvude gláfzé i firé, nego da nyu iz dobríj aliti Kripoftiníi dílií profzlavé, i tako <hi rend="italic">po dobríi dílií da upofzljaju, nekaje iftinito i czilo zuanye obráne nyino.</hi> 2. Pet. 1.v.10. Togá rádi, da u ovoj fzvetéj Congregatii buduchi Virni, na Vichnyi xivot dofztojná mlogá dobrá díla fzátvoré, ova fzvetá Congregatia dala jezft ucílnit jednu blagoderxnu skrignu, aliti

<!-- 13. STRANICA -->

<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

fzanduk, u kojuskrgniú, fzvaki Brat, priko godiné, tri novcza, ilimu tri groficha, víffé ja manyé, po moguftvu fzvojemu metnuti hoče, i iz ovii nováczá, fzaké godiné. Pervi pút, Trij fziromaska, ofzdatna, i fzirotna Dicza zaoditfze hoče, i datichefze na skulu, jali ako nie za to, datichefze na zanát koigod, dok naucí pakchefze; iz fzlobodit, da unapridak fzvrimenom more tilefzna; Duhovna pogibélyá obichi, i fzvoim naukom, jali zanátom poboxnò xiviti: Na ovu fzverhu i trima fziromaskim i fzirotam Divojkami datichefze pomoch Kojagod, dalze mogu pofteno udomiti. <hi rend="italic">Drugi pút,</hi> fzváké godiné Poftovani Otacz, Paeles fzávefztom, i dogovorom ofztałé Bráché, na czilu godinu pogoditfze hoče z Docturóm aliti Likárom, z Berberinom, i z, Apotekárom, koi fzve kolike u ovoj fzvetoCongregatii budu fziromae i poj

<!-- 14. STRANICA -->

<pb n="14" facs="0015.jpg"/>

tribite bolefstnike nágedati i licífti hoče; koima, za nyinu trubdu i likarie iz ovii nováczá plachatífze bude. Trechi pút, ako izvan ovoga, jofft koi novacz ofztane u skriníy, priko godine dobrimchefze podilit onakovim fziromahom, koi u golemoi nevolvy buduch, profzít nemogú. Ove tri odluke i fverhe imádé fzveta Ova Congregatia, koje prid Bogom kolikofzu dráge, i nami kolikofzu na fzpáfzenyé, ftijuhíi kerfchanine promífzli.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-01-03">

<head><hi rend="center">§. III.</head>

U cšemú imádé rázliku ová fzueta Congregatia, od ofztáli fuveti Congregatióna?
</hi></head>

<p><hi rend="italic"><hi>P</hi>ervi pút u dobrii dilii:</hi>Jer ová fzetá Congregatia; polák fzvoje regule aliti Uregyenýa, radi Boxie lyubavi, ofzobitu fztarofzt imáde na fzirote, i

<!-- 15. STRANICA -->

<pb n="15" facs="0016.jpg"/>

fzvaké potribniké, uz ti rázlogh, poklem ova fzetá Coogregátia, fáv fzvoj dohodak derxi i trofi fzamó na razfirénye fzlavé Boxié, i podpomágánye potribnikov, dofztoinó Morefze imenovat Dom blágodivni, lyúdiij potribnij.

</p>

<p>Drughi pút is Boxij Fáalényii: Jer ová fzetá Congregátia, ofzobitim Nácfinom fzetu Troiczu Angyeofzkimii i Apoftoľfzkimii falenyii fáli. Zató u ovom fzetome Druftvu buduchi Virni, niľzu drugi, nego oni Xivujuchi Bogu pravi Bogomolyefi, koim ľfzuckerft reako jefzt: <hi rend="italic">Doitiche, Vrime, i jurue jefzt, kadé právi Bogomolítiche Oeza u Duhu i právdi, jer i otac ovaki tráxi, koifze molé nyemú.</hi> Joan. 4.V.23.

</p>

<p>Trechí pút, U razfirényu Szlavé Boxie: Jer u ovoy fzuetoj Congregátii buduchi Virni, ofzobitim nácfinom firé fzvuda fzlavu i fálu fzvétoĝa Troifztva, ftonoie na Dusé fzpáfzé

<!-- 16. STRANICA -->

<pb n="16" facs="0017.jpg"/>

nye náí korifztnia. Zató Bogbi dao, daje fzvágdi, navlafztitó u Zemlyi náľfoi, po fzi miľzti, ová fzetá, fzlávná Congregatia! Onda bi bio doifzta práui i trajuchi mir u Zemlyi, tihòta, jedinoz, fzpaľzénye, i fzvaki blagofzov Boxii.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIIII-01-04">

<head><hi rend="center">§. IV.</head>

Dakle fzetu Troiczu né fzvi lyudi fzlave.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvetu Troiczu doifzta maloye Koi fzlave, Jer mlogo je Zváni, ali maloje obráfti (a) mlogoye fztovoreni, ali malochey bitt fzpáfzeni (b) vecheie koiche poginut, negoli koichefze fzaránit (c) toga rádi, ako pogledné fzvita ovogh cľetiri fztráne, tojefť: Afriku, Ameriku, Afíu, i Europu, Náiprie: Náchiches nefzámó meĝy pogani, nego i meĝy kerľchanií, mloge brez broja Bogotájzce, Ather,

<!-- 17. STRANICA -->

<pb n="17" facs="0018.jpg"/>

Athee, tojefť: Diavoráue, Pliniáne, Pitagoráne. Druftnu Caligelaie i Neruna, <hi rend="italic">Koima Bogh jefzt terbúnyi (d) Koi u fzerctu vele: Nejma Boga: (e) tkoje fzvemogúchi da fzluximo nyemu? i ftoche nafz pomoch akofze molimo nyemu (f) brezpoľzlen jefzt, koi Bogu fzluxi (g) haedimo dakle i uxivájmo dobrá fzadalnýá ľzkupim Úion is pomafzti napunimofze, da nie polya ni jednóĝh, kude neche hodit bludnofzt náľfa, da pritifznemo fziromaha pravednoĝh, i ne hodimo Udovicfni & amp; c., jer ovo jefť hifze náľfe, i nas xdrib. (h)</hi>

</p>

<p><hi rend="italic">Drugí pút,</hi>Náchichès od cľetiri verľzte mloge pogane. Pervò onakvé, koy jali Ognya, jali Vatru, jali trepecha aëra aliti Daha, jali okruglofzt Zvizdá, jali berzu vodu, jali fzunca; Miľzécfa Bogom nazivlyu (i) Takó Hereclidáni nebéľzá, Anaximanderáni Zvizde, Anaxagoráni fzunce, Heraclitáni vatru, Anaximenáni trepécha Aëra aliti Daha: Prodicanu

<!-- 18. STRANICA -->

<pb n="18" facs="0019.jpg"/>

vodu za Bogove derxe. Drugò Imáde i onakvi i koifzu <hi rend="italic">prominili; prinefzli cľafzt i fzlavu neumerloga Boga, na obraz umerloga cľoveka, pťiczá, cľetvoronoxni, i puzechii Xiviná.</hi> (k) Ovako za Bogove derxe Afľiriani Golúba: Archivani Zmiu, Babiloniani Asdaju, Trogloditáni Kornyaclu; Theľaliani Ródu; Ambraciani Lava; Delficani Vuka; Samiani Ovczu; Thebaniani Tvora; Tenediáni Kravu; Aegypcziani Tele. Trechiput náchiches i onakve, Koiij prikázuju fzinove i kchere ľvoje Gyavolom (l) Ovako Filifincti Dagonu (m) Amonite Molochu (n) fidonczy Aftartu (o) Moabite Aftarotu (p) Samiritáni Baalu (q) Ninivire Nefrochu Boxanztva poľzveta prikazujú, i ovima, u Idoli pribivajugyjim, Gyávolom, na poľténye, ľzvoju Diczu, nemilomczé xive ľzaxegú. <hi rend="italic">Cľetverti pút</hi> Imade pogáná Idolaczá, koji pifzáne, jáli diláne lyudľzke kipove miľzto xivujuchega Boga poľtuju (r)

<!-- 19. STRANICA -->

<pb n="19" facs="0020.jpg"/>

Ovako Ninus, Nemrodov fzin, po fzmerti oca ľzvoga, zapovídi pribivajuchmii u zemlye Afľirijľzkoí, da obraz aliti priliku nyegovu ouak poľtju i fzlavé, kako iľztóĝa Boga ľzvoga (s) takogyer u Aegyptu Syrofanes zapovidao jefzt daľze lyudi klanyaju obrázu ľzina nyegovogha, kako Bogu (t) poti nácfín Nabugodonofor (u) i ofztáli oholii kráľyevi, Poglavicze, i Gofzpoda i fzamifzebe, i xene ľzvoje, i Diczu, i junaľtvom gláľzne i Virne ľzlughe ľzvoje, hotelifju profľzáviti obráze nyine kako Bogove, Boxánztvenom ľzlavom zapovíidili jefzju profziti i za Bogove imenovati, i derxati. Odovud meĝh ovi pogani, mlogé nebrojene himbene i laxlyive Bogove Zlamenujúchá Idoli jefzju.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechí pút</hi>Náchiches mloge nebrojene Mahometove fzinove i nyn zákon prem dáľzeje na cľetiri fztráne razczipio (pervi imenujefze Melich koga Affricáni fzlíde; Drughi Azaf, koi jefť

<!-- 20. STRANICA -->

<pb n="20" facs="0021.jpg"/>
u Medchi, Arabii, i u Damasku Trechi Alambeli, koga jeft prifatila Armentzka i Perfiánszka Zemlya, Cfetverti Buhanfi, koi jezt potugima lyudma u Alexandrii i Syrii) nifanemanyè ovi fzvi koliczi fzvetu Troiczu táje, i u fzamome jednom kipu àliti lzobftvu buduchega Boga izpovidaju, kakoono u pervoi Azoar, aliti u prvom poglávju Turszkogha Alcorana ocfitò lztoi.

<p><hi rend="italic">Cfetverti pút</hi>náchiches Nebrojene, od cfetiri verfzte Xidove, aliti Cfifute; prililke rádi: Saducce (x) Farifée (y) Samaritáne (z) Effenufe (aa) koi fzada fzvi pogerdyuju fzvétú Troiczu, kojojfzufe lzítári Xidovi klányali, govorechi: A A A Gofzpodine Boxe Jer. 14.v.13. Ezech 4.v.14. Joel 1.v.25. i nazivalifzu nyu ovijm ricfma: Abrahamov Bogh, Ifakov Bogh, Jakovlyev Bogh. Tob. 7.v.15.

<p><hi rend="italic">Peti pút</hi>Náchiches meghu kerftyani mloge razlicfite odmetnieke, koi taje <!-- 21. STRANICA -->
<pb n="21" facs="0022.jpg"/>
fzvetu Troiczu, takovi jeztu: Ariáni, Sabelliani, Cerintani, Ebionite, Macedoniáni, Apollinári, Eutychefiáni, Antitrinitani, Unitariani, Origeniftae i Affreani Oczipniczi. Zakona ovezi odmetnigá, tajúchij fzvétu Troiczu, premdafzufe iztribili i digli, nifanemanye po Macfarfzkoi, Polyáfzkoi, i po Erdelyu koi gdi gdi poofztajalifzu izopirczi nyini i bokluftine; iz megyu koi jedni fzina Boxiegai Bogom taje; jedni Duha fzvetóga; jedni ocza, fzina, i fzvetoga Duha tri Boga razlicfita kazuju; jedni ocza, fzina i Duha Szvetóga, za jednogh kipa aliti lzobfta Boxánftvenogh izpovidaju. Jedni Viruju daje otacz vechi kip, fzin manyi. Duh fzvetu nájmanyi. Schizmatici Raczi, Rufugáczí, Molquályi i Perczi: tajuch izhodenye Duha fzvétogh od Boga fzina mloge od fzvetoga Troitzta, fzrampotne riclí, fzvi rafávfi, glágoľye. Od oľztáli odmetniga, po

<!-- 22. STRANICA -->
<pb n="22" facs="0023.jpg"/>
Naclárskeci, (ki právogha nauka neche da terpi, nego po fzvojoi voli, fzebika Meftrve Kupi, i cfujénye fzvoje odvrátivfi od právde, nagonétke fze obrachaju) (cc) néchemo ovde govorit, nego fzvetu i fzlávnu Troiczu neprifztcancè molimo, da ij profzvititi, i profzvitlyeni po Viri právoi, fznamí za jedno, pravò da fálé i fzlavé fzvetu Troiczu.

<p><hi rend="italic">Sefzti pút</hi>u Rimfzkoi fzvetoj Majki Czerqui, navlatfztitò u Zemlyi náľfoi Apoftolfzkoj, o goleme xalofzti! ftaije naiprià Naucsni, koi od fzvetoga Troitzta, malò, já i nifta neznadú; kroz neznánozt fzvoju fzvetu Troiczu nitti fálé niti fzlavé. Drugò: ftaije uczeni, koi prem dafzu, po Viri, fzvetu Troiczu poznali, nifanemanyè nyu niti fále ni fzlavé, nego volé fzluxiti fztvorényu, negoli fztvoritelyu Bogu fzvojmú. Trechè: ftaije krotki i Viri, koi prem da náľztojé sluxiti Bogu, nifane manyé fzvétú Troiczu Angyeolfzkimii falenyj ne fzlavé.

<!-- 23. STRANICA -->
<pb n="23" facs="0024.jpg"/>
Rádtoga, da fzveta Troicza, fzvágdi, á navlazitò u náľfoi, s' mlogii Odmetniczii, napunyenoí Zemlyi, od kerfhána Viri, vazda, nohom i danyóm, neprifztcancè, pofályena i profzlavlyena bude, Verná Kralyevfzka Macfarszka Curia: tojezt: Verna i prifzvitla feptem Viráfzka, i promolvna Krályévška, fzudfzke Table, po Ifzufzovv porodgyenyu, lita 1725. drugé Nedillyé Mifzeeza Rújna, ú dánafnyoi Czerqui Druftva Ifzufzovogh s' velikim Ceremoniami, na rázefirénye fzláve fzvetóga Troitzta, na fzpafzénye mloghim Dufami, na pomiroványe, blazentvo i napridak Zemlye náľfe, ovu fzvetu Congregatiu podigli jeztu; u cfíu Knyigu po Ifzufzovim porodgyényu, lita 1727. fznamí fzebe upifzali jeztu. Náiprie Priuzvifeni VI. Carolus Rimfzki Czefzar, I okrunyeni Kralý nas, i priuzvifena Kralyicza Gofzpoja naľla. II. put, Mlogá fzvitlá

<!-- 24. STRANICA -->
<pb n="24" facs="0025.jpg"/>
Gofzpada Czerkovna; fzvitovna, mlogi Nemefczí, aliti plemeniti Gofzpodári. III. put iz megyu ochenfzkoge púka nikoliko hillyád. Kojé, fzveta Troicza fzvákím tilefzním i Duhovním dobrom da blagofzovi, jofť na ovome fzvitu, á na drugom fzvitu da ij obogati vikovifnyom fzlavom i fzpafzényem.

<p>(a) Math. 22.v.14. (b) 4. Efd. 8.v.3. (c) Ibidem cap. 9.v.15. (d) Phil. 3.v.19. (e) Pfal. 13.v.1. (f) Job. 21.v.15. (g) Malath. 3.v.14. (h) Sap. 2.v.6. (i) Sap. 13.v.2. (k) Rom. 1.v.23. (l) Pfal. 105. v. 37. (m) 1. Reg. 5.v.1. (n) Iev. 18.v.21. (o) 3. Reg. II.v.6. (p) Jud. 6.v.6. (q) 3 Reg. 16.v.31. (r) 4. Reg. 19.n.37. (f) Sap. 14.v.17 (t) Antiqu. Hift. (u) Dioph. Hift. (x) Dan. 3.v.1. (y) Math. 22.v.23 (z) Act. 15.v.5 (aa) 4. Reg. 17.v.29. (bb) Math. 14.v.6 (cc) 2. Timot. 4.3.

</div3>

</div2>

<!-- 25. STRANICA -->
<pb n="25" facs="0026.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">
<figure>
<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
<head>DRUGO POGLAVJE.</head>

<p>Od Angyeofzke kronicze fsvetoga Troifztva.</p>

<div type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-02-01">
<head><hi rend="center">§. I.</hi>
Stoje ova fsvete TroiczéAngyeofzka kronicza?
</hi></head>

<p>Ovo nie drugo, nego ná fsvétie Boxie profzlavlýene s kojim Angyeli, na nebu fsvetu Troiczu fzlavé, neprifzanczé nohom i danyóm (a) govoréchi, Szvét, Szvét, Szvét

<!-- 26. STRANICA -->
<pb n="26" facs="0027.jpg"/>
Gofzpodin Bogh Sabaoth, puna jezft czila Zemlya fzlávom nyegovom. (b) Blágozov i fsvitloftz, i mudroftz, i zafálnofzt, pofténye i jákofi Bogu nálfému uvike vikom Amen. (c) Zato ova fsvetogh Troifztva kronicza imenujefze kronicza Angyeofzka, jer je polftala od Angyéla; i fzlóxena aliti fzafztavita jezft od Angyeofzkij profzlavlýena. Na to gledi, kedé Zajednó, jednákim fzerzem i úftzma (d) govorimo ovu Angyeofzku kroniczu, k Angyelomfze prilikujemo. (c)

<p>(a) Apoc. 4.v.8. (b) Ifa. 6.v.3. (c) Apo. 7.v.12. (d) Rom. 14.v.9. (c) Apoc. 22.p.5.
</p>

</div>

<div type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02-02">
<head><hi rend="center">§. II.</hi>
Kákoje ová Angyeozka kronicza od Angyel polftala?
</hi></head>

<p><hi>AN</hi>gyeli, u nebu, fsvetu Troiczu vidivfi s liczem u licze, (a) i nyu uzaimczé lyubiti, i ofzobitím nácninom fzlaviti, odma kako bife fztvoreni, pocséfe fsvetu Troiczu fzláviti, ovim nácninom: Serafini verhovni Angyeli rekofo: Szvét, Szvét, Szvét Gofzpodin Bogh Sabaoth &c. (d) á olftáli Angyeli za nyimá: Blagozou i fsvitloftz &c. (c) s koima profzlavlýenyi fsveta Troicza fzlavifze od Angyéla, neprifzanczé nohom i danyóm (f) od pocséla fsvita, i uvike vikom. Odávdeje poznat kolikoje dávnafnyá; fzlávna, i prid Bogom drága ova fsvete Troicze kronicza Angyeofzka.

<p><hi rend="italic">(a) Cor. 13.v.12. (b) S. Aug. lib. de Trinit. cap. 3. (c) Ibidem. (d) Ifai. 6.v.3.
(e) Apoc. 7.v.13. (f) Apoc. 4.v.8.</hi>

<p>
<figure>
<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>

</div>

<!-- 28. STRANICA -->
<pb n="28" facs="0029.jpg"/>
<div type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-02-03">
<head><hi rend="center">§. III.</hi>
Kákoje ova Angyeofzka kronicza iz neba, knami dosla?
</hi></head>

<p><hi>N</hi>ajprie Ifaia Prorok u sztarome Zekonu (a) á <persName key="PN17" ref="context.xml#PN17">fsveti Ivan Evangelifita</persName> u novom Zákonu (b) cfujuchi kavvim nácninom Angyeli fzlave fsvetu Troiczu Angyeofzkimi profzlavlýenyi, obiávine lyudma. Odovud, iz megyu lyudii, ftaije god odrégyenii na vicfnyi xivot (c) kako obráni fzdovoi, (d) uztopczé pocséfe fzlaviti fsvetu Troiczu: Ovakó fzvaki bogovetni dán, fzlavlýáfe nyu Daniel po tripot (e) <persName key="PN11" ref="context.xml#PN11">fsveti David</persName> fzedam puti (f) fsveti macháirion 48. puti. (g) <persName key="PN23" ref="context.xml#PN23">fsvéti Bártol Aboftol</persName>, i fsvéta Divicza Márta 200. puti. (h) fsvéti Pávao pufztinyák 300. puti. (i) fsveti Egidio i filveria 10000.

<!-- 29. STRANICA -->
<pb n="29" facs="0030.jpg"/>
puti.(k) á fsveta Maria Mandálina, takóje u pufztinyi fzlávila fsvetu Troiczu, daje fzvaki dán, po fzedam púti u Air gore dignuta. (l) odvisé fsveti Auguftin tolikoje fzlavio fsvetu Troiczu u fsvom xivotu, dá i pofzle fzmerti, fzerce nyegovo (kojenoje Angyeo nyegov fztraxanin, po fzmarti fsvétoga Auguftiga, u jednóme bífztróme fztaklu poklonio Sigisbertu Biskupu Lugdunskomu) fzvake godine vefzeló igrá po váfzdugi dán na dán fsvetoga Troifztva; i koligogod púti tkogod govori prid nyim, jali Angyeofzka profzlavlýena, jali fzpoméne ime fsvetoga Troifztva, jali pofztavi pored nyegá knyigu onu, kojuje fsveti Auguftin pífzao od fsvétoga Troifztva; A gdfíze derxi fzerce fsvétogh Auguftina onde nemore dochi nikakav poganin, jali odmetnik, i ako ukrádom i nyigye, ú ti nia napriko umre.

<p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Apoftoli, Krozi promo

<!-- 30. STRANICA -->

<pb n="30" facs="0031.jpg"/>

trivfi dofztojánftvo fzlavé Angyeofzské. fžvétu Troiczu fzlavili jefzu, ne fžamo Angyeozskimi profžlávlyenyij, negofžu joft Angyeofzkoj fžlavi pridáli ovo Apoftoloszko profžlávlyénye Szlava Ocz, i fžinu, i Duhu fžvetome, (n) Koima rieľma, u fžaboru Niceifzkomu, fžvéta Májka Czerqva, pridade ová fžlova: Kako u pocsélu bi, i fžadá, i vazda, i uvike vikom Amen. (o) Koim Angyeozskim i Apoftolzkim profžlávlyenyém, fžvi Kerľchani fžlávili jefžu fžvagdi fžvétú Troiczu, za tri fžtotine godiná. Potim, za Ifžukerfztovim porogyényém lita 324. U AEgytu, u grádu Alexandriiskomu, Arius, fža fžvoimi Uefeniczi, Zabludéché Duhve, i Diávolľzke Náuke fžlufajuch, po liczomirftvu, las izrekávfi (p) Zatája fžvetu Troiczu, i toliko privari fžvita ovogh, daje fžav fžvit fžamóga fžebé Arianom fšinio (q)

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi>Radi fžlave, i pofténya

<!-- 31. STRANICA -->

<pb n="31" facs="0032.jpg"/>

fžvétóga Troifžtva, po Arij i drugih odmetniká, ukinute, i priľztale, fžvéta Troicza fžvoju fžlavu i pofténye s'mlogimi cfudéľzami opetdixe i ponovi. Pervi put po Ifžukerfztovom porogyényu, lita 446. u Czarigrádu, tolíkofzeje Zemlya tráľzla, daľzve pod Grádom neprifžtanczé tako nihala, Kako Móre, kad velike talaľze dixe, pedefzet i fžedá Kúli oborileľzejefžu i fžvi domovi.

</p>

<p>Toga ráni Theodofius Czeľzar, i Proclus Biskup, s Púkom zajednó, u pollye odbegávfi kade poľzli mlogiľ molitává diczu vodechi ú proceľlinu hodife, gdi jedno malano Ditencze na nyih, ocľi bih vgrablieno ú nebo od onud po Angyeozskoi kripofžti, kadľze povráti, drugo ne recfe, nego iľžtó na nebu cfujenu Angyeozszku fžlavu: Szvet, fžvet, fžvet & amp;c. Koju fžlavu kako izgovori, tē cfasz i umri. Czeľzar i Biskup, iz ovoga Boxiega cfuda razumife, da Angyeozskom fžlavom vallyádé nyima fžlaviti fžvetu Troizu,

<!-- 32. STRANICA -->

<pb n="32" facs="0033.jpg"/>

ako xeľe izbavitifze iz onolíkogh pogibéľlya; kako Angeozskim profžlávlyenyém pocféfe fáľiti fžvétu Troiczu, taki priľztade i u Grádu tréľnya Zemlye, i kuga megy lyudma- To promotrivfi, poszli toga ú kerľfánzkoj Zemlyi, i po drugi Dexava, púk szlavlyáfe fžvétu Troiczu Angyeofzkmii profžlavlyenyii. (r) Drugi pút, po Ifžukerfztovom porodyényu lita 566. Radegundis Kráľyicza, Elcfiľu fžvógh poszla k Czeľzaru, koi za 40. nochi, i 40 daná, od veliki vitrová i gólemogh talaľza, na móru nikudľze niľzu mogli ganuti. Poľzli nyiné mlogé molitvé, jedan bili golúb, lágyu, ú kojoj bíau, tripub oľeti, á fžzoti zimľzeje jávľyalo da fžvetu Troiczu fáľé, ako xeľe od pogibéľlya, daľze opofžté, kakoje fáľit pocféfe i závit ucfinife, dachie fžvude gláľzit i cfí(n)it fžlávú fžveté Troicze, takifze móre utifí, radi toga kade zdravó i mimó, fžrechni, doma fžtígoľe, fžla

<!-- 33. STRANICA -->

<pb n="33" facs="0034.jpg"/>

vu i pofténye fžvetóga Troifžtva fžvude jefžu gláľzili. (s) Trechi pút, po Ifžukerfztovom porodyényu lita 1068. Gottifredus Princip od Lotharingie, fža fžtó hillyádmii kogniczii, i feľzt fžtotin hillyádmii Picľzii, Kerľchánzskimi Voiniczi fžvu Antiochii od Pogána otte, i u nyoi od nebrojeni Pogána obuzet bi; od velikogh gládá vojnikie fžvoje pogubi, s nikolíkii nejáki i ofztade, hotiľufifze s Poganiľ udarit, pri boja, kako fžvetu Troiczu Angyeofzkmii profžlavlyenyii fáľiti fžtade, taki odma na nyih ocľi gledi, tri Mulke glave iz neba na pomoch dógyofe, i fnyima zajednó protivá Pogani takofžufze bili, daje iz megyu Turáká fžtó hillyádá palo, á ofžtalifzu odbigli. Kerľfanzski Voiniczi oni neja ki, ofžtadofe fžvi na broju, nitko od nyi nepogibe. (t) Cfetverti pút, kade Turcí, i odmetniczi fžvetu Rimľzku Apoftolsku Czerqvu ofzobitím nácfinom fža fžvi fžráná prgonit pocféfe,

<!-- 34. STRANICA -->

<pb n="34" facs="0035.jpg"/>

onde Rimľzki Pápa, peti Pavao, kakono fžvete Májké Czerqué prvi i verhovni Paľztir, hotivfi Poganom i Odmetnikom, s Boxiom pomochu, fžuprot fžtat, i Pogane fža fžvima odmetniczi iztribit, u Rimu digao jefzt Congregatiu fžvétóga Troifžtva, cfíu pomoch i dobrotu promotrivfi Kerľchani, po mlogi miľzti digofe ovu fžvétogh Troifžrva Congregatiu. Otud i mi u dobrom uffányu joľzmo, dache i u náľoj. Macľarszkoj Zemlyi Czerkovna i fžvitovnyá Zemalyszka Gofžpoda, Duhovni Paľztiri, i fžvi koi duhovno fžpaľžénye zaktivaju národí, kakono obráni fžinoví Boxij, u Knyigu ové Congregatie od fžvetogh Troifžtva, fžami fžebé datti upiľzat, i buduch upiľžáni, poľžvi Miľzti, gdi fžtoje, fžvude dignut hochie ovu fžvetogh Troifžva Congregatiu. Naľtoi fžveta i fžlávna Troicza pomogla. Ondache ova naľla Zemlya proczvitat: Rajemchefze fžatvorit, kade lyudi, po

<!-- 35. STRANICA -->

<pb n="35" facs="0036.jpg"/>

fžvi miľzti, gdi fžtoje, s jednim fžerczem, jednom vollyom prvi réd fžvetu Troiczu fáľiti budu s' Angyeofzkom Kroniczom; Drugi réd, ovo fžveto profžlavlyénye hochie fžvudé cfiriti: trechi réd, na fžirote, potribnikie, i boleľtnike dobru fžtarofzt hochie imati.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Ifá. 6.v.3. (b) Apoc. 4.v.8. (c) Act. 13.v.48. (d) 2. Tim. 2.v.21. (e) Dan. 6.v.13. (f) Pfáľ. 118.v.164. (g) Pa'ed. Hil. cap. 19. (h) Mar. lib. v. 1. (i) Sozom. lib. 6.29. (k) Lud. de Aug. 1.6. (l) in Vita S. Maria (m) Vita S. Ang. (n) Litur. S. Jacobi (o) Conc. Valenfé. (p) 1. Tim. 4.v.1. (q) Conc. Nicaen. (r) Niceph. l. 14. cap. 46. (s) Baron. tom. 7. ad Annum 566. (t) Paulus AEmil. lib. 4. Hiľt.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-02-04">

<head><hi rend="center">§. IV.

U cfmú lztoi, i kakofze govori ova Angyeofzka krunicza?
</hi></head>

<p><hi>U</hi>Trima defzetinami lztoi, i ovako fze govori: Pervi put govorifze

<!-- 36. STRANICA -->

<pb n="36" facs="0037.jpg"/>

Virováye Apoftolszko, tojefzt: Virujem u jedinoga Boga otza fzvemoguchiéga & c. fzve dokraja. Drugi pút, za Viroványem govorifze Angyeofzka popivka: Blagofzov i fzvitlofzt, i mudrofzt i zafálnofzt, poštenye i jakofzt Bogu nallemu uvike vikom Amen. I zatim: Ocfé nás koi jefzi na nebéfzi & c. fzve dokraja. Pofzli ocenáfá, opet Angyeofzka popivka: Blagofzov i fzvitlofzt. & c. Pofzli ovoga, defzet puti za fzebiczé govorefze Angyeofzke i Apoftolfzke fále, fzvet, fzvet, fzvet, Gofzpodin Bogh Sabaoth, punaje fzva Zemlya fálom nyegovom. Szlava Otzu i Szimiu i Duhu fzvetomu, kako ú pocfelu bi, i fzad, i uvike vikom Amen. Trechi pút, druga i trechia defzetina opét s ovimfze nácfinom govori: Blágofozov i fzvitlofzt & c. I zatim: Ocfé nás. & c. pofzli nyega: Blágofozov i fzvitlofzt & c. i defzet puti: Szvet, fzvet, fzvét Gofzpodin Bogh Sabaoth & c. fzlava otzu i fzinu, i Duhu fzvetóme & c. Cfetverti pút, pofzli tre

<!-- 37. STRANICA -->

<pb n="37" facs="0038.jpg"/>

chie de fzetiné, govori fze: <hi rend="italic">Zdrava Maria, Kcheri Boga otza, Majho Boga fzina; Zarucfnicze Duha fzvetogh, Kralyiczko Neba i Zemlyé, Gofzpojzo fzvakogh fztvorénaya, Gofzpodin fztobom, blazena ti jefzi megyu xenami. & c.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-02-05">

<head><hi rend="center">§. V.</head>

Sto zlamaju ove Angyeofzke i Apoftolfzke fále?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aiprié: po ovimá trima ricfmi: Szvét, fzvét, fzvét, zlamenujefze u jednomu xivujuchemu Boxánfztvu, tri nerazdillyena kipa, aliti fzobftva Boxánfzteena, tojefzt: otacz, fzin i Dúh fzveti. Otud ove tri ricfi: Szvét, fzvét, fzvét govorechi, ne fzámo fálimo tri kipa Boxánfztvena, nego zajedno i izpovidámo, da kakogodje Otacz u kipu fzvomu fzvét, brezkrajan, vicfnyi lip, mudar, jáki & c. i u fzvakome dilu fzvómu pravedan, do

<!-- 38. STRANICA -->

<pb n="38" facs="0039.jpg"/>

bar, milofztiv & c. takávje i fzin, takav i Dúh fzveti.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi réd,</hi>ová rics Xudijzcki Sabbaoth Dalmatinszki Mloxina Boga naléga ime jefzt, koimfze imenom u fztarome zákonu dvifztotni puti imenuje. Otud ovu rics Mloxina izrekávfi, jávlyámo, da nás u trima kipovi budúchi Bogh, fzváké mloxiné, tojefzt, fzvakogh fztvorénaya Bogh jefzt. Trechi réd; po ovima ricfmi: Gofzpodin Bogh, zlamenujé fze, dá fzu tri kipa Boxánfztvena ifztom, a jedán Gofzpodin, jedna Boxánfztvena Nárav, vollya, jedna fzvétolft, jedna lipota, jedna dobrotá, jedna mudrofzt, jedno Boxánfztvo. Otud Angyeli, tri kipa Boxánfztvena fálechi, i tripút rekávfi, Szvét, fzvét, fzvét, ne vele tripút Gofzpodin Bogh, niti Gofzpodá Bogovi, nego cigli jedán pút, jednogh Gofzpodina, jednogh Boga imenuju, jávlyajúchi dá fzu tri kipa Boxánfztvena ifztom jedán jedini Gofzpodin, i jedán Bogh.

</p>

<!-- 39. STRANICA -->

<pb n="39" facs="0040.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cfetvérti réd,</hi>ove ricfi: puna jefzt fzva Zemlya fzlavom nyegovom, zlamenuju da fzveto i fzlávno Troifztvo, po fzvomu Boxánfztvenom bichu, vazda, fzvagdí, u fzvakom fztvorényu jefzt, i ü nyemu fzvako fztvorenye xivi, micfeno jefzt, i nyemu, u fzvakom fztvorényu fzlava jefzt.

</p>

<p><hi rend="italic">Péti réd,</hi>Po ovoi Angyeofzkoj popivki: Blagofzov i fztlofzt & c. Naiprié dájemofze fzvétome Troifztvu, gdi brezkrájno i vikovicfuye Boxénfztvo, fzvétolft, lipotu, dobrotu, blexenfztvo, & c. imáde. Drugi réd, uzdfufuch xelimo, da ove Boxánfztvene brezkrájne dobrote u nyemu vazda uvike vikom ofztanu. Trechi réd, zaktivámo dá fze, na ove Boxánfztvene brezkrájne dobrote glédi, fzvétó Troifztvo fzlavi, od fzvakogh fztvorénaya, uvike vikom.

</p>

<p><hi rend="italic">Sefzti réd,</hi>s ovom Apoftolzkom fálom: fzlava otzu, i fzinu, i Duhu fzvetóme, fálu uzdá jemo fzvetóme Tro

<!-- 40. STRANICA -->

<pb n="40" facs="0041.jpg"/>

ifztvu, gdi nálzje fztvorio, odkupio, pofzvétio, xivit, cfíni, derxi, Kreche, odívá, csúvá, ucí, tilefznim i Duhovnim nácfinom ráni, i megyu fzinove fzvoie obraojefzt.

</p>

<p><hi rend="italic">Szédmi réd:</hi>Ovimá ricfmá: Kako u pocfélu bi, i fzad, i vazda, i uvike vikom. Amen. Zlamenujefze da fzveto Troifztvo dvo fztroku fzlavu imáde. Perva jefzt ne fztvorena; brezkrájna, fzkjojom tri Boxánfztvena kipa, odvika, vazda, i fzad, i uvike vikom fzlavé fzami fzebe, ovim nácfinom. Otacz vidéchi u fzinu i u Duhu fzvetome, brezkráinu Boxánfztvenu

dobrotu, fzlavi fzlina i fzlvetóga Duha. Szin opét vidivlí onu ifztu brezkráinu Boxánfztvenu Dobrotu u Oczu i u fzlvetóme Duhu, fzlavi Otza i fzlvetoga Duha Dúh fzlvetí opét vidivlí onu ifztu brezkrájnu Boxánfztvenu dobrótu u otzu i fzinu, fzlavi otza i fzlina.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugá</hi>fzlvetogh Troifztva, fzlava, jeftz fzlvtvorena i brezkráinó nixa, <!-- 41. STRANICA -->

<pb n="41" facs="0042.jpg"/>

skojomfze fzlavi od fzlviu fzlvtvorényiá; i ová fzlvtvorena fzlava opét je dvoftztruca. Perva, kada fzlvtvorénye nyega fzlavi fzlamo zarad nyega ifztogh, na nyegovu brezkrájnu dobrotu gledí; tojeftz, kada nyega fáli, fzlamo ifztom kroz to gdi u nyemu jeftz brezkrájna lipota, jali dobrotu, jali fzlvetóftz &c. Drugá fzlvtvorena fzlava jeftz, Kada fzlvtvorénye fzlavi fzlveto Troifztvo, za fzlvoju horifzt, tojeftz: Kadé nyegá fáli zató, gdie nyega fzlveto Troifztvo fzlvtvorilo, odkupilo, derxi, bogátogh cfíni &c. I obechialo jeftz nyemu, Rajfzku fzlavu. Ova druga fzlvtvorena fzlava, prem daje prid Bogom mila i dofztójna, ali mlogoje milia ona perva fzlvtvorena fzlava: jer cfóvik kolikogod puti fzlvetó Troifztvo, zarad nyega ifztoga fzlavi, za nyegovu brezkrájnu Bovanfztvenu dobrotu, onoliko púti opraftajufze nyemu fzlvi kolíki grízi nyegoví fzlve ono pokáránye i kaftiga, koje bífe zafzlúxio

<!-- 42. STRANICA -->

<pb n="42" facs="0043.jpg"/>

fzlvoijm griami. Otud mi, kadé s Angyeofzkom kruniczom fzlavimo fzlvetó Troifztvo, fzlavimo nyegá ne fzlamo na korifzt nafú, nego na nyegovu Boxánfztvenu dobrotu gledimo i xelimo (daje mogúche) pézkrájnom Boxánfztvenom fzlavom fzlavití, kakonofze fzlavé Boxánfztveni kipoví megyu fzlzobom.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

</div2>

<!-- 43. STRANICA -->

<pb n="43" facs="0044.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03">

<figure>

<graphic url="pics/graphic5.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>TRECHE POGLAVIE.</head>

<p>Od opproftényaâ ové Congregaczié fzlvetóga Troifztva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-03-01">

<head><hi rend="center">§. I.</hi></p>

Kakva opproftényaâ jeftz u ovoí fzlvetój Congregaczi?

</hi></head>

<p><hi>X</hi>III. Benedicto fzlvetí Rimfzki Pápa, po Ifzuckerfztvome porodgyé

<!-- 44. STRANICA -->

<pb n="44" facs="0045.jpg"/>

nyu, lita 1726. 5ti dán mífzécza Trávna Aprila, ovoj fzlvetoi Congregatij trofztruco opprofténye na viké dade; Naipervo: Od fzlviu griha opprofténye. Drugi pút: opprofténye, koje traje za fzedam godina, zajedno s Cfeterdefzniczami opproftényi. Trechi pút: opprofténye od felfzdelfzét dáná.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-03-02">

<head><hi rend="center">§. II.</hi></p>

Na ftofzu ovaâ opproftényaâ?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipriè: od fzlviu grihá opprofténye, na to jeftz, dafze s ovim Vrimenito pokáránye i kaftiga s grióm zafzlúyena fzlvim opproftzi: Jer Bogh prem da, po ifzpvovídi i pokori, opraftá grihe cfóvikú, i vicfnju kaftigu s grióm zaslúxenu, od fzlamoga milofzferdgya fzlvoaga, na Ifzuckerfztova dofztójánftva gledéch (a) níftanema

<!-- 45. STRANICA -->

<pb n="45" facs="0046.jpg"/>

nye Vrimenito pokáránye ne opraftá, negoga do Vrimena kárájuch ofíniva. Na Prilikú: Prem da bífe opproftzio grihe <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adamu</persName> (b) <persName key="PN11" ref="context.xml#PN11">Davidu</persName> (c) Marij Moyfíevoj fzfzfztri (d) u pufztinyi mermlyajuchiém Xudíom (e) Moyfíi i Aaronu (f) níftanemanyé Vrimenitím pokárányem ocfu <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adama</persName> (g) <persName

key="PN11" ref="context.xml#PN11">Davida</persName> (h) Mariu (i) Xudie (k) Moyfiu i Aarona (l) Otud prem da Bogh opproftzi grihe Petru (m) Mandalini (n) nifanemanyè i Petar i Mandalina mucfnu pokoru u fzvem Xivotu derxafe (o) ifztom da bi ij Bogh Vrimentim pokarányem ne ofinuo. Zato, poklem Bogh opráftaiuch Cfóviku grihe, i grihom zafzluxeno vicfnye pokarányei ne opráftá Vrimentu kaftigu, nego nyega, jali na ovome fzvitu, jali po fzmerti, u Purgaiorii ofsfibi (p) potrbno je da cfóvik zadovolynofzt ucfini Bogu za ovo Vrimentu pokaránye fzvoje. A odkudeche cfóvih zadovolznofzt ucfi

<!-- 46. STRANICA -->
<pb n="46" facs="0047.jpg"/>

nit, za ovo fzvoje Vrimentu pokaránye? jeda fzvoimi dofztojanfzti; tojeftz mucfnom pokorom fzvjom? tefkò. Odkudcke dakle lákfé? Iz blága fzveté Májké Czerqué, tojeftz iz dofztojánfzti i zadovolynofzti Ifzuckerfztovií, Divicze Marié, imlogií ofztaíi nebrojenij fzvetií, kojaá dofztojanfztvá, i zadovolynofzti u fzvetoí Majki Czerqui, kakono u blagodivnom Domu, fzlóxena fzrojé. Ali kakoche cfóvik zadovolynofzt ucfinít s ovim fzlóxenim blágom fzkupim? jedali moxe fzvjom vláfzchiu iz ovoga blága ftogod izvadit, i dat Bogu za fzebe? Ni po koi nácfín. Jer Gofzpodin Ifzuckerfzt fzamò ifztom <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">fzvetome Petru</persName>, i nyegovim Námfzfztnikom, kakonofzveté Májké Czerqué verhovnijm Pafztirom, pridade od Doma nyegovogh blagodivnogh klyucfeve (q) otud dakle Rimfzki Papa, kakono Námfzfztník <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">fzvetóga Petra</persName>, i verhovni Pafztiir- Czerkovni, iz blága Czerkovnóga

<!-- 47. STRANICA -->
<pb n="47" facs="0048.jpg"/>

daje od fzvju griha opprofténye, da Cfóvik po ovomu, zadovolynofzt ucfini Bogu za Vrimentu pokaránye fzvoje.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút.</hi>Opprofténye za fzedam godiná; i za fefztdcfzet dáná, na tojeftz, da pognymá Bogh Cfóvikú opproftzi onu mucfnu pokoru, kojubimu vallyalo podnéti po fztárom obicfáju i fztúdu fzveté Májke Czerque, za fzedam godifftá, jali za fefztdcfzé dáná. Kakò u dávnasnye Vrime, za jedán fzmertni grih, po fztudu Czerkovnomu, za cfzet, za dvajefzt godiffta pokoru derxáli jeftzu Kerftiani ali poklem fzade, na izhodku fzvita, oládila fzejeftze lyubav, á zlochía fzeje razisla, nahodefze onakovi lyúdi, koima, akobi vallyalo po Czerkovnom fztudu terpiti, nebi íjm ni hillyadu godiná dofzti bilo. Zato za ovake godifnye brojeve, fzluxe ovakáa opproftényáa. Po opproftényu cfeterdefzéto bífze od one pokore, koju

<!-- 48. STRANICA -->
<pb n="48" facs="0049.jpg"/>
bi imali podneftzi, po fztudu Czerkvenome.

<p><hi rend="italic">(a) Rom. 3.v.24. (b) Sap. 10.v.2. (c) 2. Reg. 12.v.13. (d) Num. 12.v.14. (e) 14.v.29. (f) Num. 12.v.24. (g) Gen. 3.v.19. (h) 2. Reg. 12.v.1. (i) Num. 12.v.15. (k) Num. 14.v.23. (l) Deut. 32.v.48. (m) Luc. 22.v.61. (n) Math. 19.v.5. (o) Vita S. Petri, & Mar. (p) Matth. 13.v.34. (q) Math. 16.v.19.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03-03">

<head><hi rend="center">§. III.</hi></head>

Kadé i Kakvim nácfínom dobivaju ovaá opproftényáa, u ovoj Congregaczij buduchii Virmí?</div3>
Od fzvju griká puno opprofténye do bivaju.
</div3>

<p><hi>N</hi>Aipriè oni dán kadfze upífu, ako oni dán pervò izpovidivíftze, poboxnò uxivaju fzveto i fzlávno Tilo i Kerv Ifzuckerztovu. <hi rend="italic">Drugi pút,</hi> na cfaft od fzmerti, ako izpovidivíftze

<!-- 49. STRANICA -->
<pb n="49" facs="0050.jpg"/>

Ifzuckerfztovo Tilo uxivaju, jali ako to nemore bitt, ifztom pokornim, kroz grihe, pokajányem, Ifzufzovo ime, ufztfmi fpménu i jali akobi i to nemoglo bitt, u fzerctu to fzveto ime uzimádu, i na pomoch zovu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút:</hi>Szváké godiné na dán Nedelyni fzvetóga Troifzftva, na dán Zacsécha Blaxené Diviczé Mariae, na málu Gofzpoinu, na dán od Navífténya blaxené Gofzpe; na veliku Gofzpoinu. Takogyer na dán fzvetóga fztipána králya; fzvetóga Imré Duke; Lojola fzvetogh Ignaczié; Xaverie zvetogh Franceska; i Borgié fzvetóga Franceska, ako na ove dnevé izpovidivíftze, i Ifzuckerfztovo fzveto Tilo primiví, Budmíszku Druftva Ifzufzovogh Czerquv pohoditi budu, i u nyoi ftogoditfze uzmolé za jedinfzftvo megyu Poglaviczam Kerfchánszkim; za iztriblýénye odmetnikov, i za uzvisénye fzveté Májké Czerque.

</p>

</div3>

<!-- 50. STRANICA -->
<pb n="50" facs="0051.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-03-04">

<head><hi rend="italic">Opprofténye za fzedam godina, S. Cfeterdefzetniczom zajedno dobivaju fzváké godine.</hi></head>

<p><hi>P</hi>Ervi pút, treché Nedilyé po Vodokerfchu. Drugi pút, treché nedilyé korizmé. Trechi pút, treché nedilye po Ufzkerfzu. 4ti pút, drugé Nedilye Mízfécza Rujna, ako na ove dnevé izpovidivíftze, i fzveto Ifzuckerfztovo Tilo primiví, Budmíszku Druftva Ifzufzovogh

dávnaľny Czerqvu, pohoditi budu, i  nyo i ftogodirfze uzmol, za jedinfztvo megyu Poglaviczam Kerfchnfzkim; za iztriblynye Odmetnikov, i za uzvifnye fzvete Mjk Czerqu.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-03-05">
<head><hi rend="italic">Opproftny za ffztdefzet dn dobi v fzvaki.</hi></head>

<p><hi>P</hi>Ervi pt; Szvke Nedillye, i kolikogod puti dogy na Mifzu fzv

<!-- 51. STRANICA -->
<pb n="51" facs="0052.jpg"/>

t Congregczie. <hi rend="italic">Drugi pt:</hi> Kolikogod pti Angyeofzku Kroniczu zajedno govori s ofztlom Brchom. Trechi pt: Kolikogodfzputi potruďi na Proceffion fzvt Congregczi, jli na drugu Boxiu fzlusbu nyeizinu. IV. pt: Kolikogod puti u ime fzvtga Troifztva, jli gldnogh narni jli xdnogh napoi, akoche ifztom i s jednim napitkom friske i bifztre vodicze, jli golgh zaod, jli fzfufnya ofzlobodi, jli bolefztogh nagled, jli putniku konak d, jli Ubogu lemofynu pruxi. V. pt: Kolikogod puti megyu onakvima koifzufe polzvagyal, i lipofze ne glde, mir ucfini, jli po fzebi, jli podrugme. VI. pt: Kolikogod pti fze potruďi na pokopnye Brata koggod, jli i drugogh mertvogh Cfvika; jli ako to nemoxe bitti, pet ocfenfa, i pt Zdravi Mari, za nyegovu Dufu namini. VII. pt: Kolikogod pti fztogh i fzlavnogh oltr

<!-- 52. STRANICA -->
<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

fzkogh Sacramenta (kadfze u proceffionu, jli k bolefztniku nolzi) odprati, jli ako to nemoxe bitti, cziglo jednogh ocfenfa, i jednu Zdravu Mariu izgovori. VIII. puti: Kolikogod pti Odmetnika na Viru prvu, jli grifnogh na pokoruu, obrti, jli fze u razfirnyu Vir prav trudi, jli ako fto za Viru prvu trpi. IX. pt: Kolikogod pti praedik, jli drugogh koggod duhovnogk Nauka pomlyivo flufa. X. pt: Kolikogod pti fzvoju Dicficzu, jli kojegod gruge Neuke, na poboxne fztvari naucf, jli ako to od nyeg nemoxe bitti akoi j polye na nauk Kerfchnszki i Duhovni. XI. pt: Kolikogod pti zaradi Boxie lyubovi, koggod grifnika za grihe nyegove pokr, jli ako bi to bilo bezkorifzn neka Duhovnim, jli fzvitovnim Birovom dokxe. XII. pt: Koliko god pti, jli nevezelogh razvezfeli jli Brixnome dobro fzvitovnye d

<!-- 53. STRANICA -->
<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

de, jli u Tilefzni i Duhovni polzlovi, koggod pomogn. XIII. pt: Kolikogod pti fzamga fzebe, jli drugogh od griha, fte, pogibllya, nevollye fzaclfuv i obrni. XIV. pt: Kolikogodfze pti fzfvezerd trudi na kakvemagod polzlove ov fzvt Congregczi. XV. pt: Kolikogod puti Zlotvoru fzvomu opproft, jli oproftnye od nyeg, zai fte jlifze Bogu mol za nyeg, jli fnyime kojegod drugo dobro ucfini XVI. pt: Kolikogod pti Zl mifzli iz Uma fzvoga iztira, jli fze od koi fzvti i poboxni fztvri razmiflyv. XVII. pt: Kolikogod pti drugogh Cfvika; za neprikladne i grifne ricf pokr, jlifze od poboxni fztvri prid drugim, razgovr. XVIII. pt: Kolikogod pti fzvoju Duhovnu fzfvezft izkusv, grihe fzvoje placz i izpovid, Ifzkerfztovim fzetim Tilom Xivi, fzvete Knyige fti, jli kad fze fti, pomlyivo fzlus.

<!-- 54. STRANICA -->
<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

XIX. pt: Kolikogod pti, u Ime fzvtga Troifztva s koleni poboxn poklon ucfini, fza Zlamnym fzvtogh krixa prikerfzti i kakvmugod polzla i trda pocfme, ifztom da zlo nebudn. XX. pt? Kolikogod pti zaradi lybavi fzvtoga Troifztva,  cfemgod fzamga fzebe ponizi; druge po dofztjnfztvu poftuje drugimfze pokori, i poddd, prid drugim poftztidn fza fzobom vld, i dobru priliku dje drugim. XXI. pt: Kolikogod pti zaradi fzvtga Troifztva rad terpi, od drugi, kojegod laxlyivu fzumnyu, iz, dvnye, jli pokrnye, fteu, nenvidofzt, merfzkochu, i kojumugod drgo protivnu fztvr. XXII. pt: Kolikogod pti Zimu, Uruchinu, i Kakvumugod drgo nezgodu, jli bolfzt, jli fziromafstvo, i kakvogagod od Boga polzlanogh bicfca vezfel terpi. XXIII. pt: Kolikogod pti, tilefznom i Duhovnom po

<!-- 55. STRANICA -->
<pb n="55" facs="0056.jpg"/>

giblyu  nevolyi, u potribi, u hudnom fztnyu, fza fzfzvimfze ofzloni na Boxiu volyu. XXIV. pt: Kolikogod pti s drugim kojgod praviczu, jli milofzergy, jli umilynofzt, i kakvomugod drgo tilefzno i Duhovno dobro ucfini. XXV. pt: Kolikogod pti, od griha (na kgh najveckm fzebe prigntogh nhodi) uzderxi fzamg fzebe. XXV. pt: Kolikogod pti s poftzom, difzciplinom, s Cziliczom, i cfim mugod drgo fzvoje Tilo, zaradi Boga namucf. XXVII. pt: Kolikofzegod pti od fzvtga Troifztva razmiflyv, jlifze u nyegovoj Boxnfztvenoj dobroti nafzldgyuje, jli knyemu uzdne, jli nyega fzlavi, jli nyegovo poftnye firi, jli na razfirnye poftnya nyegovogh prilike, medulyicze & amp;c. cfiniti dje. XXVIII. pt: Kolikogod pti, u jutru,  podn, u vecfr fzvtga Troifztva Angyeofzkim profzlavlynym fli i pozdravly.

<!-- 56. STRANICA -->
<pb n="56" facs="0057.jpg"/>

XXIX. pt: Kolikogod pti, na poftnye fzvtoga Troifztva, u jutru, fzvoj fzvh mifzlyny, ricf, dil, terplyenye, prikx, i namini, i priko dn onamo derxi;  u vecfr fzvj fzfvezft izkusv i grihe xali. XXX. pt: Kolikogod pti ove fzvete Congregczi od fzvtga Troifztva Virne, primloxi i firi.

</p>
</figure>

<graphic url="pics/graphic6.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>

</div3>
</div2>
<!-- 57. STRANICA -->

<pb n="57" facs="0058.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-04">
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic7.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>
 </figure>
 <head>CSETVERTO POGLAVJE.</head>
 <p>Od Regulaa ové Congregácie Szvétóga Troifztva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIII-04-01">
 <head><hi rend="center">PERVA REGULÁ.</hi></div3>
 OD UPYZANYA.
 </hi></head>

<p><hi>D</hi>Alze xivi Bogh, na ovome fzvitu od fzvoj Virni, fiudé fáli, ú to ime, u ovo fzvéto i fzlavno Druftvo, fzvaki, koi Boga xivógh miluje, i Dufévno fpalzénye ifté, Kerfchanin, i Kerfchánka, Musko i Xenfzko, od kogámugod kolena, plemena, jezika, Réda, i Mifzta bio, báдавá, i brez pláché upifzatzé moxe fzvagda,

<!-- 58. STRANICA -->
 <pb n="58" facs="0059.jpg"/>
 návlaftitó na dán nedilyni fzvétóga Troifztva; Treché nedillyé po Vodokerfchu; Treché nedillyé korizmé; Treché nedillyé po ufzkerfzu; i drugé nedillyé Mifzécza Ruina. Otud na Duhovno Pafztirfztvo od Boga obráni Poftováni Plebánofí, Kakono na Duhovno fpalzénye Voditelyi, mogu i fzámi fzebe, i pod nyimá buduče Virne, fzvagda datti upifzat, ovim nácfinom: Peti pút: Rázgovetnò iztomaczéchi Virnim fzvoim, pod praedikom, odluku, fzverhu, i Regule, ovoga fzvétogk Druftva, nekajim napoménu da u ovo fzveto Druftvo dadu fzami fzebe upifzat. II. pút: Razumiví vollyu nyinu, neka javé Poftovánome oczu Praefefu, kolikoije, hoijfze upifzat zaktivaju. III. pút: Poftováni otacz Praefes, fzvakome Poftovánom Plebánofu onoliko pözfvécheni Czedulá imá pofzlati, kolikogod ije onde, kojifze zaktivaju upifzat u knyigu naféga fzvétogh Druftva.

</p>

</div3>
 <!-- 59. STRANICA -->
 <pb n="59" facs="0060.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIII-04-02">
 <head><hi rend="center">DRUGA REGULÁ.</hi></div3>
 Od Náredbé Upifzánya.
 </hi></head>

<p><hi>K</hi>Oigod zaktivá, fzamoga fzebé, u ovo fzvétó Druftvo datti upifzat, ili ovde, ili doma kod Poftovánogh Plébánufa fzvóga. I. pút. Izpovidivífzde od griháa, fzvéga Xivota, i fzvéto Tilo Boxié k fzebi primivífi, fza fzvim imádé fzamóga fzebé odlucít i pofzvetit na fzlavu fzvétóga Troifztva, i na razlírénye fzlavé nyegové, i na to imádé fzamogh fzebé Závitom zadúxit. II. pút. Szvoje kerfztno ime, i prizime imá upifzat, jali upifzati dat, megyu Virne. III. pút. Onde taki, iz fzúda, godifnyéga fzáata ukazujuchi jednu czedulu imá fzebi izvaditi, izdruge fzzráné, fzvoje ime neka upisé, jali upifzati dáde Ovim nácfinom i Poftováni Plébánofí fzvoje fzlífaocze imádú upifzáne ámò pofzlat Poftovánome Oczu Praefefu

<!-- 60. STRANICA -->
 <pb n="60" facs="0061.jpg"/>
 koicheij u Album, aliti ú knyigu Bratinfzku upifzat.
 </p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-04-03">
 <head><hi rend="center">TRECHA REGULÁ.</hi></div3>
 Od fzvakdafnye Falé.
 </hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem ovo fzveto Druftvo, na ovome fzvitu, prama odluké i fzvérhe fzvojé, duxno jefzt fzvetoga Troifztva fzvagda neprifzanczé fáiliti; uzti uzrok, koi fzegod u ovome fzvétom Druftvu náhodi imá dobro pámtit onogh fzáata godifuyéga, kogaje na czeduli 12. fzúda izvadio, Iermu vallyá, doklegod Xivujé, za oni czio fzáat, fzvaké godiné, fzvetoga Troifztva fáiliti, klecféchi poboxnò na koleni, i izgovoriví tri Angyeofzke kronicze, za buduče u ovom fzvetom Druftvu Virne, tojefzt <hi rend="italic">I. pút Xivim, za fzvaku Tilefznu i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Búduchéu u fzmertnoi bolefti, za nyinu

<!-- 61. STRANICA -->
 <pb n="61" facs="0062.jpg"/>
 fzmert bláxenu. III. pút, Za Dúfje Mértvé Brache.</hi> Akolibi tkogod ni po fzebi, ni po kome drugome, ovu Boxiu szlusbu, nemogao dokonati, u oni nyegov fzáat, koimuje dopao, nék odberé fzebi, ilmu pri, ilimu poszlé onogh fzáata nyegovogh, drugi koigod fzáat, i zgodno Vrime, i onoga fzáata, kogáje obrao neka prikáxe i pofzvétí fzvétome Troifztvu, mifztó onoga fzáata, u kojem fzáatu valyalobi dagaje fálio. A gdi néjmá fzáati, neka fzébi odberé jali pria poldne, jali po poldnevu kojegod zgodno Vrime, za koié tri Angyeofzke kronicze moxe poboxno izgovoriti.

</p>
 </div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-04-04">
<head><hi rend="center">CSETVERTA REGULA.</hi>
Od fzvagdányé Poboxnofzti.
</hi></head>

<p><hi>K</hi>Oi ú ovo fzveto Druftvo fzamóga fzebe upifzao jefzte, izvan fzáata fzvoga godifnyéga, fzvaki dán
<!-- 62. STRANICA -->
<pb n="62" facs="0063.jpg"/>
na fzlavu fzvétóga Troifztva fzve fzvoje mifzli ricfi, i dilá, imáde naminit i pořzvétit; á téřpyeny, i
dobra dilá imáde prikázat fsvetóme Troifztvu, za Virne, koifze nahode u ovómé fsvétóme Druftvu, tojefzt, <hi rend="italic">I. pút, Xivim, za
fzvaku tilefznu, i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Buduchém ú fzmertnoi bolefzti, za nyinu fzmert fzrichnu. III. pút, Za Dúfe Mertvé Bráché.</hi>
Ofzim ovoga, fzváci dan tri pút, tojefzt u jutru, u póldne, i ú vecfer, klecfech na koleni, fsvetóga Troifztva imáde fálit, govoréchi: <hi
rend="italic">Szvét, fsvét, fsvét Gofzpodin Bogh Sabbaoth, puna jefzt fva zemlya fzlavé njegové i fzlava Oczu, i fzinu, i fsvetóme, Duhu kako ú
pocselu bí, i fžad, i vazda, i uvike vikom. Amen.</hi>
</p>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-IIII-04-05">
<head><hi rend="center">PETA REGULA.</hi>
Od poboxnofzti fsváké Nedillyé
</hi></head>

<p><hi>S</hi>Zvaki Nedilyni dán ovo fzveto Druftvo, imáde fzvoju fsvétu
<!-- 63. STRANICA -->
<pb n="63" facs="0064.jpg"/>
Mifzu i pod kojom Virni, zajednò, na gláfz, Angyeofzku kroniczu molé, za Virne koi jefzu ú ovoj
Congregácizij, tojefzt: <hi rend="italic">I pút, Xivim, za fzvákú Tilefznu, i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Buduchém u fzmernoi bolefzti, za
nyinu fzmert, blaxenu. III. pút, za Dusé mertvé Bráché.</hi> Otud, akobi tko nemogao bitti na ovoj fsvétoj Mifzi; tú Angyeofzku kroniczu, na
ovú odluku, jali doma s cfelyádma, jali akobi i tó nemoglo bitti, gdigod, na fžámu, imáde izmolit. A Pořtováni Plébánofi (koifzu fzebe i fsvòje
fzlfiaocze megyu náfz upifzali) Doma, u Czerqui s Púkom zajednò, prid Mifzom, jali praedikom, ovu Angyeofzku kroniczu, na gláfz u jednò
imádu molit. Iedna fztrána púka imáde izgovorit polák Viroványa Apořtolfzkóga, i polak ocfenafa, á drugu polu, druga fztrána púka. Opétjedna
fztrána ima réchi: Svét, fsvét, fsvét &c. A drugá: Slava Oczu &c.
<!-- 64. STRANICA -->
<pb n="64" facs="0065.jpg"/>
U drugoj defzetini, opét drugá fztrána imá rechi: Svét, fsvét, fsvét, &c. á pervá: Szlava Oczu.
&c.
</p>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-IIII-04-06">
<head><hi rend="center">SESZTA REGULA.</hi>
Od godifnyé poboxnofzti.
</hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem ovo fsvéto Druftvo, priko godiné, pét vlafztiti fsvétkoviná imáde; tojefzt: Na dan nedilyni fsvétóga Troifztva.
Tréché nedilye po Vodokerfchu. Tréché nedilyé korizmé. Tréché nedilye po Uřzkerfzu. Drugé nedilyé Mifzécza Rujna. Uzti uzrok, po ovi fšvézci,
Naipři na dan nedilyni fsvetoga Troifztva, tojefzt na pervoi fsvetkovini; i drugé nédilyé mifzécza Rujna, u jutru jefzt Proceřion, pořzli toga,
Macřarfzká, Nimacřká, fžlovačřká, i Dalmatinfzka Praedika, u jednò, po rářzlicfiti Mifzti. Pořzli ovoga fšvéga, pivána Veliká fšveta Mifza, pod
<!-- 65. STRANICA -->
<pb n="65" facs="0066.jpg"/>
kojom jefzt Offertorium. A po drugi dnevi fšvétkovni, naipři govorifze Angyeofzka kronicza
Macřarfzki, pořzli nye, Praedika Macřarfzká. Potim Angyeofzká kronicza govorifze Nimacřki, pořzli nye Praedika nimacřká; po Praediki jefzte
Proceřion okolo prilike fšvétóga Troifztva; á pořzli fšvegá ovogá, pivána Mifza jefzt, á pod nyom Offertorium. U ovi dnévi Pořtovani Plebanofi
(koi fžu u nafšemu fšvétome Druftvu) ovu poboxnofzt i fžlusbu Boxiu, doma mogu fšverřiti. Akolibi tko od Bráché u ovi recfeni dnévi fšvetkovni,
ovdi nomogao bitti, á on na komugod mifztu budné, imádefze izpovidit i pricřefztit, i jednu Angyeofzku kroniczu réchi, i kákvugod lemofinu
fžiromau pruxiti; jali akobi to nemoglo bitti; neka ucfniikojógod dilò od milofžéřgya za one Virne koifze nahodé u ovome fšvetóme Druftvu,
tojefzt. <hi rend="italic">I. pút, Xivim, za fzvaku tilefznu i Du
<!-- 66. STRANICA -->
<pb n="66" facs="0067.jpg"/>
hovnu dobru fzrichu. II. pót, Budúchém u fzmertnoj bolefzti, za njinu fzmert bláfenu. III. pút, Za
Dúfe méřtve Bráche.</hi>
</p>

<div3 type="subchapter" n="7" xml:id="DK1800-IIII-04-07">
<head><hi rend="center">SZEDMÁ REGULA.</hi>

Od fzaverfiti Dobrotà.
</hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem <i>náfzje xivi Bógh zvaou u Druftvo, fzina fzóga, Gofpovina Ifzufza Ifzúkerfzta (a) i obrao náfz je ú nyemu, prinegoje fzviti fztvoren, da fzveti budnémo i brez pége prid liczem njegovim</i> (b) uz ti uzrok, da na ovome fzvitu, prid nyime fzverfítò hodimo, kako právi Szinovi nyegovi, potribnefzu nami ove fzlidché fzverfite dobróte. Perva; Xiva Vira (c) po kojoj poznávfi Boga nalféga, i vidivfi nami prigotovlyeno nebefzko Mifzto naffe, mloga dobra dilá cfinimo (d) Druga; Jáko uffánye (e) po kojemu u fzvafcmu jakofze uzdá

<!-- 67. STRANICA -->

<pb n="67" facs="0068.jpg"/>

mo u Boga nalféga, i od nyega, bez fzvega dvouména cfekámo vicfnyi xivot (f) Trecha; Verhovna Boxia lyubav (g) s kojom Boga nalféga fzamò zarádi nyegá ifztogh, fzverhu fzvéga, iz czilogh fzerca nalfégh, lyubimo (h) IV.ta; prava lyubav ifzkernyega (i) s kojom bez obiránya, fzev kolike ifzkernye i blinxnye naffe, joft i zlotvore, zarádi Boga nalfégh lyubimo, kako i fzami fzebe (k) Vtá, duboká poznizofzt (l) po kojoj poznávfi tilefze i Dukovne nevolye naffe, od fzviu náj nixie, iz právogh fzerca náhodimo i fzudimo mi fzami fzebe (m) VItá; Pofztidna cfiftocha (n) po kojoj, Um i pamét naffu, fzerce, ufztá, czilo Tilo i Dufu naffu, vazda, fzvagdi, prid fzvimá, u fzvafcmu, toliko pofztidnò cfifzto i poftenò derximo, da nitko ne more nikakovogh zlá protiva nam rechi (o) VII.má; Ifztinito Duhovno Uboftvo aliti fziromaftvo (p) po kojoj

<!-- 68. STRANICA -->

<pb n="68" facs="0069.jpg"/>

joft i Gofzpoda, zarádi Boga, fzvako fvitovnye Gofzdodfzto, bogatfzto, i náfzladgyénya pogerdivfi i omerznufvi, kakono balegu (q) ifztom ono iftu od Boga, ftojim potribuje da mogu xivit (r) i u fzamome nyemu fze ifztom nafzlagyujú na ovome fzvitu (s) VIII.má, obfztojecha Mira (t) po kojoj u jelu, pichu, i fsvafcmu, tako fzámi fzebé trizmenò derximo, da vazda i fzvágdi, ifztom onoliko, i na tu fzverhu jidemo, piémo, fzpávámo, &c. da Bogu nalfému bolymá dallyé fzluxiti moxemo (u) IX.tá; Tilefzno Duhovno namucfnyé (x) po kojoj Tilo i Dufi naffoi, fzev kolike zle xelye nyine, takò zauzdámo, i pofztom, s difciplinom, s czilicim, i z drugojacím na mucfnyém na fzlúxbu Boxiu natirujémo, da tilefznima i Duhovnima poxelyényém fza fzvím umrivfi, jedinò ifztom Bogu nalfém xivémo. X-ta, Szkrufena pokora (z) po kojoj

<!-- 69. STRANICA -->

<pb n="69" facs="0070.jpg"/>

grihe naffe szkrufenim iz szerca kajanyém placfuchi xalimo, gdismo milosztivnogh Boga nalfégh uvridili; otud Tilo Boxie cfeszto uxivajuch, vazda Cerqua Boxie jeszmo (aa) XI.ta; Míro uzterplyénye (bb) s kojim od Boga na náfz poszláne fzvako jáke tileszne i Dukovne bicfeve radò podnoszimo (cc) XII-tá, poboxná pokornofzt (dd) s kojim, vollyu naffu, s vollyom Boxiom jako szasztavivfi i szajédivivfi, xelimo, dasze u szvacsemu vollya Boxia izpuni nad nami, otud vollye nalfé fza fzvím ofzlányámo na vollye sztarefiná nalfi (ee) XIII-tá, fzvahdafnýá poboxnóft (ff) po kojoj, szvaki dán, Vrilim molitvama, nalfima traximo pervószvéga Boxie krályészto i právdu nyegovu. (gg) XIV.ta, Umilyno milofzerdgye, po kom zarádi Boga fzev potribnike szveszerdò ú szvacfemu pomáxemo. (ii) XV-ta; právo priateľyfzto, po kom, szvako lukavtzt

<!-- 70. STRANICA -->

<pb n="70" facs="0071.jpg"/>

vo iz szerca nalfégh izgonivfi, szvimá pravò, govorimo, Virnò szluximo, i po nyinom dosztojászto, nyi poftujémo (II) XIV-tá, fzvétò rasmislyivanye (mm) u komu, szviesz Dufé nalfé pogledávfi, iz praznoszt ovogh szvita dobrotami ze nebeszkima primirivfi, na szlusbu Boxiu szami fzebe fza fzvím dajémo. (nn) Po ovima Dobrotami, poklem fzvímá nami u Ráj ulizti vallyádé, zato fzvaki Viran, u ovima Dobrotami imádé okrétan bitti, i pria izpovidi fzvójé promotrit imádé: gdi, kadé, s koim nacfinom, uzko i uzrok je fzagrifio protiv kojégod dobroté.

</p>

<p><i>(a) I. Cor. I.v.9. (b) Eph. I.v.4. (c) Heb. II.v.6. (d) Jac. 2.v.14. (e) Prov. 3.v.5. (f) Heb. 6.v.19. (g) Deut. 6.v.5. (h) Matth. 22.v.36 (i) Luc. 10.v.27 (k) Mar. 12.v.31. (l) Eccl. 3.v.20. (m) Pfál. 21.v.7. (n) I. Tim. 2.v.2 (o) Tit. 2.v.8. (p) Math. 5.v.3. (q) Phil. 3.v.18. (r) Prov. 30.v.8. (s) Efth. 14.v.18. (t) Eccl. 37.v.32. (u) I. Cor. 10.v.13. (x) 2. Cor. 4.10. (y) Gal. 2.v.19. (z) Math. 2.v.2 (aa) I.

<!-- 71. STRANICA -->

<pb n="71" facs="0072.jpg"/>

Cor. 3.v.16. (bb) Hebr. 10.v.36. (cc) Job. 13.v.16. (dd) I. Reg. 15.v.28. (ee) Hebr. 14.v.17. (ff) I. Theff. 5.v.17. (gg) Math. 6.v.33. (hh) Luc. 6.v.33. (ii) Eccl. 4.v.10. (kk) Prov. 17.v.17. (ll) Prov. 3.v.29. (mm) I. Tim. 4.v.15. (nn) Pfalm. 38.v.4.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-III-04-08">

<head><i>center</i>>OSZMA REGULA.</lb>

Od milofzerdni Diláa.

</hi></head>

<p><hi>D</hi>A' ovoga fzvétogh Druftva Virni, kakono obráni fzinovi Boxii, po dobri dili ifztino i czilo ucfiné zvánje i obránye nyino (a) fzvaki Viran, priko godine, u blagodivni fzanuk ovoga fzvétogh Druftva, pod Offertoriom imádé metnuti tri novcza, jali tri groficka, villé, ja mané, u koima novczi, poklemfze malaan i tanakan dohodak vidí, nato gledeh, níkká Macfarfzka Gofzpoda koima imená Jefzu popifzána na nebu (b) u knygi xivujuchegh Jagancza (c) ne kupech fzebi blágo na Zemlyi, nego

<!-- 72. STRANICA -->

<pb n="72" facs="0073.jpg"/>

na nebu (d) ifztinitu i obfztojechu Fundatiu u glavni novczi pofztaviti hoche, od kogá glávnoh, godifnyi dohodak u blagodvni fzanuk pofztavitfze hoche, i odonud fzváké godine troje ubogi i fzirotinfzke Dicze zaoditfze hoche i pofzlachefze

na skule; Tri na zanát datifze hoche, á pozfli kad naucfé ozfloboditi; Trima ubogim i fzirotinfzkim Divojkama dalze poštenò Udomiti mogú, flogodchefze pomochi datti. Ofzim fzvoga ovogá, vazda na mládo lito, Doctor aliti líkár, Berberin, i Apotekár izplatifze hoche. Od ovi fto, ofztané, Bolefztnikom, i potribnikom, priko goginé podilitfze hoche iz fzanuka blago divnóga, koiche imati tri klyùcfa, jedán imádé sztajat kod P. Ocza Praeféfa, drugi, i trechi, kod fzivtzké Goszpodé.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 2. Pet 2.v19. (b) Luc. 10.v.20. (c) Apoc. 21.v.27. (d) Math. 6.v.20.</hi></p>

</div3>

<!-- 73. STRANICA -->

<pb n="73" facs="0074.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-III-04-09">

<head><hi rend="center">DEVETA REGULA.</div>

Od boléfzni i Mertvi Viri.

</hi></head>

<p><hi>K</hi>Akófze koi iz megyu Virni ovogh fzvétogh Druftva razboli, odma nechafze dá ná glafz Poftovánome Oczu Praefefu, koi po fzvome moguftvu, koliko jáki budé, i po fzebi, i po drugima imatiché fztarofzt na nyega, á navlafztitò na Dufu nyegovu. Ako fzvójegh neuzimádé, i potribit budé, datichemu jednu czedulu, daga Doctor iliti Líkár, jali Berberin náglédá, i Apotekár likarie da mu prigotovi i dádé. Akolí tko iz megyu Virni Umré, czedula nyegova ona, koja jezft godifnyégh fzáata nyegovogh ukazivala, imáfze datti P. Oczu Praefefu, koiche ime nyegovo upifzat u knyigu; a onoga fzáata, koi je bio na nyegovoi czeduli, upifzache pa drugu czedulu i metnuvfí u fúzú,

<!-- 74. STRANICA -->

<pb n="74" facs="0075.jpg"/>

datiche drugomu kadfze upifzujú. A ime umerloga Bratá imáfze navifztit odmá ú fzlídèchu Nedilyu fzvímá Virnim, koiche za dufu nyegovu, pod fzvétom Mifzòm izmoliti Angyeofzku kroniczu, Akolibi koi od Fundatóra, aliti Dobrocfinioczá Umrò, po Ugovorényu P. Ocza Praeféfa i ofztálé Bráche, prama nyegovogh dofztoiánfztva, imádufze za Dufu nyegovu fzlusbe Boxie cfínit.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-III-04-10">

<head><hi rend="center">DESZETA REGULA.</div>

Od Náredbé.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipofzlé, da u ovome fzvetome Druftvu, fzváká poštenò i po rédu budnu I. Cor. 14. v 40. fzváké godiné Poftováni Otacz Praefes, imádé solfzálom Brachom fztariom, ovoga fzvétogh Druftva dogovor i viche dextrati I. pút, od razlírenya fzvetóga Troifztva. II. pút, od Dohodka fzvetogh ovogh Druftva. III. pút, od fzirotáa i Potribnikáa.

</p>

</div3>

</div2>

<!-- 75. STRANICA -->

<pb n="75" facs="0076.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05">

<figure>

<graphic url="pics/graphic8.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>PETO POGLAVJE.</head>

<p>Od Litaniáa.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-05-01">

<head><hi rend="center">PERVE LITANIE.</div>

U trimá kipovi aliti fzbftvi Buduchemu, k Iedinome Boxánfztvu.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvét, fzvét, fzvét Adonai Bogh, (a) fzmiluj fze nami.

Szvét, fzvét, fzvét Gofzpodm Bogh Sabbaoth (b) fzmilujfze nami.

Szvét, fzvét, fzvét Bogh fzvü Bogóva (c) fzmilujfze nami.

Brez pocséla, i bezkrajno Vikovicfnye Bitfvo (d) fzmilujfze nami.

Vazda Xivujuchá fzveta Neumerlofzti, (e) fzmilujfze nami.

<!-- 76. STRANICA -->

<pb n="76" facs="0077.jpg"/>

Szvagdi buduché bezkráino Velicsánfztvo. (f)

Cfudna Boxanstvena Nevidovnofzti. (g)

Bez kraja bezkráiná verhovná blaxenofzti. (h)
 U tvojoj dobroti Neprominlyvofzti. (i)
 Szakaâ Nadometnuché fztrahotno Gofpodárfzto. (k)
 Nebo i Zemlyu fztvorécke fztáro fzvemogufzto. (l)
 Nad fzvákímá gopodujúche vikovicfnye Gofzpodfzto. (m)
 Verhovne milofzti i umilyfztvá prífzvetá praviczó. (n)
 Szvaké fzverfítofzti neizmíra Dobroto. (o)
 Iednogh bicha i Náravi puno fzveto Troifzto. (p)
 U Trimá kipovi jedino Boxánfzto. (q)
 Szvakâ Vidéche i upravlyajucha Mudrofzti. (r)
 [vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluifze nami.
 <!-- 77. STRANICA -->
 <pb n="77" facs="0078.jpg"/>
 Szvakâ derxeche i nofzeché jákofzti (s)
 Szvakâ Xivéche i pazéché verhovnofzti (t)
 Szvakâ polfzvetyjuche fzlávná fzveto fzti. (u)
 Bezkrájne fzvítlofzti nefztvorena lipoto. [x]
 Megyu Trima fzbftvi nerazdillyena jednocho. (y)
 Jedna Boxánfztvena vollyo, Náravi, jednáka fzlavo. (z)
 Od fzvako jákogh griha, Ofzlobodi Náfz Boxánfzto.
 Od Tilefznogh pogibéllyá; Ofzlobodi Náfz Boxánfzto.
 Od Zlé fzmerti; Ofzlobidi Náfz Boxánfzto.
 Od tvoje fzerdito fzti; Ofzlobodi Náfz Boxánfzto.
 Od múká pakleni.
 Od fzvaki Zli Xivíná.
 Po tvóme vikovicfnyem bichu, bezkráínofzti i neumerlofzti.
 [dvije vitičaste zagrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekstovi]: Szmiluifze nami.

Ofzlobodi.

<!-- 78. STRANICA -->
 <pb n="78" facs="0079.jpg"/>
 Po tvojoj bláxenofzti, fzlavi, i Gofzpodfzto.
 Po tvojoj neprominlyvofzti, Boxánfzto i Gofzpodarfzto.
 Po tvóme fzvemogufzto, jákofzti, i dobroti.
 Po tvojoj Nevidnofzti, lipoti i i praviczí.
 Po tvojoj milofzrdnofzti, mudrofzti, Velicsánfzto.
 Mí fztvofénye Tvoje, molimo te ufzlífi Náfz.
 Da u právoj Viri,uffányu, Boxioj lyubavi do fzverhé obfztoimo.
 Da u cfíftzochi praviczí, i milofzrdnofzti tebi fzluximo.
 Da u poniznofzti, poboxnofzti, i neuvriefzti vazda xivimo.
 Da fzmireni, polfztidni, pokorni budémo.
 Dafze u fzvakoj dobroti, i fzverfítofzti vazda zabavimo.
 Dafze fzvagdi mirnò,umilynò, i poboxno nofzimo.
 [dvije vitičaste zagrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekstovi]: Ofzlobod Náfz Boxánfzto.

Molimo te ufzlífi náfz.

<!-- 79. STRANICA -->
 <pb n="79" facs="0080.jpg"/>
 Da Tílu, fzvitu Gyávlu ní ucfem ne godimo
 Da tebe fzámò iz czilogh fzercza, Dúfe i fznágé vazda lyubimo.
 Da fzamò ífztom tebi Xivémo, tebe fálimo, i tebi mrémo.
 [vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo te &c.
 O ne fztvoreno Vikovicfnye Boxánfzto; Pomozi Náfz na Ovâa.
 O bezkraja bezkrájna Boxánfztvena fzverfítofzti. Daj nam fznágu na ovâa.
 U Trimá fzbftvi nerazdilyena jednocha. Pomozi náfz na ovâ.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Exod. 6.v.3. (b) Ifai. 6.v.3. (c) Pfal. 49.v.1. (d) 2 Efzd. 9.v.5. (e) I. Tim 6.v.16. (f) Bar. 3.v.25. (g) Joan 1.v.18. (h) Ifa. 64.v.4. (i) Malath 3.v.6. (k) Pfal. 46.v.4. (l) Gen 1.v.9. (m) Exord 34.v.6. (n) Joel 2.v.13. (o) Exod. 33.v.19. (p) I. Joan. 5.v.7. (q) Joan. 10.v.30. (r) Hebr. 4.v.13. (s) Eccl. 34.v.13. (t) I. Tim. 6.v.13. (u) Exod. 15.v.11. (x) Sap. 13.v.3. (y) Joan 10.v.38. (z) Joan. 10.v.38.</hi>

</p>

</div3>

<!-- 80. STRANICA -->
 <pb n="80" facs="0081.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-05-02">
 <figure>

<graphic url="pics/graphic9.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">DRUGE LITANIAE</head>

U jednom Boxánfztvu buduchim k Trima Boxánfštenim fzobftvami.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Erogyeni Otacz (a) Szmilujfze nami.

Od ocza rodgyeni fzinu (b) fzmilujfze nami.

Od oboj izhodechi Duh Szveti (c) fzmilujfze &c.

Szvet, fzvet, fzet Gofzpodin Bogh Sabbaoth (d) fzmilujfze nami.

Szvet, fzvet, fzet fzmoguchi Gofzpodin Bogh (e) fzmilujfze nami.

Abrahamov Bogh, Ilaakov Bogh, Jakovlyev Bogh (f) fzmilujfze nami.

<!-- 81. STRANICA -->

<pb n="81" facs="0082.jpg"/>

Otacz, fzin, i Duh fzveti (g)

Gofzpodin Bogh otacz Gofzpodin Bogh fzin, Gofzpodin Bogh fzveti. (h)

Od vika otacz, od vika fzin, od vika Duh fzveti. (i)

Neumerli i nevidovni otacz, neumerli i nevidovni fzin, neumerli i nevidovni Duh fzveti. (k)

Szvmoguchi otacz, fzmoguchi fzin, fzmoguchi Duh fzveti. (l)

Bezkrájne dobroté otacz, bezkrájne dobrote fzin, bezkrájne dobroté Duh fzveti. (m)

Verhovnogh Gofzpodfztva otacz, Verhovnogh Gofzpodfztva fzin, Verhovnogh Gofzpodfztva Duh

fzveti. (n)

Vicnyéga blaxénfztva otacz, vicnyéga blaxénfztva fzin, vicnyéga blaxénfztva Duh fzveti. (o)

Primilofztivi otacz, primilofztivi fzin, primilofztivi Duh fzveti. (p)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilújuče nami.

<!-- 82. STRANICA -->

<pb n="82" facs="0083.jpg"/>

Bezkrájne Mudriné, fzetinyé i lipoté otacz, bezkrájne mudriné, fzetinyé i lipoté fzin, bezkrájne

mudriné, fzetinyé i lipoté Duh fzveti. (q)

Szvorirelyu otacz, odkupitelyu fzin, utifitelyu nas Duh fzveti. (r)

Paftitelyu otacz, paftitelyu fzin, paftitelyu nas Duh fzveti. (s)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

Od fzvakogh zabludénya, ofzlobodi náfz fzveta Troicz.

Od fzvaké uffane-gubnofzti,

Od fzvaké na dobro-linofzti,

Od fzvakojákogh griha,

Od pogáná i odmetniká,

Od fzvakojáki zlij lyudij,

Od zviradij, i naudni xiviná,

Od Gyavolá i zli Duhóvá,

Od tilefznii i fzvitzkij napafztij,

Od fzvakojákogh zlá tilefznogh i Duhovnogh,

Po fzinovglegem porogyenyu, fzkofmfeje od ocza rodio, i fzvu

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzlobodi náfz. Szvéta Troicza

<!-- 83. STRANICA -->

<pb n="83" facs="0084.jpg"/>

Boxanfztvenu dobrotu od nyega uzeo,

Po izhodényu Duhá fzvétogh, s kojim od ocza i fzina jednako izhodi,

Po fzlavi Boxanfztvenoj, s kojom fzobftva aliti kipovi Boxanfztveni fzami febe fzlavé,

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzl. náfz fzv. Troicz.

Mi fzvetogh Troifztva fzlusbeniczi, Molimo te ufzlify náfz.

Da fzvetu Troiczu pravò Virujémo fzlavimo, i poftujemo.

Da nyegovu fzlavu i poftényé, fzvudé i vazda firimo.

Da fzvakim mislyényém, ricfjom i dilom nyega vífzimo.

Da fze ifztom u nyemu nafzladgyujemo, vezelimo, i radujémo,

Da fze u razmislyényu Boxanfztvené dobroté nyegové bavimo,

Da na fzvitu ovome, fzvud prid nyim fzverfítò hodimo,

Da u fzvenu viku naflemu, nohom i danyom neprilztanczè nyagá fálimo,

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo te ufzlify náfz.

<!-- 84. STRANICA -->

<pb n="84" facs="0085.jpg"/>

Da na drugome fzvitu od licza do licza nyega vídimo, Molimo te ufzlify náfz.

O ne razdiljeno fzveto Troifztvo, fzmilujfze nami.

U Trima fzobftvi jedno Gofzpodfztvo, fzmilujfze nami.

Jedna Naravi, jedna Vollyo, jedno blaxénfztvo, fzmilujfze nami.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.26. (b) Pfal. 2.v.7. (c) Gal. 4.v.6. (d) Ifa. 6.v.3. (e) Aoc. 4.v.8. (f) Tob. 7.v.15. (g) Eccl. v.8. (h) Math. 28.v.19.

(i) (k) (l) &c. I Joan. 5.v.7.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-05-03">
<head><hi rend="center">TRECHE LITANIAE.
K Oczu Bogu.
</hi></head>

<p><hi>S</hi>Zina Boga Roditelly Otacz, (a) fmiluljze nami.
Kerfzta Ifzufza (b) fzmiluljze nami. Szvakom fztvorényu Xivome Pafzitylu Otacz (c) fzmiluljze
nami.

Nebefzki milofztivni Otaz nas, Koi jefzi na nebéfzi (d) fzmilajfze nami.
<!-- 85. STRANICA -->
<pb n="85" facs="0086.jpg"/>
Nebefzki milofztivni Otacz nas, Od kogá fzakofze ocfanfzto nazivlyé na nebu i na Zemlyi, (e)
fzmiluljze nami.

[vitičastu zagradu na lijevoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Nebefzki milofztivni Otacz nas.
Koi fztarofzt imádé na fzvakaá (f)
Koi izbroi Vláfzi glávě nalfě, (g)
Koi fžuncze Tvoje izhoditi cfinis na dobre i na zle (h)
Koi dajés kifú na pravedne i na laxcze, (i)
Cfě ruke Tilo nalfě u Majkinoj utrobi fzaftavile jefzu (k)
Koi fzi náfz koxom i Méfzom za odio i s Kofztima is xila mi u jedno fzaздаo. (l)
Koi fzi Tilo nalfě Duhom xivim nadahnuo, (m)
Koi fzi Dufu nalfu na obraz i priliku Tvoju fztvorio, (n)
Koi náfz, kakono Dojka na ruka tvoi nofzas, (o)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluljze nami.
[vitičastu zagradu na lijevoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Nebefzki milofztivni Otacz nas,
<!-- 86. STRANICA -->
<pb n="86" facs="0087.jpg"/>
Koi fzi takvu lyubav dao nami dafze Boxij fzinovi nazivlyémo i búdemo (p)
Koi fzi náfz prizvao u Druftvo fžina Tvoga Ifzufza Gofzpodina nalfěga, (q)
Koi fzi jedinó rodgyenoga fžina tvoga na fžviti ovi pofzlao, du xivemo po nyemu, (r)
Koi fzi náfz obrao u nyemu pria fžvorénya ovogh fžvita da fžveti búdemo, (s)
Koi fzi náfz za fžinove tvoje prifatío, joft kaděfze ni rodili ni fžmo, (t)
Koi napoklon, iz tvoje milofzti zvaó náfz jefzi za pofaliti fžlavu milofztivnofzti tvoje (x)
Koi pomanye ucfinio jefzi náfz, jedno malo od Angyéláa, fžlavom ipofštenyem okrunio náfz jefzi (y)
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluljze nami.
<!-- 87. STRANICA -->
<pb n="87" facs="0088.jpg"/>
Nebefzki milofztivni Otacz nas, Koi fzi fzvakaá pod noge nalfě pofztavio, Ovcze, volove, i fžve

polfzko zvirje, (z) fzmiluljze nami.

O nebefzki fžlatki otacz! bud milofztiv namj.
O lyublyeni nas fžvoritelyu! bud mileftiv nami.
Od fžvaké oholofzti,
Od fžvaké lakomofzti,
Od fžvaké bludnofzti,
Od fžvaké nénavidofzti,
Od fžvaké proxderlofzti,
Od fžvaké fžerditofzti,
Od fžvaké nádobro linofzti,
Po tvojoj Boxánfztvenoi bezkrajnoj Dobroti,
Po Tvojj fžvij Dilij,
Po Tvojoj ocfevnoj lyubavi, koju imás k nami,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofžlobodi náfz ocze Boxe.
Mí prifacheni fžinovi Tvoi, MolimoTe ufžlifi náfz.
Dafze vazda fžvudé fžveti Ime Tvoje, Molimo Te ufžlifi náfz.
<!-- 88. STRANICA -->
<pb n="88" facs="0089.jpg"/>
Da kralyevfzto Tvoje k nami prigye,
Da budne vollya Tvoja, kako na, nebu, tako i na Zemlyi,
Da kruha nalfěga fžvakdanyéga dades nami danafz,
Da oprofzti nami grihe nalfě,
Da náfz u napa fžvefzti ne dopufzti,
Da náfz od fžvakoga zla izbavis,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo Te ufžlifi náfz.
O nebefzki Pafzitylu nas! fzmiluljze nami.
O nas Milofztivni fžtvoritelyu, fzmiluljze nami
O nas vicfnyí i fžveti Gofzpodine, fmluljze nami.
</p>

<p><hi rend="italic">(a) Pfal. 2.v.7. (b) Ephef. 1.v.3. (c) Sap. 6.v.8. (d) Math 6.v.9. (e) Ephef. 3.v.15 (f) Sap. 12.v.13. (g) Math. 10.v.30. (h) Matth. 5.v.45. (i) Ibidem. (k) Job.10.v.8. (l) Ibidem. (m) Sap. 15.v.11. (n) Gen. 1.v.26. (o) Ofce II.v.2. (p) I. Joan. 3.v.1. (q) I. Cor. I.v.9. (r) I. Joan 4.v.9. (s) Ephef. 1.v.4. (t) Rom. 9.v.11. (u) Rom. 9.v.24. (x) Ephef. 1.v.5. (y) Pfal. 8.v.6. (z) Ibidem.</hi></p>

</div3>

<!-- 89. STRANICA -->

<pb n="89" facs="0090.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-05-04">

<figure>

<graphic url="pics/graphic10.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">CSETVERTE LITANIE</hi></head>

K Szinu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>O</hi>Cza Boga fzine (a) fzmilujfze nami.

Ocza Boga Priliko (b) fzmilujfze nami.

Ocza Boga Ricfi (c) fzmilujfze nami.

Xivoga Boga fzine j jedino rogyeni fzinu koi u nidri oczu jefzi, (d)

Xivoga Boga fzine, Boxia mudrofzti, i znanye, i vizino Bogatfztva nyegova. (e) fzmilujfze nami.

Xivoga Boga fzine, u komu fzve blago znanya, i Mudrine Boxie, fzakrivene jefzte. (f) fzmilujfze

nami.

Xivoga Boga fzine, prid cfijm ocfima, nifta fzakriveno nie, (g) fzmilujfze nami.

<!-- 90. STRANICA -->

<pb n="90" facs="0091.jpg"/>

Xivoga Boga fzine, prid kime nie fztvorenya nevidovnoh. (h) fzmilujfze nami.

Xivoga Boga fzine, prid kime pria nego fztvorena jefzu, fzvaka zana jefzu, (i)

Xivoga Boga Szine, prid cfijm ocfima fzvi lyudfzi putovi otvoreni jefzu. (k)

Xivoga Boga Szine, koi vidis lyudfzka fzerca, i tajine nyihne, (l)

Xivoga Boga Szine, koi zdaleka razumiés mislyenyá nallá (m)

Xivoga Boga Szine, kogá ocfi mlogò fzvitle jefzu od Szunca (n)

Xivoga Boga Szine, koi znádés fztvári profafzte, á od dolafztij fzdú cfinis, (o)

Xivoga Boga Szine, koi znádés fzvake pofzlednye véfti, i fztarine, (p)

Xivoga Boga Szine, koi otainy znanacz jefzi, i fzvaka znás pria nego jefzu, (q)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

<!-- 91. STRANICA -->

<pb n="91" facs="0092.jpg"/>

Xivoga Boga Szine, koi fzkrozi vidis fzvitzka zlaménya, objavivfi profafzte i dolafche vifti, (r)

Xivoga Boga Szine, koi cfovjku objávis i zlá, i dobrá, pria negofzu prifzpila. (s)

Xivoga Boga Szine, prid cfijm ocfimá fzvaka gola, i otkrivena jefzu, (t)

Xivoga Boga Szine, koi poznájés lyudfzka fzvá, díla (u)

Xivoga Bogá Szine, koi brois mloxinu zvizda i fzvaku imenom nazivlyés, (x)

Xivoga Boga Szine, koi fzvaku lyudfzku fztovu promotris, (y)

Xivoga Boga Sziné, koi lyudfzko fzerce proglédas, i bubrége ny ne izkufás (z)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

O bezkrájna Boxanfztvena mudrina! fzmilujfze nami.

O ne fztvoreno Znanye! fzmiluijze nami.

<!-- 92. STRANICA -->

<pb n="92" facs="0093.jpg"/>

Od fzvake opáké fzvitzké mudriné, fzmilujfze nami.

Od fzvakogh naudnogh tilefznogh nauka,

Od fzvake lukavé mudrofzti,

Od fzaké duhovné neznánofzti,

Od fzvakojáké fzlipo dílnofzti,

Po tvojemu Vicfnyemu porodgyenyu, koje od oczu imádes,

Po tvojoj bezkrájnoj mudrofzti,

Po tvojemu ne fztvorenom znányu

Po tvojemu Boxanfztvu,

Po tvojoj Boxanfztvenoj dobroti,

Po tvoji Boxanfztvenij díllj,

Tebe molimo uslispi nas.

Mi Nenaucfnij.

Da fztvoiom Boxanfztvenom mudrofchu rozum náffü profzvitlis,

Da fzvakud odhodéchu pamét naffü, Znányém tvoim potverdis,

Dana zlo prignutu volyu naffü, na fzvetu mudrofzt vodis,

Da po tvojoj fzvetoí mudrofzti, i znányu fzvakaá upofzljujemo,

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Tebe molimo usliši nas.
 <!-- 93. STRANICA -->
 <pb n="93" facs="0094.jpg"/>
 Da mudró i razumnò vazda, u fźvacfemu hodimo; fźmiluifze nami.
 Xivóga Boga Szine, fźmiluifzé nami.
 Priliko nevidovnoĝ Boga, fźmiluifze námi.
 Mudrofźti i Znánya blagodiŕni Domu, fźmiluifze námi.
 </p>
 <p><hi rend="italic">(a) Pľal. v.7. (b) 2. Cor. 4.v.4. (c) Joan. 1.v.1. (d) Joan. 1.v.18. (e) Rom. II.v.33. (f) Coloff. 2.v.3. (g) Eccl. 39.v.42. (h) Hebr. 4.v.14. (i) Eccl. 23.v.19. (k) Prov. 16.v.2. (l) Eccl. 23.v.28. (m) Pľal. 138.v.5. [nedostaju bilješke n, o i p uz tekst na str. 81] (q) Dan. 13.v.42. (r) Eccl. 42.v.19. (s) Iľa. 48.v.3. (t) Hebr. 4.13. (u) Eccl. 16.v.20. (x) Pľal. 146.v.4. (y) Job. 34.v.21. (z) Jerem. 17.v.10.</hi>
 </p>
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic11.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>
 </figure>
 </div3>
 <!-- 94. STRANICA -->
 <pb n="94" facs="0095.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-IIIII-05-05">
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic12.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>
 </figure>
 <head><hi rend="center">PETE LITANIE</hi>
 K fźvetóme Duhu Bogu.
 </hi></head>
 <p><hi>D</hi>Uh Mudrofźti i Raznmnofźti, Sźmilujfze nami.
 Dúh fźavéľfzi i ĵakofźti, fźmiluifze nami.
 Duh Znánya i cfudľznofźti Boxánľztvene, fźmiluifze nami.
 Utifitelyu Duh Szvéti, koi s ocźéem i Szinom jedán Bóĝh jéľzi (a) fźmilujfze nami.
 Utifitelyu Duh fźveti, koi od ocza i Szina iz hodis (b)
 Utifitelyu Dúh fźvéti koi od Iľzuckerľzta fźvidocfanľztvo cfinis, Sźmilujfze nami.
 Utifitelyu Dúh fźvéti, koi náľz fźvaku právdu ucľis, (d)
 <!-- 95. STRANICA -->
 <pb n="95" facs="0096.jpg"/>
 Utifitelyu Duh fźvéti, koi pritis fźvitu kroz grih fźúd, i právdu, (e) fźmilujfze nami.
 Utifitelyu Dúh fźvéti, koi, ne oľzlobis Pogerdnika od ulźna nyegovi. (f)
 Utifitelyu Duh fźvéti, koi, napunis okrugofľzt Zemlyè (g)
 Utifitelyu Duh Szvéti, koi fźvaká promotris, joľt i duboke véľti Boxanľztvene, (h)
 Utifitelyu Duh Szvéti, koi fze molis za nafz s neizrecfenij uzďifźányii, (i)
 Utifitelyu Duh Szvéti, po kome lyubav Boxanľztvena ulivena jeľzt u fźcerza nallá, (k)
 Utifitelyu Dúh Szvéti, koi pomáxes fźlabofľzt nallu, (l)
 Utifitelyu Duh Szvéti, koi po Viri cľifźtis fźcerzá nalláá, (m)
 Utifitelyu Duh Szvéti, koi u Duľu zlo hotéchu neulizes, (n)
 Utifitelyu Duh Szvéti, koi u utrobi
 [vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Sźmiluifze nami.
 <!-- 96. STRANICA -->
 <pb n="96" facs="0097.jpg"/>
 bi Divicze Mariae Szinu Bogu pribivalifte fźgotovio jeľzi, (o)
 Utifitelzu Duh fźveti, koi na kerftenoĝ Iľzuckerľzta, u priliki goluba pao jeľzi, (p)
 Utifitelyu Duh Szveti, koi na Duhove, u priliki ognjeviti jezíká na Apoľtole pao jeľzi, (q)
 Utifitelyu Duh Szvéti, s cfiom Kripofľzchu Apoľtoli Iľzuckerľzta fźlobodnó glafźili jéľzu, (r)
 Utifitelyu Duh fźveti, koi u fźvetoj Máľki Czerqvi Duhovnijm Naucfitelyem dao jeľzi ufźta i mudrofźt, portiv koje fźtati ni ľta réchi protivniczi nemogú, (s)
 Utifitelyu Duh Széti, koi nafz iz távnofźti u tvoju cfudnovatú fźvitloľzt zvao jéľzi,
 Utifitelyu Duh Széti, koi s námi oľztajés do fźkoncláványu fźvita, (u)
 [vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Sźmiluifze nami.
 <!-- 97. STRANICA -->
 <pb n="97" facs="0098.jpg"/>
 Duh od milofľti Radofľti, i Mirnofľti, Bud milofľziv námi.
 Dúh od terpénya, umilnoľti dobroté, Bud milofľziv námi.
 Duh od krotkofľti, Vire, i Mira, Bud milofľziv námi.
 Od fźvake tileľzné i Duhovne ruxnoché,

Od ľzlipogh pouzdána u Boxie milofzergye, i od uffánye gublyénya,
Od párbe protiv ifztiné poznáné,
Od nenavidofzti protiv lyubavi ľfzkérnyégh,
Od bezpokornofzti,
Od ľzvakogh gyavolfzkogh lukávftva,
Od ľzvakóga zlogh Duha,
Po tvomu viefnyému od ocza i Szina iz hodényu,
Po tvomu bezkrajnom Boxánftvu.
Po tvojemu Boxánftvenom ľzobftvu,
Po tvoij ľzvjí dilij Boxánftvenij,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Bud milofztiv námi.

<!-- 98. STRANICA -->

<pb n="98" facs="0099.jpg"/>

Mi ľzvetogh Troifztva ľzfluxbeniczi Molimo te ufzľifí náfz.
Da po Dufí xivemo, i po Dufí hodimo, Molimo te ufzľifí uáfz.
Da po Dufí hodech tieľfzna zaktivána nedokonávámóMolimote ufzľifí náfz.
Da ľzvakome Duhu nevirujémo, nego da izkuľámó Duhove jeľzuli od Boga? Molimo te ufzľifí náfz.
Da Grifníke ucľfmo s krotkofzchom, Molimo te ufzľifí náfz.
Da u Duhu ľziémo, i u Duhu xanyémo xivot viefnyí, Molimo te ufzľifí náfz.
Da nikakvoga griha neucľfinimo, Molimo te ufzľifí náfz.
Da u ľzvakoľákóľ dobroti i ľzvérfítóľzti, vazda prid Bogom hodimo, Molimote ufzľifí náfz.
Duh od ľákóľzti, milofzti, i triznoche, Bud milofztiv námi.
Duh od poniznofzti,čľifztoche i právde, Bud milofztiv námi.

<!-- 99. STRANICA -->

<pb n="99" facs="0100.jpg"/>

Duh od Vire, uffányá, i lyubavi Boxie, Bud milofztiv námi.
</p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.7. (b) Joan. 15.v.26. (c) Ibidem. (d) Joan. 16.v.13. (e) Joan. 16.v.8. (f) Sap. 1.v.6. (g) Ibid. v.7. (h) I. Cor. 2.v.10. (i) Rom. 8.v.26. (k) Rom. 5.v.5. (l) Rom. 8.v.26. (m) Act. 15.v.19. (n) Sap. 1.v.4. (o) Luc. 1.v.35. (p) Math. 3.v.16. (q) Act. 2.v.3. (r) Act. 4.v.8. (s) Luc. 21.v.15. (t) 2. [?] 2.v.9. (u) Math. 28.v.20.</hi>

</p>

</div3>

<!-- 100. STRANICA -->

<pb n="100" facs="0101.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-05-06">

<head><hi rend="center">SESZTE LITANIE.</hi>

Od ľfzuckerfzta.

</hi></head>

<p><hi>I</hi>ľzfufze ľfzuckerfzta, ľzmlujfze námi.

ľfzufze ľfzuckerfzta, Pomiluj náfz.

ľfzufze ľfzuckerfzta; Szmilujfze námi.

Nebefzki Ocfé Boxe, Szmilujfze námi.

Odkupitelyu Szinu Boxe, Szmilujfze námi.

Duk ľzveti Boxe, Szmilujfze námi.

Szin Xivoga Boga (a) Szmilujfze námi

U Komufzeje oczu vollya izpunila, (b) Szmilujfze námi.

Komuje Ime dáto, koje ľzverhu ľzva

<!-- 101. STRANICA -->

<pb n="101" facs="0102.jpg"/>

kogh imena jeľzta, (c)

Szmilujfze námj.

Pogľaviczo Mira, (d)

Gofzpodin Gofzpodé, i krályu kralyev,

Komuje dáta ľzvaká vláfzt na nebu i na Zemlyi, (f)

Verhovni Pope, ľzveti, nenaudni, i lipi, (g)

Jedini Megyu-hoditelyu megy Bogom i megy lyudmi, (h)

U Kogáfzu klyucfevi od ľzmerti i od pákla; (i)

Koi pút jeľzi, i právda, i xivot, (k)

Koi u Nazaretu, od ľzvetoga Duha, u utrobi Divicze Mariae zacľét jeľzi. (1)

Koi u Betleemľzkoi ľtali, u pol nochi rodgyen jeľzi (m)

Koi u povoje uvien, i na jalzľá povalyen jeľzi, (n)

Komufzu fze poklonili Paľztiri i krályi, (o)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze námi.

<!-- 102. STRANICA -->

<pb n="102" facs="0103.jpg"/>

Koi obrizán, i u Czerqvi prikázan jéjzi, (p) Szmilujfze nami.
Koi od Iruda na fzmert tráxen jéjzi, (q) Ifzzukerfzte fzmilujfze nami.
Koifzifze u AEgyptu, megyu Idolczi, za fzedam godifita bavio, (r)
Koi fzi u Nazaretu, za dvajejzt i tri godine, Roditelyem tvoim pokoran bio, (s)
Koi fzi od <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">fzvetogh Ivana
kerfzitelya</persName> kerften, á od Gyávla Nápaftzovan bio, (t)
Koifzi, od <persName key="PN24" ref="context.xml#PN24">Judae</persName>, za tridefzet
Nováczá prodán ' i s polyublyenyém izdán bio. (u)
Koi fzi noge oprao Ucfenikom tvoijm, (x)
Koi ucfenikom fzveto Tilo i kerv tvoju za jilo dade, (y)
Koi u vertlu Geczemánfzkom kervnim znojem znoiofze jefzi, (z)
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerfzte fzmilujfze námi.
<!-- 103. STRANICA -->
<pb n="103" facs="0104.jpg"/>
Koi od Ucfeniká ofztavlyen, i u Ruke Grifnikov pridat jefzi, (aa)
Koi fzevezan kako lupex po Jerozolimu potézan jefzi, (bb)
Koi kod Annafa Zaufán, á od Petra triput zatajen jefzi, (cc)
Koi kod Kaifafa po fzvu noch, neprifztanczè rugán, plyuvan, i bien jefzi, (dd)
Koi u jutru od Szábora Xudijfskog na fzmert ofzgyen jéjzi (ee)
Koi prid Pilátom, u mlogij, láxlyivò izdáván jefzi, (ff)
Koi kod Iruda, u bilu Odichu obucfen, rugán jéjzi, (gg)
Koi kod Pilata nemilò bicféván, teryem krunyaen, u czerlyenoi odicki rugán, i terszkom bién jéjzi
(hh)
Koi fzi ranyen bio za nafè opacfíne, i poterven za grihe nafè, (ii)
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerfzte fzmilujfze námi.
<!-- 104. STRANICA -->
<pb n="104" facs="0105.jpg"/>
Koi fzi bolefsti nafè nofzio, i tegobe nafè podnofzio, (kk)
Koi krixá tvoga nofzech, kako nimo Jágnye na fzmert noffen jéjzi. (ll)
Koi na Verhu goré Kalvarié, jidom omifánim s mirhafztim Vinom pojen, Szvucfen, na krix profztert,
prikovan, i s krixem zajednò podignut jéjzi, (mm)
Koi na krixu, megyu dvimá Lupexi, gól porugán, Ocztom pojen, tri fzaata gorke muke podnofzech,
glávu tvoju fzagnu, i Duh tvoj izdade, (nn)
Koi umri za nafè grihe, i ufzker,fznu za nafè oprávdánye, (oo)
Milofztivi odkupitelyu nas, Pofzlufái náfz,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerfzte fzmilujfze námi.
Lyublyeni Ofzloboditelyu, nas, fzmilujfze nami.
Od fzvakoga Griha, Ofzlobodi náfz Ifzulfe.
<!-- 105. STRANICA -->
<pb n="105" facs="0106.jpg"/>
Od zlá fzvakóga, Ozlobodi náfz Ifzulfe.
Od fzvakogh pogibélya,
Od vicfínyé fzmerti,
Po zacfécchu, rogyényu iobrizovanyu tvojemu,
Po Velicfánfztvu fzvétogh Iména tvóga.
Po Kerfztényu, pofztu, i molitvij tvoij,
Po hodenyu, potrugyenyu, i fzvij dílij tvoij,
Po fzvij tvoij bolefstij, tilefznij, i Duhovnij,
Po tvojoj xalofztnoj fzmerti, i fzvako, jakij dofztojanfztvij tvoij,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzlobodi náfz Ifzulfe.
Mí Grifniczi, Molimote ufzlfí náfz.
Da umriví grihu, fzámoi právdi Xivemo, Molimo te ufzlfí náfz.
Da tilo krixu prikujémo s griami i s poxelyényii, Molimote ufzlfí náfz.
<!-- 106. STRANICA -->
<pb n="106" facs="0107.jpg"/>
Dafze jedinò u fzvétom Krixu tvóme fzlavimo,
Da od Boga pofzláni Krix nas, fzvi veľzelò nofzimo,
Da kerv tvoja izcfífti Duhovnu fzviefzt nafšu, i dílá mertvij, na fzluxbu Boga xivóga,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Moli te ufzlfí náfz
Jagáncfe Boxij, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Namoli oca tvoga dafze fzmiluje námi.
Jagáncfe Boxij, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Bud nami grifnikom milofztivni.
Jagáncfe Boxii, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Daj nam Duha fzvétogh.
</p>
<p><i>(a) Math. 16.v.16. (b) Matth. 3.v.17. (c) Phil. 2.v.9. (d) Ifá. 9.v.6. (e) Apoc. 17.v.14. (f) Matth. 28.v.18. (g) Heb. 7.v.29. (h) I. Tim. 2.v.5. (i) Apoc. 1.v.18. (k) Joan 14.v.6. (l) Luc. 1.v.27. (m) Luc. 2.v.7. (n) Ibid. (o) Matth. 2.v.II. (p) Luc. 2.v.21. (q) Matth. 2.v.13. (r) Matth. 2.v.19. (s) Luc. 2.v.51. (t) Matth. 2.v.16. (u) Luc. 22.v.48. (x) Joan. 13.v.14. (y) Luc. 22.v.17. (z) Luc. 22.v.44. (aa)</i>
<!-- 107. STRANICA -->
<pb n="107" facs="0108.jpg"/>

Matth. 26.v.56. (bb) Joan. 18.v.12. (cc) Matth. 26.v.74. (dd) Luc. 22.v.64. (ee) Luc. 22.v.66. (ff)
Luc. 22.v.2. (gg) Luc. 23.v.2. (hh) Joan. 19.v.1. (ii) Ila. 53.v.5. (kk) Ila. 53.v.4. (ll) Joan. 19.v.17. (mm) Matth. 27.v.34. (nn) Matth. 27.v.39. (oo)
Rom. 4.v.25.</hi>

</p>

</div3>

</div2>

</div1>

</body>

</text>

</TEL>

Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml)

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<list xml:lang="hr">
<listPerson type="historical">
  <person n="1" xml:id="PN01">
    <persName>
      <forename>Petar</forename>
      <surname>Regalat</surname>
      <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
      <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
      <roleName>svetac</roleName>
      <roleName>španjolski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="1390" to="1456"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="2" xml:id="PN02">
    <persName>
      <forename>Franjo</forename>
      <surname>Asiški</surname>
      <roleName>svetac</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="3" xml:id="PN03">
    <persName>
      <forename>Abraham</forename>
      <roleName>patrijarh</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="4" xml:id="PN04">
    <persName>
      <forename>Petar</forename>
      <surname>Villacreces</surname>
      <roleName>španjolski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="+" to="1422"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="5" xml:id="PN05">
    <persName>
      <forename>Pavao</forename>
      <surname>Sv.</surname>
    </persName>
  </person>
  <person n="6" xml:id="PN06">
    <persName>
      <forename>Izabela Katolička</forename>
      <addName type="alias">Izabela I. Kastiljska</addName>
      <roleName>španjolska kraljica</roleName>
      <state type="life" from="1451" to="1504"></state>
      <state>vladala je u Kastilji od 1474.</state>
    </persName>
  </person>
  <person n="7" xml:id="PN07">
    <persName>
      <forename>Karlo II.</forename>
      <roleName>španjolski kralj</roleName>
      <state type="govern" from="1665" to="1700">vladao od 1665. do 1700.</state>
    </persName>
  </person>
  <person n="8" xml:id="PN08">
    <persName>
      <forename>Inocent XI.</forename>
      <addName type="alias" xml:lang="it">Benedetto Odescalchi</addName>
      <roleName>papa</roleName>
      <state type="govern" from="1676" to="1689"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="9" xml:id="PN09">
    <persName>
```

```

    <forename>Joannes de Sancta Maria</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="es">Juan de Santa María</addName>
    <roleName>$spanjolski franjevac</roleName>
    <state type="life" notBefore="1551" to="1622"></state>
  </persName>
</person>
<person n="10" xml:id="PN10">
  <persName>
    <forename>Benedikt XIV.</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="it">Prospero Lambertini</addName>
    <roleName>papa</roleName>
    <state type="govern" from="1740" to="1758"></state>
  </persName>
</person>
<!-- OPROSSTENJA OSOBITA -->
<person n="11" xml:id="PN11">
  <persName>
    <forename>David</forename>
    <roleName>izraelski kralj</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="12" xml:id="PN12">
  <persName>
    <forename>Ivan Krstitelj</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="13" xml:id="PN13">
  <persName>
    <forename>Petar Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="14" xml:id="PN14">
  <persName>
    <forename>Pavao Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="15" xml:id="PN15">
  <persName>
    <forename>Andrija</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="16" xml:id="PN16">
  <persName>
    <forename>Jakov Stariji</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="17" xml:id="PN17">
  <persName>
    <forename>Ivan Evandelist</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="18" xml:id="PN18">
  <persName>
    <forename>Toma Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="19" xml:id="PN19">
  <persName>
    <forename>Filip Apostol</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>

```

```

    </persName>
  </person>
  <person n="20" xml:id="PN20">
    <persName>
      <forename>Jakov Mlađi</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="21" xml:id="PN21">
    <persName>
      <forename>Bartol</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="22" xml:id="PN22">
    <persName>
      <forename>Matej</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>evanđelist</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="23" xml:id="PN23">
    <persName>
      <forename>Šimun</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="24" xml:id="PN24">
    <persName>
      <forename>Juda</forename>
      <surname>Tadej</surname>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="25" xml:id="PN25">
    <persName>
      <forename>Matija</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="26" xml:id="PN26">
    <persName>
      <forename>Josip</forename>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="27" xml:id="PN27">
    <persName>
      <forename>Patritius</forename>
      <surname>Sporer</surname>
      <roleName>austrijski franjevac</roleName>
      <state type="life" notBefore="1683"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="28" xml:id="PN28">
    <persName>
      <forename>Johann Georg</forename>
      <surname>Reiffenstuel</surname>
      <roleName>austrijski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="1641" to="1703"></state>
    </persName>
  </person>
  <!-- ABECEVICA 1737. -->
  <person n="29" xml:id="PN29">

```

```

    <persName>
      <forename>Poncije</forename>
      <surname>Pilat</surname>
    </persName>
  </person>
  <person n="30" xml:id="PN30">
    <persName>
      <forename>Mihovil</forename>
      <roleName>sv.</roleName>
      <roleName>arkandeo</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="31" xml:id="PN31">
    <persName>
      <forename>Eva</forename>
    </persName>
  </person>
  <person n="32" xml:id="PN32">
    <persName>
      <forename>Adam</forename>
    </persName>
  </person>
</listPerson>

<listPlace>
  <placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
    <settlement type="city">Valladoid,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN2" n="2" xml:id="GN02">
    <settlement type="city">Aguilera</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN3" n="3" xml:id="GN03">
    <settlement type="city">Tribulos</settlement>
    <settlement type="alias" xml:lang="es">del Abroyo</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN4" n="4" xml:id="GN04">
    <settlement type="unknown">Malupoteolana</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznati toponim u Španjolskoj</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN5" n="5" xml:id="GN05">
    <settlement type="city">Budim</settlement>
    <country key="CN1">Ugarska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN6" n="6" xml:id="GN06">
    <settlement type="city">Rim</settlement>
  </placeName>
  <placeName key="GN7" n="7" xml:id="GN07">
    <settlement type="city">Osijek</settlement>
  </placeName>
  <placeName key="GN8" n="8" xml:id="GN08">
    <settlement type="unknown">Mursa</settlement>
  </placeName>

  <placeName key="CN1" n="9" xml:id="CN01">
    <settlement type="country">Španjolska,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
    <bloc type="sub-continent">Južna Europa</bloc>
  </placeName>
  <placeName key="CN2" n="10" xml:id="CN02">
    <settlement type="unknown">Provincia od India</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznata područja</settlement>
  </placeName>
</listPlace>

<listDate>

```



```
<date when="1747">1747.
      <date type="occasion">godina tiskanja</date>
</date>
</listDate>
</list>
```